KATESVARA ORIENTAL SERIES No. 16

EDITOR :—Prof. P. V. RAMANUJASWAMI, M.A.

SRI VENKATESVARA LAGHU KRITHULU

EDITED BY

V. PRABHAKARA SASTRI

Reader in Telugu, Sri Venkatesvara Oriental Institute, Tirupati

TIRUPATI

PRINTED AT TIRUMALAI-TIRUPATI DEVASTHANAMS PRESS

1948

[Price Rs. 1-8-0

SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES No. 16.

EDITOR :— PROF. P. V. RAMANUJASWAMI, M.A.

శ్రీ వేంకటేశ్వర లఘుకృతులు

శ్రీవేంకటేశ్వర ప్రాచ్యపరిశోధనశాలలో ఆంధ్రవాఙ్మయ పరిశోధకులగు

శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిచే

సమకూర్పఁబడినవి.

తిరుపతి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల ముద్రాశాల

1948

[వెల రూ. **1—8—0.**

తొలిపలుకు.

విమర్శగ్రంథములే కాక శ్రీ తిరుపతి వేంకటేశ్వర స్వామివారిమీఁద వెలసిన ప్రాచీనరచనము లెల్లంగూడఁ బ్రకటించుటయే మాసంకల్పము.

స్వామివారిమీఁదిరచనలనన్నింటిని వేర్వేర నీక్రిందితీరున విభాగింపవచ్చును.

1 శ్రీతాళ్లపాకవారిరచనలు

2 శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

3 శ్రీవేంకటేశ్వరమాహాత్మ్యకథాప్రబంధములు

4 శ్రీస్వామివారి కల్పితములయిన, కాని, ప్రాచీనకృతులలోని స్వామివారిస్తుతి వర్ణనాత్మకరచనాభాగములు.

(1) పైవిభాగములలో తాళ్లపాకవారిరచనలు కొన్ని యిక్కడనే యిప్పటికే ముద్రితము లయినవి. కడమవి కడముట్ట ముద్రితములు గానున్నవి.

(2) శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు - ఇవే ఇప్పుడు ముద్రితము లయినవి.

(3) శ్రీవేంకటేశ్వరమాహాత్మ్య కథా ప్రబంధములలో నిప్పటికే యితరత్ర ముద్రితములయినవి తరిగొండవెంకమాంబవేంకటేశ్వరమాహాత్మ్యము గాక శ్రీనివాసవిలాససేవధి మొదలగుప్రాచీనరచనలు ప్రశస్తములయినవి మేమే యిఁక నిక్కడ ముద్రింప నుంటిమి.

(4) ప్రాచీనగ్రంథములలోని శ్రీవేంకటేశ్వరవర్ణనాస్తుతుల నెల్ల మేమే సేకరించుట జరగుచున్నది. ప్రశస్తములయిన యీప్రాచీనకవులరచనల నెల్ల నొకసంపుటముగా ముద్రింతుము.

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

పయిపేర నిప్పుడు ప్రకటితము లయిన యీసంపుటములోనిరచన లెల్ల యింత దాఁకనెవ్వరును బ్రకటింపనివే. ఇందుఁగొన్ని ప్రశస్తమయిన రచనాపాటవము గలవి. స్తుతిమాత్రసుందరములు కొన్ని.
వీనివివరణము:—

వేంకటాచలవిహారశతకము:— ఇదిమంచిరచనానైపుణిగలది. రచయితపే రెఱుఁగరాదు. 98 పద్యములేదొరకినవి. లోపించిన రెండుపద్యములలో రచయితపేరు తెలుపుకొనెనేమొ. బ్రాహ్మణుఁడను నీసొమ్ముదిన్నకవిని అని రెండుచోట్లఁ గవి తనవిషయము చెప్పుకొన్నాఁడు.

ఇది క్రీ. 1700 శతాబ్ది యుత్తరార్ధమున మహమ్మదీయులమూలమునఁ దిరుపతి ప్రాంతముల విప్లవము జరుగుచుండఁగా రచితమయినది. ఈవిప్లవరీతి నేఁడు తెలంగాణమున రజాకార్లు జరపిన విప్లవము తార్కాణింపుచున్నది. 4, 15, 17, 28, 24, 27, 30, 37, 38, 42, 43, 50, 53, 57, 76, 77, పద్యములఁ జదివిన నానం షోభగాథ కనులకుగోచరించి పాఠకుల గుండెలకుజదుపును జలదరింపును గొలుపును. దిగువతిరుపతిలోఁ గూడ నాఁ డలజడి చాల జరిగినదట.

వేంకటరమణవేంకటేశ్వరశతకములును వేంకటాచలధామతారావళియు:— ఇవి స్తుతిసుందరము లయినతేటరచనలు. తొలిగ్రంథమునకుఁ గర్త వెచ్చాధర్మపురి. కడపటిరెండుగ్రంథములకుఁ గర్త-ధర్మపురివెంకటశాస్త్రి.

పంకజాతభవాండేశశతకము:— తారావళి యనఁదగినట్లు 28 పద్యములే యిందుదొరకినవి. ఇది శతకమే యని స్పష్టముగాఁ జెప్పఁజాలము. రచనము చక్కఁగా స్తుతిసుందరముగా నున్నది. రచయిత పే రెఱుఁగరాదు.

వేంకటశైలనాయకశతకము:— ఇదియు స్తుతిసుందరమయిన రచనము. రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

వేంకటేశ్వరపంచకము:— ఇదియుఁ బైదానివంటిదే. రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

వేంకటాచలేశశతకము:— ఇది మంచిరచనాచమత్కృతి గలది. అసమగ్రముగా రచయితపే రెఱుఁగరానిదిగా దొరకుటయ్యేనే యని చింతిల్లవల సినరచనము.

వేంకటాచలపతిశతకము:— స్తుతి సుందరమయిన మంచిరచన. అసమగ్రమే. రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

మేల్నాటివేంకటేశశతకము:— మంచిరచనగలది. స్తుతిసుందర మయినది. రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

వేంటనగాధ్యక్షశతకము:— చాల విలువగల ప్రశస్తరచన. అసమగ్రముగా దొరకుట, రచయితపే రెఱుఁగరాకుండుట, వంతగొల్పుచున్నది. దొరకిన పద్యములు వరాలవంటివి.

వేంకటశైలనాయకశతకము:— యమకాలంకారమును దేశిస్థితెలుఁగు తెలుఁగును గలశృంగారశతకము. అసమగ్రముగా రచయితపేరు లేనిదిగా దొరకినను దీనికర్త ప్రబంధరాజవిజయవేంకటేశ్వరవిలాసకర్త గణపవరపు వేంకటేశ్వరకవి యగుట గుర్తింపనయ్యెను. అతఁడు దనప్రబంధరత్నాకరమున నిందలి పద్యమును కమ్మనితమ్మిదోదుమిని ఇత్యాదికమును తనయమకశతకములోనిదానిఁగా నుదాహరించుకొన్నాఁడు. ఆపద్యమునుబట్టి యీశతకము తత్కృత నుగుటస్పష్టము.

శ్రీవేంకటేశ్వరకల్యాణము:— ఇది మంచిగేయరచన. కర్తపేరెఱుఁగరాదు. అసమగ్రముగానేదొరకినది. తుదిగేయములు మూఁడు నేనుకూర్చి ముగియఁ జేసితిని.

అలమేల్మంగాస్తవము:— ఇది మంచికవితారీతిగల స్తుతిరచన. కర్తపే రెఱుఁగరాదు.

ప్రసన్నవేంకటేశ్వరమంజరి:— ఇది మంచిరచనము. శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వరస్వామి మైసూరిచికదేవరాయని పరిపాలనకాలమున తత్పాలితదేశమున వామలూరను మూర వెలసి దివ్యవైభవము లందుట యిందువర్ణిత మయినది. రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

శ్రీవేంకటేశ్వరపంచచామరములు:— అద్వైతవేదాంత ప్రతిపాదకమయిన శ్రీవేంకటేశ్వరస్తుతిరచన. ధారాళమయిన కూర్పుగలది. కర్తపేరు నామయోగి. భవన్నామయోగి యనికూడ గలదు గనుక వేంకటేశ్వరయోగి యని యేని పేరు కాఁదగును.

వేంకటేశ్వరదండకములు :— తొలిదండకకర్తపేరు తెలియఁగరాదు. రెండవదండకము రచయితపేరు ప్రే(హే?)మాద్రిరంగేంద్రుఁడు.

శ్రీరమాపరిణయము:— బహుగ్రంథకర్త్రియగు తరిగొండ వేంకమాంబ రచనము. స్వామికల్యాణపువేడుకలు బువ్వముబంతివిందుముచ్చట్లు నిండు సుందరముగా వర్ణితము లయినవి.

ఇట్లు వర్ణితములయిన యీగ్రంథములుగొన్ని ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకశాలలో వ్రాయించుకొన్నవి. వేంకటాచలవిహారశతకపు ప్రత్యంతరము ఆంధ్రసాహిత్య మండలి, వేంకటేశ్వరపంచచామరములు వెంకటనగాధ్యక్షశతకపద్యములు గొన్ని తంజావూరిసరస్వతీమహలులైబ్రరినుండి వ్రాయించి తెప్పించినవి.

ప్రత్యంతరములు లేక యందదుకులుగాఁ జాలఁ దప్పులతో గ్రంథపాతములతో దొరకిన పైగ్రంథములను శక్యమయినంతవఱకు దోషములు తొలఁగించి లోపములు పూరించి సరిపఱుచు టయ్యెను.

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారిప్రస్తుతిని ప్రధానీకరించుకొని భక్తులు రచించిన యీరచనలలో 'చెఱకునకు వంక గల్గినఁ జెడునె తీపు' అన్నట్టు భక్తిమాధుర్యమే యాస్వాద్యము కాని కావ్యగుణములకొఱఁతలు నెఱసులు గణింపఁదగినవి గావు. స్వామివారిభక్తుల కిది సరసరసాయనమట్లు స్వాద్యమై హృద్యమై వెలయఁగలదు.

శ్రీవేంకటేశ్వరప్రాచ్యపరిశోధనాలయము
సర్వధారి విజయదశమి.
తిరుపతి.

వే. ప్రభాకరశాస్త్రి.

విషయసూచి

గ్రంథనామము	పుట
1 వేంకటాచలవిహారశతకము	
2 వేంకటరమణశతకము	47
3 వేంకటేశ్వరశతకము	70
4 వేంకటాచలధామతారావళి	87
5 పంకజాతభవాండేశశతకము	93
6 వేంకటశైలనాయకశతకము	106
7 వేంకటేశ్వరపంచకము	109
8 వేంకటాచలేశశతకము	113
9 వేంకటాచలపతిశతకము	116
10 మేల్నాటి వేంకటేశశతకము	118
11 వేంకటనగాధ్యక్షశతకము	121
12 వేంకటశైలనాయకశతకము	122
13 శ్రీవేంకటేశ్వరకళ్యాణము	125
14 అలమేల్మంగాస్తవము	131
15 ప్రసన్నవేంకటేశ్వరమంజరి	133
16 శ్రీవేంకటేశ్వరపంచచామరములు	144
17 వేంకటేశ్వరతండకము	151
18 వేంకటేశ్వరదండకము	156
19 శ్రీరమాపరిణయము	159

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటాచలవిహారశతకము

1 సీ॥ కంటిఁ దొల్దొల్త నుత్కటకూటచుంబిత
గోపురం బడిపడిగోపురంబు
వీక్షించితిఁ జిరత్న వివిధరత్న వినూత్న
మహనీయ తపనీయమండపములు
చూచితిఁ బికపికీశుకశుకీకుహూకుహూ
కలనఘూర్ణితము మోఁకాళ్లముణువు
కాంచితి నాస్వామి కమనీయ దివ్యమం
గళవిగ్ర హానందకర విమాన
తే॥ మంతఁ గనుపట్టె శేషాచలాగ్రభాగ
చకచక ద్గారుడ స్తంభ శాతకుంభ
జృంభితారంభసౌధనికుంభితోరు
హట్టననముత్కరంబు శేషాచలంబు॥

2 సీ॥ దర్శింపఁగంటి మందస్మితస్ఫుటదీప్తి
లలితభవన్ముఖోల్లాసగరిమ
సేవింపఁగంటి నీశృంగారభరితభా
వితదివ్యమంగళ విగ్రహంబుఁ
బొడఁగంటి నే నీదు భూరివిక్రమలన
త్పంచాయుధసమేతబాహాసమితిఁ
గనుఁగొంటి భువనపావన దేవతార్చన
యుష్మత్పదాంభోజయుగ్మకంబు

తే॥ నిదియు మొదలుగఁ బుణ్యంబు లొదవె నాకు
దురితముక్తుఁడనైతి మీకరుణచేతఁ
దావకపదాంబుజ ధ్యానధురునిఁ జేసి
నన్ను రక్షణసేయు మాపన్నశరణ
వరకృపాసార వెంకటగిరివిహార!

3 సీ॥ రక్షింపు గురుకుమార ప్రాణదానాఢ్య
యాదరింపుము సురేంద్రాదివంద్య
యాపద వారింపు మంబరీషస్తుత
వాంఛితార్థము లిమ్ము వరదహస్త
ప్రత్యక్షమై రమ్ము ప్రహ్లాదవందిత
మేలొనరింపు కుచేలమిత్ర
కావుము ద్రౌపదీఘనమానరక్షక
మన్నింపు మహీవధూసన్నుతాంగ
తే॥ రోగములు మాన్పు మోభవరోగవైద్య,
పాపమణఁచు మజామిళపాపహరణ,
పాదసేవ కటాక్షింపు పరమపురుష,
యుభయమొసఁగుము శ్రీవేంకటాద్రినాథ॥

4 సీ॥ అవిగో నిరంతరోద్యద్దాన ధారాళ
ధారాళకోద్దంత దంతిఘటలు
అవిగో యసంఖ్యాత పవమాన జవమాన
ధాటీకాఘోటికోద్ధతరజంబు
లవిగో నిరాఘాట హాటకధ్వజపట్ట
పటపటత్కార ఝంపామరుత్తు
లవిగో భటోద్భటాత్యంతభీకరకరా
ళికృపాణాకర్షస్ఫులింగపంక్తు

తే॥ లనుచు సురతానియుద్ధుల గననె మోడె
గుంటు, కావలి, జలదంకి, కొండవలూరు,
గండవరములు మునుమున్నె కలవరించె
శత్రుసంహార వేంకటాచలవిహార ॥

5 సీ॥ పడి గుళ్లుసొచ్చి దేవళ్లబ్రద్దలుచేసి
ధట్టించి తేజీలఁగట్టు నపుడు
జిగురుపాల కటంచుఁ జిగిరించు రాక్షసమూఁ
కలు సజ్జసజ్జగాఁ గొట్టునపుడు
గురుసార్వభౌముల గోడుపోసుక పట్టె
నామముల్ మొదలంట నాకునపుడు
గద్దించి వెస వైదికపుబాపనయ్యల
పిల్లజెల్లాడంగఁ బెఱుకునపుడు
తే॥ శక్యమా నీకుఁ దురకలఁ జక్కసేయ
విన్నవించితి నా వెట్టి విన్నపంబు
పరగ మీచిత్త మిదె నాదుభాగ్య మౌర
శత్రుసంహార వేంకటాచలవిహార ॥

6 సీ॥ తోమనిపళ్లెము లునియఁ గొట్టినదాఁకఁ
దిరుకాపు లన్నియు విఱచుదాఁక
సంబులఁ గవిసి ధనంబు లిమ్మనుదాఁక
వాహనంబులు పాఱవైచుదాఁక
గరుడగంబమ్ము బంగారు నొల్చినదాఁక
గోపురంబులు కుప్పఁగూల్చుదాఁక
గిలకొట్టుపణ్యారములు బావుకొనుదాఁక
తెగి జియ్యంగార్లఁ బాధించుదాఁక

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

తే॥ తోడరి నీ మేనిసొమ్ములు దోఁచుదాఁకఁ
బొంకుచున్నావొ తురకలఁ బొడుతుననుచు
బాకుమొలఁ జెక్కి యిదిమంచిబంటుతనము
శత్రుసంహార వెంకటాచలవిహార ॥

7 సీ॥ వడిగలతనము దేవరకు లేదో పిన్న
వయసువాఁడవుగావొ వైరిదండ
ధరుఁడవు బిరుదు పేదరికము నీకేటికి
ననుఁబోటిబాపఁడై నను భవత్క
రాగ్రచక్రమువంటి యలుఁగు చేదొరకిన
గట్టిన బ్రద్దలుగాఁ దురుష్క
భటులగుఱ్ఱము తలపయి రౌతుమొండెము
రౌతుపై హయముగాత్రమును దుల్లఁ
తే॥ జిల్లుపొల్లుగ ఖండించి చించి యుఱికి
నఱికి డాకలుగోసి బెట్టుఱిమి తఱిమి
కొట్టి గోరింపనే గోలకొండదాఁక ॥ శత్రు ॥

8 సీ॥ జవరాలి నిడువాలు జడబ్రేటు గాదుగా
జాఱుకట్టుగుల్లావుతఱటుపెట్టు
రాకేందుముఖముద్దు రాకొట్టుగాదుగా
డాసికంపుతుటారిదగిడితిట్టు
కులుకుగుబ్బతగుబ్బకొనపోటుగాదుగా
మొక్కలంపుగరిబుముష్టిఘాత
యలివేణి రతికూజితార్భటిగాదుగా
భర్జించుచాకిరిగర్జితంబు

తే॥ తలదు మాయయ్య ప్రాణంబు గలిగనేని
బలుసుటా కేజి తినవచ్చుఁ బాతిపొమ్ము
దొడ్డు కొంచెంబు లెఱుఁగరీ తురకలవని ॥శ్రీ॥

9 సీ॥ ద్రావిడగ్రంథ సంధానంబులా నీకుఁ
గతినఖోదామంత్రపఠన కలన
వైఖానసోచితావాహనంబులా నీకు
బైసిమాలినమాఱుబానవిరికి
విన్నాటాపూపనైవేద్యంబులా నీకు
దుర్గంధకలిత కందురచయంబు
కోషులాగరు ధూప ధూమంబులా నీకు
నూనులాహిరిధూమపానవిధులు
తే॥ బలిర తురక వయ్యెదవు దోర్బలముదక్కె
మైనఁగోఱితేమి మాకు నీయఱవచెవులఁ
బూడ్చరాదని యొకచింతపుట్టెఁగాక ॥శ్రీ॥

10 సీ॥ నడవనిచ్చెద రొకో నానావిధ బ్రహ్మ
తిరునాళ్ల వైభవస్ఫూరణ నీకు
సాఁగనిచ్చెదరొకో సాంతత్యరామరా
జన్యావసరమహోత్సవము నీకుఁ
దక్కనిచ్చెదరొకో ధళధళత్సమరభూ
పాలాదివాహసంపదలు నీకు
నుండనిచ్చెదరొకో యుద్యత్కిరీటాంగ
దాదిభూషాసమూహములు నీకు
తే॥ దండధరభట భుజదండతాండవోగ్ర
గోలకొండవజీరరింఛోళిమూర్థ
బృందములఁగొట్టి గువ్వలుఁబెట్టకున్న ॥శ్రీ॥

11 సీ॥ తాళ్లపాకచినన్న దండెమీటులుగావు
గోమాంసభుగ్ధనుర్గుణరవములు
బంటోసంగిన బంకమంటిపువ్వులుగావు
యవనాధములచిలుకంపగములు
చల్లనిపన్నీటి చల్లులాటలుగావు
పాశ్చాత్యభటుల తుపాకిగుండ్లు
సంపెంగబాకులు జరిగింపుటలుగావు
రిపులపాళెములు దర్లించుపగలు
తే॥ బంటుపంతము దగదంచుఁ బంటకాఁపు
దనముగైకొంటి ఏదిమంచి గుణమె దినము
జనము తెచ్చిన ధనము లప్పనములిచ్చి ॥శత్రు॥

12 సీ॥ పాలువెన్న బకాళబాతు దధ్యోదనం
బు పులిహోరెము వెన్నబూరియలును
సరడాలపాశముల్ ? చక్కెరపులగముల్
నువ్వుమండిగలు మనోహరములు
అప్పము లిడ్డెన లతిరసాల్ హోళిగల్
వడలు దోసెలు గఁ వంటకములు
శాకముల్ సూపముల్ చాఱు లంబళ్ళు శు
ద్ధోదనములును సద్యోఘృతమ్ము
తే॥ పండ్లు తేనెలు హొంబ్బట్లు పచ్చడులును
మెక్కి మముబోంట్లు గ్రుక్కిళ్ళు మ్రింగుచుండఁ
బర్వసేయవు నీవంటి బ్రదుకుగాదె ॥శత్రు॥

13 సీ॥ మొన్నఁగన్నడవారి ముద్దులాఁడిమిటారి
కెమ్మోవిఁజూచి గ్రుక్కిళ్లుమ్రింగి

నిన్ను నంబిమిటారి నెఱనీటుముక్కుముం
గఱఁ జూచిమదిజాలుగాఁగరంగి
నేఁడు కోమటివారి నెలఁతమేల్గబ్బిగు
బ్బలహారాయలూచ్చి పైఁబడఁదలచి
యిప్పుడు ద్రావిడభామయెలమోముచక్కఁద
నముఁజూచిచాలదిగ్భ్రమముఁబొంది
తే॥ తత్తరించెద నితరసుందరులకాంక్ష
మాను మాయమ్మ యలమేలుమంగకంటెఁ
జక్కనివధూటి గలదె ముజ్జగములందు ॥శత్రు॥

14 సీ॥ చిన్నారిడాకెక్కచేత జేజేరాజు
పాఁజు గారించిన బంటులేఁడొ
గాఢవాలాగ్ని లంకాపట్టనము ధూళి
పటలంబుఁజేసినబంటులేఁడొ
పద్మగర్భాండంబు పైఁ బడ్డచో నొక్క
పడిగయెత్తుకయున్నబంటులేఁడొ
మేరదప్పకయుండ మించిలోకమువేత్ర
పటిమశిక్షయొనర్చు బంటులేఁడొ
తే॥ పేదదొరవలె నీ కేలభీతిలంగ
సెలవుపెట్టవుగాక విజృంభమాణ
గర్వితారాతి కంఘాణ గణముమీఁద ॥శత్రు॥

15 సీ॥ పొట్టేళ్లగతిఁ బట్టి బోడిసన్న్యాసుల
డేయని తాఁకులాడించు నొకఁడు
సోమయాజుల బ్రహ్మసూత్రముల్ద్రెంచి సిం
గాణివిండ్లకు నల్లెకట్టునొకఁడు

ఖూబుఘోడాయంచు గుడికీలుగుఱ్ఱము
నెక్కి థేయని తలయెత్తునొకఁడు
పైకాలుగొమ్మని బల్మిఁగోమటివారి
చెలువపైఁబడి బూతుసేయునొకఁడు
తే॥ యవనజీమూతసద్దినంబైన దిగువ
తిరుపతిని జూడుమిటువంటి తఱిని నిదుర
పోవుచున్నాఁడు మాయన్న లేవలేక ॥ శత్రు ॥

16 సీ॥ మెఱుఁగుతోముడుగట్టికఱకుత్రుప్పొడుకంచు
రాగితేవంప్లుపిరంగులయ్యొ
గండశిగర్భనిర్గళితంబులగుప్రక్క
తూటుతూళ్లొడిసెండ్లవాటులయ్యొ
గాసెవాఁడులిమొన జేసివేసినబండ
ప్రతిమలుద్రొక్కుడుబండలయ్యొ
జలపోసనపువెండి జర్తారుటెక్కెపు
గుడ్డలుబలుడాలుగుడ్డలయ్యెఁ
తే॥ జూచితివో చూడలేదొ మెచ్చులమిటారి
మరుకటారి తుటారినిబ్బరపుటోర
మిండచూపుల తురకలదుండగములు ॥ శత్రు ॥

17 సీ॥ మూన్నాళ్ళనుండి యేమోకాని రుక్మిణి
పెద్దబన్నసరంబు పెట్టవెఱచెఁ
దనతండ్రియిచ్చిన వనుచుసాత్రాజితి
పచ్చలకడియముల్ బరిణనిడియె
వెలలేనిముత్యమంచులుకుచు జాంబవ
త్తనయముక్కఱపోఁచదాఁచుకొనియె

మిత్రవిందాదేవి మెడనూలు మెఱుఁగుఁగ
మ్మలెకాని రత్నభూషలు ధరింప
తే॥ దయ్యెఁ దురకావళికిఁ గాదె యదియు నెఱుఁగ
వించుకేనియుఁ గనుమదాఁటించుమిపుడు
పగ్గెలటుగట్టి పెట్టు నీ పల్లకీల ॥ శత్రు ॥

18 సీ॥ లంకానిశాటతాటంకినీతాటంక
ములకెగ్గు దలఁచు క్రౌంచదళుకుచిలుకు
ఘనజనస్థానన క్రంచరీమకరికా
పాటచ్చరము నిరాఘాటశరము
దృశ్యజాల్మాసురప్రేయసీకంఠసూ
త్రద్రోహియైన యుగ్రపులకోరి
దండకారాక్షసీమండలీకుచహారి
ద్రలగించివైచిన దండితూఁపు
తే॥ చికిలి మాసెనో క్రొవ్వాఁడి చెడెనొ లేక
విఱిగిపోయెనొ పింజకు గఱులు లేవొ
మించి తురకలపైఁ బ్రయోగించవేమి? ॥శత్రు॥

19 సీ॥ పరవంజుకొని యెన్ని పాటులు పడితివి
పగఱచే సీతఁగోల్పడిననాఁడు
చొరరానిచోట్లఁ జొచ్చితివతిబలో
ద్ధతి జరాసంధుఁడు తఱుమునాఁడు
ఎంతయోఁకారితి వింద్రజిత్తునిచేత
ఫణిపాశములఁ గట్టుపడిననాఁడు
ఎందుకు మిణికితి వెంతయు సౌమిత్రి
యాహావక్షితిఁ బోరులాడునాఁడు

తే॥ బ్రజల కెల్లను నీవంటి బ్రదుకుగాదె
తురకయావడిఁ బడి నిన్ను దూఱతేని
గోపగింపక మీ జగత్కుక్షివైతె ॥శత్రు॥

20 సీ॥ పాటవమెచ్చెనో పాశ్చాత్యభాషాని
శేషసంరంభ విజృంభణంబు
లభ్యాసమయ్యెనో యల్లాదిశబ్దోగ్ర
శాహాలుసేక్ బాహాలుసేన్ సంహితోక్తి
జితపడెనో సాముచేత దండపుద్రోపు
మోహరించు నమాజు మొక్కలములు
మజ్జాతియయ్యెనో మహితశృంగధనుర్గు
ణార్తిసవ్యాపసవ్యాస్త్రవిద్య
తే॥ తురకవైతివి యీ యొఁగు దొరకె నీకు
మంచిపని చేసితివి చెవుల్మాటకేమి
చేసితివి చూపు చూచి మెచ్చెదను నిన్ను ॥శత్రు॥

21 సీ॥ ముసలివాఁడు పురాణపురుషుండు చుట్టలు
పట్టసత్తువులేదు బాహువునకు
కూటిబీదతకానఁ గుడువఁబెట్టెను శార్ఙ్గ
మంటనికతనఁ దుప్పంటెఁ గత్తి
తుమ్మెద ల్ముసిరాలఁ దొలఁచె కౌమోదకి
పాంచజన్యము గుల్లపడియె జీత
మీయనికొల్వు మాకేటి కంచును భటు
లిచ్ఛానువర్తులై రిట్టికోపు
తే॥ దప్పియున్నట్టివేళ, నుద్దండయవన
మండలాధీశ్వరులమీఁద దండయాత్ర
వెడలశక్తుఁడె తిల్లగోవిందరాజు ॥శత్రు॥

22 సీ॥ గరిమ నరే గజాగాండూ యనకపోరు
భువి నెన్న యంచార్యపురుషునైన
సొలసి యరే భేటిచోదా యనకపోరు
వెలిపించి షట్ఛాస్త్రవేత్తనైన
దర్పితులై యరే ధగిడీ యనకపోరు
కడుసోమయాజుల కొడుకునైన
మీఱి యరే హరాంకోరా యనిపోరు
బహువేదశాస్త్రసంపన్నునైన
తే॥ ధూమపానసురాపానతోయపాన
రక్తపానాదులం దనురక్తులగుచు
దుర్వివేకితతో నచ్చు తురకదొరలు ॥శత్రు॥

23 సీ॥ పలగాణికంచుగుబ్బలు దాకఁబొడిచిరి
గద మొఱో యని జియ్యంగారుగూసె
వడిదూఱి యాతల్పు మెకఁదగిలించుక
వకవకలై యాళువార లుఱికె
గొందికిఁ జనఁ దేలుగుట్టిన నిగిలించి
మెదలక నంబివాఁ డొదిగియుండె
నడఁగె నారికవచాద్రులలంజల
బారులో గుడిపారుపత్యదారు
తే॥ పట్టనము వెత్తుగాఁ గొల్లవెట్టునపుడు
లొట్టుముచ్చుల తల లూడఁగొట్ట లేని
తిల్లగోవిందరాజులఁ దిట్టరాదె ॥శత్రు॥

24 సీ॥ అంబూకృతోచ్ఛిష్టమైన ఫాలముతోడఁ
దహతహఁ జెందు సాతానివాఁడు

భక్తశేషపు రొట్టె బొక్కిన సభవారి
వడుగుప్రాయశ్చిత్తమడుగు గురుఁడు
తొలుతిత్తిని గల్లుఁ గ్రోలినందుకు వ్రేలు
గొంతులోనిడి కక్కుకొను త్రిదండి
పాపాసుపెట్టును బడి పాంచరాత్రుండు
పాటనచేయు గోనేటిమృత్తి
తే॥ ....హాయిదేటి
....................మొనర్చి
బ్రతుకుటంచు భవత్పురాభ్యంతరమున ॥శత్రు॥

25 సీ॥ పతితపావనగుణాద్భుతమైన నీకొండ
చండాలు రెక్కిన సైఁపవచ్చు
మలవిమోచనజలోజ్జ్వలమైన కోనేరు
మాలలు గలఁచినఁ దాళవచ్చు
జాతిదుర్వాసనాచర్వణోద్యానముల్
హీను లంటినను సహింపవచ్చు
సకలజాతులకు మోక్షమొసంగు గుడిఁ గడ
జాతి చొచ్చిన భరించంగవచ్చు
తే॥ గాని కటకట తురక లుత్కటవిలాన
దేదివత్తావకాంగభూషాదులెల్ల
నొలిచి రన్నట్టి దుర్వార్త కోర్వరాదు ॥శత్రు॥

26 సీ॥ తిరుమంగయాళ్వారు తెరువాటు గొట్టినో
భక్తులకిచ్చితో పాతిపెట్టి
మఱచితివో లేక మయిమర్దనముచేయు
జెట్టుల కిచ్చితో చేరికొలుచు

వారిలోఁ జనవరు లేర్కరడాలకుఁదీసి
దాఁచిరో బిరుదుపద్యములు చదువు
కాలకు దయచేసితో లంజవెచ్చాన
కమ్ముకొంటివో కలశాబ్ధికన్య
తే॥ కౌఁగిటబిగించినపు డొత్తిగా యిసీ భ
రమ్ము లనుచు నడల్చితో సొమ్ము లెవ్వి
దొరకవు గదా మదాంధులౌ తురకలకును ॥శత్రు॥

27 సీ॥ ఏగులా మొల్చెఁ గోనేరుమధ్య సువిస్తా
రణమంటపాగ్రభర్మచ్ఛదంబు
ఏలండి గిలుబాడె నీగోపురద్వార
ణాత్సంచలోహఘంటావ్రజంబు
లేముండది హరించె నీయలంకారభా
జనరూప్యదీపికాస్తంభపంక్తి
యేపిశాచము దీసె నీదివ్యగోధామ
భాసితకనకపిప్పలదళంబు
తే॥ అక్కటా యెట్టులోర్చితి వంతిపురము
చొచ్చి చూరాడి భటకోటి జులుమునేయ
రాచబిడ్డవుగావో విక్రమము లేదొ ॥శత్రు॥

28 సీ॥ పణుకులనిద్రించు పవడంపులతికలఁ
బొట్టిప్రేవులగుంపు చుట్టుకొనఁగఁ
గటకోగ్రకురువిందకందళంబులఁబడి
పొడికండ లొండొంటఁ బుటములెగయ
సోపానపంక్తిని జొబ్బిల్లు మకరంద
ధారల మెదడు బాంధవమొనర్చఁ

దైత్యరిపు లిచ్చిన తలనీలములమీఁదఁ
జింబోతుగస్తంబు చేరువెట్ట
తే॥ అవ్వఘురినుండి యూష్మరక్తాంబుఝురము
ఘుమఘుమధ్వని దిగువకు దుమికిపాఱ
బారసీకులఁ జెండుట భరమె నీకు ॥శత్రు॥

29 సీ॥ సీకాయపాదలు క్రొంజెమటమాగుడుబొంద
ళాలంటి వ్రాలిన వ్రాలుఁగాని
గంధంపుదరులఁ బుల్గమురనెత్తురు పచ్చి
తోళ్లంటి తూలినఁ దూలుఁగాని
పావనతీర్థము ల్పలలఖండపు జిడ్డు
చమురంటి దుమికిన దుముకుఁగాని
మణిశిలామార్గము ల్మస్తిష్కజంబాల
ఝురులంటి జాఱిన జాఱుఁగాని
తే॥ జీర్ణకర్ణాటలక్ష్మి రక్షింపలేనె
చెండి రౌతులఁ దిర్మలకొండ నెత్తె
మెంత గౌరైన మదినసహ్యించుకొనక ॥శత్రు॥

30 సీ॥ చిల్లుపిల్లుగఁబొళ్లుచెండాడునల్లు దం
పుళ్ళుగాపించు నంజుళ్లఁబోలి
ఘల్లుఘల్లున జిరాజోళ్ళుదుల్లగఁ బచ్చ
పొళ్లబొమిడికలు కాళ్లఁద్రుళ్ల
నోళ్ళుపచ్చళ్ళుగా భోళ్ళునరక్తము
ల్వెల్లువ గట్ట మీఁగాళ్ళు గోళ్ళు
కీళ్ళుకీళ్ళును గిజిగిజిగాఁగ గ్రొవ్వఁ
బెల్లుగాఁ జొచ్చి జొబ్బిల్లుచుండఁ

తే॥ జెండఁగదరోరి పేరూరి చెఱువుదాఁక
బోడతలలు కురాసాని పుచ్చకాయ
లగుచు బోర్లి వజీర్లఁ జక్రాగ్రధార ॥శత్రు॥

31 సీ॥ పరదారినోర్చెద వాదిగర్భేశ్వర
స్వామినిఁ బట్టుమంచంబు లేక
యోజాడ భరియించె దాజన్మసిద్ధమా
భోగినిఁ చలువగంబూర లేక
యేభంగి నుండెద వింపునింపు నఖంప
చహిమాంబుధార మజ్జనము లేక
యెట్లోర్చెదు పుట్టనింటి కిందిరనంపి
పైత్య దేహివై లంజపడుచు లేక
తే॥ ఆటపాటలు లేక వీడ్యములు లేక
భోగములు లేక సన్యాసిపోల్కి నోచి
కాఁడవై బొక్కసము తురకలకు నిచ్చి ॥శత్రు॥

32 సీ॥ జయజయధ్వని ప్రాలజడిమింటను ప్రాంగఁ
జాతురంగసమేత జాతయుద్ధ
సన్నద్ధసాన్న్యహానన్యాహ్యాలీలక
డాసి పౌక్కజిరాగు టాని నెక్కి
ధేయని తటిమి గద్దించి పెద్దఫిరంగి
కేలఁ ద్రిప్పు మలయు కాలయవన
కాలాంతకుఁడ కాలకాలుఁడై పఱతెంచి
త్రెంచెఁ బ్రాణములంచు నంచలింపఁ
తే॥ గొండ దిగిపాఱఁ బాశ్చాత్యమండలముల
వెంటఁబడి కొట్టి గోరించి విజయలక్ష్మి
నేలుకొనరాదె పగఱు గగ్గోలుగాఁగ ॥శత్రు॥

33 సీ॥ అలమేలుమంగఁ బెండ్లాడిననాఁడు నీ
కనురక్తి మామయిచ్చిన కటారో
యనుజుండు దండకావనమందు దైత్యునిఁ
జెండుబెండాడి తెచ్చిన కటారో
భద్రేభయాన లోపాముద్ర కనుసన్న
మునిశిఖామణి యొసంగినకటారో
అన్యవర్ణాశితంతన్యమానాఖ్యాతిఁ
దళుకొత్తుమొసలివాదపు కటారో
తే॥ యేకటారితురుష్కుల కిచ్చితిపుడు
బాకుమొలఁజెక్కి యిదిమంచిబంటుదనమొ
యనినమాటకు నిది మానుబొఘుళంబు ॥శ్రీ॥

34 సీ॥ నగరుద్దవడిఁ జొచ్చి నడిరొమ్ము భృగుమౌని
ధట్టించి డాకాలఁ దన్నునపుడు
తనరథంబునఁ గట్టి మునికోలఁ గొనికొట్టి
దుర్వాసుఁ డుద్ధతిఁ దోలునపుడు
దండకాటపుఁ బదితలలదయ్యపుఱేఁడు
పల్లకి లెత్తుక వెళ్ళునపుడు
వారితనూజుఁ డుద్వేలబాణాహతిఁ
జిగురుబొట్టనవ్రేలఁ జిమ్మునపుడు
తే॥ మిన్నకుండెద విటువంటిమేధకుఁడవు
ఖలులు సొమ్ములు దోఁచిన మొలకటారి
రెమ్మకొని పోయినను నెదిరింపఁగలవె ॥శ్రీ॥

35 సీ॥ దంష్ట్రివై మొనపంట దంటరక్కసిగుండె
నజ్జుగాఁ గొఱికిననాటిదురుసు

నరసింహమూర్తివై కెరలి ఘోరున దైత్యు
నఖరాళిఁ ద్రుంచిననాఁటిచలముకు
గండగొడ్డంట నుద్దండభూభృత్కాంత
నాశము ల్చెండిననాఁటిచలము
దశకంఠముఖయాతుధానవంశము నామ
నష్టంబు చేసిననాఁటికోప
తే॥ మెక్కడికిఁ బోయె నేఁడు నీ, కేలయింత
శాంతివహియించినాఁడ వోస్వామి చటుల
ఖానుతతిమీఁదఁ జూపవుగాక ఘాశ ॥శ్రతు॥

36 సీ॥ బోనీతుగానిలే భుగభుగాయితసార
భోదారచారుదధ్యోదనములు
జుర్రుదుగానిలే సొబగుగంబురతావు
లీనుచక్కెరచల్వపానకములు
భక్షింతుగానిలే బహువిధాపూపోప
శోభితంబగు పాయసోత్తమములు
తిందువుగానిలే తేనియల్ జొబ్బిల్లు
సొగసు టుక్కెర వెన్న జున్నుగములు
తే॥ ఎటులు నీతిండి కిఁక సముద్భటవిహారు
లగుచుదయ్యాలవంటి వెయ్యాబురౌతు
లంటి నీగుడిఁజొచ్చిచూఱాడునాఁడు ॥శ్రతు॥

37 సీ॥ ఘోరవీరక్షత్రకులవినాశకుఁడగు
భార్గవుండతఁడేల బబ్బరించె
గబ్బికోటకటారికాఁడగునాదిమ
స్తభరోముండేల జల్లుగ్రుంకె

యమరజిత్తును గొట్టినట్టి నీదళవాయి
పట్టభద్రుని కేల భయము దోఁచె
వాకిట దయ్యాలవలెఁ గాచికొనియున్న
జయవిజయుల కేల జాడ్యమొదవె
తే॥ వక్రవృత్తిని గోపురద్వాఃకవాట
హాటకము లొల్చుయవనసంఘాటకముల
బదులుచర్మములొల్చక చదువరాదె ॥శత్రు॥

38 సీ॥ గోరీలె కాని బృందారణ్యవీథుల
దేవపూజార్థితార్థికులు లేరు
బాకిసారాకుండలే కాని మఠముల
సజలకమండలుచ్ఛటలు లేవు
నీచభాషలె కాని యాచార్యగృహముల
సమధికగ్రంథపాఠములు లేవు
వింతఘోడాసకిలింతలే కాని దే
వళముల నిత్యోత్సవములు లేవు
తే॥ గా సముత్కటగర్వాంధకారపటుప
ఠాణిరౌతులు ఖండతుండములు సేయఁ
జాలవైతివి నీ కేల సాహసంబు ॥శత్రు॥

39 సీ॥ మోఁకాళ్ల మణుపు దుమ్ములు ధూళిగా శకా
రట్టఘోట్టాణము ల్మెట్టునపుడు
చందనద్రుమశిఖాంచలములో గోమాంస
ఖండచర్మము లెండఁగట్టునపుడు
సవనవరాహపుష్కరిణిలో గవులుకం
పడరంగ మిసిమిలా ల్గడుగునపుడు

వైఖానసులయిండ్ల వాకిండ్లఁ జక్కఁవ
చ్చినమాజుపండువుల్ సేయునపుడు
తే॥ మలసి కలియుగలక్ష్మమ్మలకుచాగ్ర
శాటికాగ్రహముకుఁ జేయి సాచునపుడు
కాని కనిపించుకో నీతిగాదు నీకు ॥శ్రీ॥

40 సీ॥ మొనసి గుజ్జము పల్లమును రౌతుతోఁగూడ
వ్రేటూఁను తునియఁగా వ్రేయరాదొ
కినిసి నేజాతుపాతలకోరి కేడె
ములు చక్కఁపడఁగాను మొత్తరాదొ
డాసి బొందళముఖండాపిరంగిజోడు
దొనలు తుత్తుమురుగాఁదునుమరాదొ
రేసి బాణావంకిణీసితెపాగము
స్త్రీదులు చక్కఁగాఁ జెండరాదొ
తే॥ కొండచేసెద వేల యాకోఁచగుండె
తురకదగిడీలఁ జంపుట యురుదె నీకు
రాక్షసాంతకబిరుదధారాళధృతికి ॥శ్రీ॥

41 సీ॥ ఆస్తిక్యబుద్ధి నధ్యాహరించితి ధేను
కౌద్ధత్యఖండనయోద్ధవనుచు
విశ్వసించితి మహావీరధీరమ్మన్య
చైద్యభేదనకళాశాలి వనుచు
నెనరుంచితిని దశాననధురంధరపలాం
ధఃకంఠలుంఠనోద్భటుఁడ వనుచు
మనసునిల్పితి ఘోరమారీచమాయావి
మాయావిదారణోన్మాని వనుచు

తే॥ బిరుదు లటు వెట్టి కోమటిపిటికి వగుచు
మొలకటా రిచ్చి తురకలఁ గవియువయితి
బంటు గావేని మును గత్తిఁబట్టనేల ॥శత్రు॥

42 సీ॥ గాముచందపు నజ్జు గడ్డమువానికా
చక్కనికర్ణాటచంద్రవదన
మకరికోఱలనోటిమార్జాలముఖునకా
రాచిల్కపల్కులరాజకన్య
ఘోరదృష్టులఁ బిడుగులు రాల్చువానికా
గబ్బికోమటిగబ్బిగుబ్బలాఁడి
ప్రళయాగ్నిరీతి మంటలుగ్రక్కువానికా
పచ్చిబంగరువంటిబలిజెకులజ
తే॥ చెండి చెఱవట్టినపు డేమిచెప్ప సతులు
పడినపాటులు గుక్కలుపడవు రోఁత
గాదె యీవార్త మీఁసముఖమునఁబలుక ॥శత్రు॥

43 సీ॥ సాధుబాధాకరుల్ చండాలబీజముల్
చండకోపనులు పిశాచముఖులు
బ్రాహ్మణద్రోహులు పతితు లన్యధనాప
హారులు మద్యపానాభిరతులు
గార్దభసన్నిభోత్కంఠులు కర్ణక
ఠోరహుంకారభాషారభటులు
బూచిగడ్డంబులబోడలు గంపుక
గ్రంథుల్లు విడువనికష్టఘనులు
తే॥ తురక లటువంటిదుర్మదాంధులకు మెచ్చి
యిస్తివో వెఱచి స్తివో వస్తువెల్ల
దెలియ నానతియిమ్ము సందియముదీఱ ॥శత్రు॥

44 సీ॥ వద్దయ్య రత్నాలపెద్దకిరీటంబు
ముదుకుగుళ్లాయి వెట్టుదువుగాని
యేలయ్య మొసలివాజాళువాపోగులు
నొకపాటితమ్మట లుంతుగాని
మానుమయ్య యనర్ఘ్యమౌక్తికహారముల్
వనమాలపేరులు వైతుగాని
తగదయ్య చికిలినిద్దాకుందనపుదట్టి
గోఁచిగోనము చేసి కొందుగాని
తే॥ చేటెఱుంగనికూనవై నీఁటుపెట్టి
దేవిఁటికి సొమ్ము గల్గిన నెమ్మి సేయ
రాదె మీఁదటఁ దురకలు గ్రమ్ముకొనఁగ ॥శత్రు॥

45 సీ॥ డాల్తైనమణికిరీటము పెట్టుకొంటివి
బిరుదుగల్గిన దొరబిడ్డవలెన
మేల్తైనసింగాణి గేలఁ బూనితివి లో
కములోన దొడ్డవిల్కానివలెన
తెలుచైనవజ్రాంగి ధరియించుకొంటివి
ధీరతగల దునేదారివలెన
మురువుగా నొకబాకు మొలఁ జెక్కుకొంటివి
ఘనత కెక్కినపోటుకానివలెన
తే॥ యింపు మీఱంగ సొగసు వహించినాఁడ
గిల్లుకొన్నను లేదు నీవల్ల యింత
శూరధర్మంబు నీపనఁ జూచినాను ॥శత్రు॥

46 సీ॥ మలలపై పెద్దహోబలము సింగారెడ్డి
మంగళగిరికోట మలయరెడ్డి

పాలుపొందుమారకాపురము చెన్నారెడ్డి
రంజిల్లునుదయాద్రి రామిరెడ్డి
వెలయుతిర్వాళూరు వీరరాఘవరెడ్డి
వన్నెవాసుల కంచివరదరెడ్డి
నీటు కెక్కినగండికోట మాధవరెడ్డి
తగుతాడిపత్రి చింతాలరెడ్డి
తే॥ సేయుకాఁపుదనంబు చూచినను నీకుఁ
గోర్కి పుట్టెనె దిరుమలకొండరెడ్డి
మగతనము మాని కాఁపైన నగవుగాదె ॥శత్రు॥

47 సీ॥ పలుపును మోఁకును బగ్గంబు మునికోల
కాఁడియు మేఁడియుఁ గఱ్ఱుఁగలప
యేమియు లేక యే రెడ్డు గల్గినకాళ
హస్తీశునకు నెక్కు డైనయట్టి
పసిగాఁపు నంచు నబాబుచే రెడ్డిత
నానకు విడెమందినావు నీవు
బలభద్రమూర్తివై హాలము పూనినమాత్ర
పై రెట్లు పండును పన్ను వెట్ట
తే॥ కున్నఁ బోనీరు తురకలు నిన్నుఁ బట్టి
కట్టివేసేరు చాలించు కాఁపుదనము
కటికి బంట్రౌతు కిది యపఖ్యాతిగాదె ॥శత్రు॥

48 సీ॥ ఏకామ్రనాథుండు లోకభీకరమైన
హాలహాలము గ్రోలి సోలినాఁడు
కాళహస్తీశుండు కప్పెరఁగొని బిచ్చ
మెత్తుకో నింటింటి కేఁగినాఁడు

అలచిదంబరుఁడు దిగంబరవేషము
పూని యదృశ్యమై పోయినాఁడు
భ్రమరాంబికాభక్త భస్మాసురున కుల్కి
పంచబంగాళమై పాఱినాఁడు
తే॥ వీరు నీకూర్మిభక్తులైన వీరవరులు
కోపుదప్పిరి నీవును నోపలేవు
చివ్వ కెవ్వార లిఁక మొనసేయువారు ॥శత్రు॥

49 సీ॥ మామిడిక్రింది సోమరిపోతు శ్రీభాష్య
కారుల కేలముష్కరుల గొడవ
అలుమేలుమంగసొమ్ములపెట్టెయలుకాచు
కొనియుండుటేచాలు హనుమనికిని
తీవిని బంకమంటెని విరుల్సవరించి
తిరుగాటికరిగెను గురువనంబి
చెంచుమిటారితోఁ బంచబాణక్రీడ
జెలఁగుచున్నాఁడు నృసింహమూర్తి
తే॥ నీకు నిట కోప మింతయు లేకపోయె
బోయెఁగాకేమి తొండమాన్నృపాలుఁ
డున్న నంతకుఁ దురకల మన్నిగొనఁడె ॥శత్రు॥

50 సీ॥ ఆలవట్టంబు లాందోళికల్ డోలిక
ల్గొడుగులు పడగ లెక్కడికిఁబోయె
బంగారుభేరి యేపాపాత్ముఁడు హరించె
నచ్యుతకృష్ణరాయఁడొసంగు
రత్నహారమ్ము ఘోరా దింక మావుల
మలకుఁదోలించుము మట్టుపెట్టి

పిండిగొట్టెడురోద లుండిగ ల్పదిలము
కొప్పెర శోధింపఁగూడదిపుడు
తే॥ జాళ్ల కాలువదాఁటి పొంగళ్ల బైట
నిలిచి తురకలదండు నిర్నిద్రమగుచుఁ
గొండగుహాలు ప్రతిధ్వని గ్రుమ్మరింప ॥శత్రు॥

51 సీ॥ కలఁగిమున్నీటిలోపల నుడివడితివో
నజు నజ్జైతివో నగముక్రింద
నిలుకుపట్టెనో మహీంతలభారమున మెడ
పుల్లసిల్లితో దైత్యు గోళ్లఁ జించి
కాలిచేరులు గొంటివో లోకము ల్గొల్చి
మరులు వుట్టించెనో మాతృహత్య
యాలికై వగచి పైత్యము తల కెక్కెనో
మద్యపానమున మైమఱచినావో
తే॥ మానువలెఁ బల్కవేమయ్య మావునెక్కి
దాఁడిచని మొత్తరాదె ప్రోద్దామభీమ
యవనభటకోటి చక్కఁజాటైన దనుక ॥శత్రు॥

52 సీ॥ కటకేంద్రుకూఁతురికౌఁగిటిలోఁ జిక్కెఁ
జెల్లపిళ్లస్వామిచేతఁగాదు
కృష్ణమాచార్యసంకీర్తనంబులఁ జొక్కె
సింహాద్రియప్పయచేతఁగాదు
కవ్వంపుఁగొండసంఘర్షణోద్ధతి దక్కె
శ్రీకూర్మనాథునిచేతఁగాదు
సాంఖ్యతొండనితాలజడికెంతయునుస్రుక్కెఁ
జెన్నమల్లేశునిచేతఁగాదు

తే॥ పవనజవననిరాఘాటయవనఘోట
హారణజయధాటి మీచేత నౌనె మేటి
వాదు వోకసన్న జూడు మేలా పరాకు ॥శత్రు॥

53 సీ॥ పాపవినాశంబు పంకసంకర మయ్యె
నాకాశగంగ మిన్నంటికొనియె
బొక్కెఁ జొచ్చె భుజంగపుంగవుతీర్థంబు
తుంబురుకోనతీర్థంబు గలఁగె
గాలవతీర్థంబు కీలాలములు గ్రక్కెఁ
జక్రతీర్థము కొండచఱిని దుమికె
బాండవతీర్థంబు భంగసంగతమయ్యెఁ
గోగర్భతీర్థంబు కంటువడియె
తే॥ గడమతీర్థంబు లెల్లను గలఁగె నిపుడు
తురకనరకలు స్వామిపుష్కరిణిఁ ద్రచ్చి
జలగడుగువేళ నీకు రోషంబు లేదె ॥శత్రు॥

54 సీ॥ ఎలమి నల్లాశబ్దములు పఠింపఁగ లేరు
చెవిపట్టుగ సలాము సేయలేరు
కంఖాణకోటికిఁ గవణ మెత్తఁగలేరు
మొనసి జీరామూట మోవలేరు
కమ్మబిరంగికాగంధ మానగలేరు
పరవధూటుల బాధపఱుపలేరు
కడు నసహ్యం బైనగంజాయి దినలేరు
హాలారసంబు బిట్టానలేరు
తే॥ ఎట్లు తురకలఁ గొల్చి సహింప నేర్తు
రాంధ్రదేశాధిపతులు నీయంత రసిక
శేఖరునిఁ గొల్చువారి రక్షింప వలదె ॥శత్రు॥

55 సీ॥ నేలటూరిగ్రావనిర్ఘాతపాతంబు
తాళ్లపాకాబ్ధిమంథానధరము
మన్నూరిపవనభుక్పన్నగాంతకతుండ
మూటుకూరిహాలాహలోగ్రమూర్తి
ఓరముపాటికంఠీరవశరభంబు
పెనుబాలపేఁటకృపీటజాత
కందంబు కోడూరి కందళకోలంబు
మన్నేటిగంధసామజమృగేంద్ర
తే॥ మగుచుఁగురువయు మామడూ రాక్రమించి
....
.... ॥శత్రు॥

56 సీ॥ సైంహికేయునిక్రొవ్వుచవు లానినందునఁ
గడు నజీర్ణము చెంది కదలలేదొ
బాపని దఱిమి పాపము గట్టుకొంటేఁగా
మొక్కలంబని వెన్కముందు దెలదొ
బాణాసురుసహస్రబాహుదండశ్రేణిఁ
జెండి మొక్కలువోయి సిగ్గుపడెనొ
గజరాజుప్రాణరక్షణముచేసినయట్టి
యాత్రపాటునఁ గంప మలమికొనెనొ
తే॥ శాక రాకాసిమిత్తిచక్రము తురుష్క
చక్రము హరించు టేహెచ్చు స్వామి కేల
వూనినప్పుడె కరకరి పూనవలదె ॥శత్రు॥

57 సీ॥ చెనసి పౌరుష మేమిసేతురోయని దిన్న
మొలవేల్పు సాధ్వసమ్మున మునింగెఁ

దనుఁ బెకలింతురో యని మడికాసుగు
బ్బలిగాన దక్షిణాచలము జడిసెఁ
జెలువట్టుకొనఁ దలంతురో యంచుఁ గనకాద్రి
దుర్గామహాదేవి తొట్రుపడియెఁ
గంభాణములగత్తుకం బోర్వరాదంచు
ఘూర్ణిల్లుచుండెను గుజ్జువేల్పు
తే॥ గోలకొండతురుష్కులు కాళహస్తి
నాక్రమించినతఱి నుగ్రుసంతవాఁడు
వాకిటను గోడపెట్టుక వణఁకె నేమొ ॥శత్రు॥

58 సీ॥ లొట్టిముచ్చులకుఁ గే ల్మోగిచిరి బ్రాహ్మణు
లర్చావతారంబు లడవిఁ గలసెఁ
దగువషట్స్వాహాస్వధాశబ్దములు దుల్లె
మంత్రతంత్రముల సామర్థ్య ముడిగె
సకలవర్ణాశ్రమాచారము ల్చెడిపోయె
మగనాండ్రఁ దురకలదిగుళ్లు లడఁచె
గుట్టింపుగత్తున ఘూర్ణిల్లెఁ జెలువులు
గుగ్గిళ్లకంపున గుల్లువగిలె
తే॥ గాఢ రూఢసంరంభణోత్కంఠ దళిత
పశ్చిమద్వారులై గంటభాగవతులు
పగిలి పాఱఁగఁజొచ్చిరి పలుదెసలకు ॥శత్రు॥

59 సీ॥ అలమేలుమంగతో జలకేళి సవరింప
క్షీరాంబునిధికి వేంచేసినావొ
సొలవక వడ్డికాసులదండుకొనుతలం
పున గోలకొండకుఁ బోయినావొ

పద్మసంజాతహృత్పద్మగంధముల మ
త్తిలి తేఁటిచందాన సొఁ సినావొ
మొనతొమ్మ గాఁడి వీపునవెళ్లఁ బుడమి పె
న్మక్కువపాలిండ్లఁ జిక్కినావొ
తే॥ కాక భువనైకవీరపుంగవుఁడ వయ్యు
నిట్లుపేక్షింతురే జగదేకభయద
ముష్కరతురుష్కదుష్టసమూహములను ॥శత్రు॥

60 సీ॥ కుంభకర్ణాదిరక్షోభటావళులఁ జెం
డాడినబలిమి యెం దణఁగిపోయె
మాల్యవన్మాలిసుమాల్యాదిదైత్యులఁ
దూలించుబలిమి యేమూల కరిగె
శకటతృణావర్త బకధేనుకాదులఁ
జీరినశౌర్య మేయూరి కుఱికె
మధుకైటభాదిదుర్మార్గవర్తులతల
ల్గొట్టినఢాక యేగొందిఁ డాఁగె
తే॥ నేఁడుగా కేఁక నెన్నఁడు నీప్రచండ
భండనోద్దండదోర్దండపాటవంబు
చెండవద్దా తురుష్కులకండ లురల ॥శత్రు॥

61 సీ॥ అంబుధిదరి సైకతంబున గ్రుంకిపో
యెను సేతుబంధరామేశ్వరుండు
కడు ఫలాహారియై జడ లల్లుకొని తపో
వృత్తిఁ గైకొనె జంబుకేశ్వరుండు
భస్మాసురోద్దండపటుబాహుశక్తిక
దృశ్యుఁడయ్యెఁ జిదంబరేశ్వరుండు

భీకరాటవులలో నేకాంతవృత్తితో
నడఁగియుండెను మల్లికార్జునుండు
తే॥ మధురచౌక్కయ్య భోగము ల్మరగినాఁడు
రంగనాథుండు నిద్రించె రాత్రిపవలు
కొండ దిగి రావు తురకలఁ జెండలేవె ॥శత్రు॥

6 సీ॥ బలువిడి బిడ్డలఁ బాఱవైచినవారు
మగలను నెడబాసి పోగులువారు
పొదలు కొప్పులు వీడి పొదలుదూఱెడివారు
తొడవులు వడిపోయి యడలువారు
త్రొక్కు త్రొక్కుల్ల దుందుడుకు చెందినవారు
దిక్కుమొగంబయి తెరలువారు
చుట్టాలఁ గానక కొట్టుమిట్టాడువా
రద్రిగహ్వరముల కరుగువారు
తే॥ నగుచుఁదారుష్కధాటిఘోట్టారభటికి
వలసవెళ్లిరి యభిమానవతులు మొదల
వినఁగదే యాఁడుమొఱ విన్నఘనుఁడ వీవు ॥శత్రు॥

63 సీః గగనాంబుజం బయ్యె నగ రనియెడుపేరు
బా దనునామంబువా ర్తకెక్కె
గొంద్రాలు చూ లయ్యెఁ గోవెలపేరు మ
సీ దనుపల్కు ప్రసిద్ధమయ్యె
లంజెమం దయ్యెఁ గేళాకూళిపేరు తు
ఖ్షా ననుమాట విఖ్యాత మయ్యెఁ
గుండేటికొ మ్మయ్యెఁ గుఱ్ఱముపేరు ఘో
డాయనుసంజ్ఞ వాలాయమయ్యె

తే॥ ఆంధ్రభూమి తురకలమయ మయినయట్టి
కారణంబున దేవరవార లిపుడు
వింటిరో లేదో పీనుఁగులవిందుగాఁగ ॥శత్రు॥

64 సీ॥ అజగరాసురజఠరాభీలఖురళికా
మసృణ రక్తపుటెఱ్ఱమంటఁ బొరలి
భీకరకువలయాపీడోగ్ర భద్రదం
తావళం బనెదుగో తాము ద్రొబ్బి
చాణూరముష్టికాశ్చర్య కృద్దీర్ఘని
ఘాతము స్తకపుసంగడము లెత్తి
రాణించు పెక్కువిన్నాణము లెమ్మెఱియుజాం
బవ దుత్కటంపు గంబానఁ బెనఁగి
తే॥ కలహ మెచ్చోటఁ గలదంచు గాసె వేసి
కొని సమాయించుజగజెట్టి వనఁగఁ బరగు
నీవు ప్రతిమల్లుర హరించు టేమిదొడ్డు ॥శత్రు॥

65 సీ॥ పల్లికొండస్వామి పద్మనాభుండు య
థోక్తకారియుఁ దివ్యభూరివీర
రాఘవదేవుఁడు రంగనాథుఁడు వట
పత్త్రశాయియు శార్ఙ్గపాణి మొదలు
గాఁగలదేవళ్లు కనుగూర్కు మీయన్న
తిల్లగోవిందుని తెఱఁగుఁజూచి
తామును బవళించి రేమని తెల్పుదు
భండనమ్మున కుల్కి పండఁబడిన
తే॥ కపటనిద్రానుభవులచేఁ గార్య మగునె
వారికొండాట చాలించి వచ్చినాఁడ
జాడిపెట్టు తురుష్కుల దండుమీఁద ॥శత్రు॥

66 సీ॥ కర్తారుమాత్రసంగతి నెట్లు పఠియింతు
గాయత్రి గగ్గులకాఁడు చేసి
మకిలికజ్జాలనేమకము నెట్లు భరింతు
బాజనోటికి వక్కబ్రద్దలేక
యకట లలాటశూన్యము సాప మెట్లు మా
నగ నేర్తు నుదుటను నామమిడక
నిను జగజ్జనకుని వినుతిసేయుటమాని
పెనుగొండబాబు నేమని భజింతు

తే॥ నేమిరా నామొఱాలింప వించుకైన
రాతికైనను దయరాదె రామరామ
యెంత దయలేని తండ్రివి కృష్ణకృష్ణ ॥శత్రు॥

67 సీ॥ ఓర్చువా ధేనుల కుఱికి గొంతులు గోయ
నావులఁ గాచినయయ్యవీవు
తాళుదువా వధూత్కారములఁ జెఱవట్ట
ద్రౌపదిఁ గాచినతండ్రి వీవు
సైతువా బ్రాహ్మణజనుల నిర్బంధింప
విప్రులఁగాచిన విభుఁడ వీవు
ధరియింతువా గ్రామదైవాల ఖండింప
సురలఁ గాచినదయాపరుఁడ వీవు

తే॥ అకటప్రత్యక్షసిద్ధాంతులైన యశాస్త్ర
కలన వర్తించుతురకలఁ గెలువరాదె
నీవు శాస్త్రపరిజ్ఞాననిపుణమతివి ॥శత్రు॥

68 సీ॥ అబ్ధిలో మిట్టమీనై పుటం బెగసిన
గట్టుక్రిందటఁ జలపట్టియున్న

ఘుర్ఘురించుచు వాఁడికోఱలు నూఱిన
నిప్పులు గ్రక్కుచు నుప్పతిలిన
నిష్ఠతో మింటికి నేలకుఁ బెరిగినఁ
జలమూని ప్రజ్ఞలు పలుకుకొనిన
గొప్పపు ల్లెక్కుడుగాని విజృంభించినఁ
ఎచ్చైనఁ గాని ధాఁకఁబుచ్చుకొనినఁ
తే॥ జికిలివాలమ్ముగతి నెద ల్చింతు ననినఁ
గలుగుదురె నీకు గుజ్జుపుఁగలికిరాతు
లైన వెఱతురుగాస పఠానిభటులు ॥శత్రు॥

69 సీ॥ కామాక్షిముక్కు చెక్కలువోయె నని సిద్ధ
లింగఁడు విడిచెఁ గళేబరంబు
కావేటిరంగఁడు కడపవెళ్లఁ డనంత
పద్మనాభుఁడు పరిభ్రమణ మందె
అష్టమహాసిద్ధు లడవులపాలై రి
చెన్నకేశస్వామి పెన్నఁగ్రుంకెఁ
గుక్కతేజిదువాళిఁ గాని భైరవుఁడుపాఱె
గొండగోపాలుఁడు గుహలఁ దూఱె
తే॥ సిద్ధవటము తురుష్కులు చెండునప్పు
డొంటి మిట్టరఘూద్వహుఁ డాకఁడు నిలిచె
రాచపొ ల్లెలగల్లు ధరాతలమున ॥శత్రు॥

70 సీ॥ యవనాధమునకు మున్నాజిలో వెన్నిచ్చి
పరువెత్తె రాజగోపాలమూర్తి
బొడ్డుమాణిక్యంబు పోవునో యని కంచి
వరదప్ప భయమున వణఁకసాఁగెఁ

జిలుతకూఁకటివాఁడు చెంగల్వరాయఁడు
ఘటికాచలస్వామి గట్టుదిగఁడు
భూమిక్రిందట నీగె శ్రీముష్ణదేవుఁడు
తిరుకోవళూరయ్య విఱిగిపోయెఁ
తే॥ జండవిజయాపురీమహోద్దండమనుజ
రాక్షసబలంబు దాక్షిణాత్యక్షితీంద్ర
భూము లుక్కలంబుగ మ్రింగఁ బూనినపుడు ॥శత్రు॥

71 సీ॥ కపిలేశ్వరుం డేల కరకరి చూపఁడో
మసకలు గొనఁబోలు నొసలికన్ను
గోపాలుఁ డేల పైకొని విజృంభింపఁడో
సుడిపడెఁ గాఁబోలుఁ జుట్టుఁగత్తి
రఘువీరుఁడేల విక్రమశక్తిఁ బూనఁడో
పిడితప్పెఁ గాఁబోలుఁ బెద్దవిల్లు
సంజీవపతి యేల శౌర్యంబునెఱపఁడో
ముదిసి పోవఁగఁబోలు ముసలితోఁక
తే॥ నిర్నరోధనిరాఘాటనిరుపమాను
నిస్సహాయభవమ్ముజోన్నిద్రధాటి
పాటిలేదయ్యెనె తురుష్కకోటి గనయ ॥శత్రు॥

72 సీ॥ వృషభాచలఖ్యాతి విలసిల్లు నీకొండ
పరిపంథితృణములఁ బాపుకొనదె
గరుడాచలస్ఫూర్తి గనుపట్టు నీకొండ
యరిభుజంగములబిట్టడఁచుకొనదె
శేషశైలనిరూఢిఁ జెలువొందు నీకొండ
విజయనిక్షేపము ల్వెజరు టరుదె

యంజనగిరిలీల హావణించు నీకొండ
విమతులప్రాణముల్ గమిచికొనదె
తే॥ యిట్టు బలుకొండ దుర్గమై యెసగుచుండ
చండతౌరుష్కమండలిఁ జెండరాదె
యెంతమాత్రము నీధాటి కెదురుగలదె ॥శత్రు॥

73 సీ॥ మంథానశైలనిర్మథ్యమానాబ్ధిని
ర్ఘోషసంరంభంబుఁ గుంటుపఱిచి
ప్రళయవేలావినిర్భరధరాచకితది
గ్గజబృంహితములఁ జీకాకుపఱిచి
యమృతాపహరణసంభ్రమగరుత్మద్గరు
జ్ఝాంక్రియాహంకృతుల్ చౌకపఱిచి
జాలంధరేశభంజనకంఠ బిలగిల
ద్ఝీంకారకలనంబు గ్రిందుపఱిచి
తే॥ వఱలు భవదీయముఖగంధవాహపూర్య
మాణదరగర్భదళనబంభంనినాద
గరిమ తురకల గుండెలు గలఁచు టరుదె ॥శత్రు॥

74 సీ॥ పానకం బానవే పట్టె మామంగళ
గిరి సామి కూఱట తెలిపిలేదు
లచ్చితోఁ దచ్చన ముచ్చటాడనె పట్టెఁ
దఱిగా దహోబలాధ్యక్షుహరికి
మీటి ప్రసాదంబు లారగింపనె పట్టె
నూహా చాలదు పురుషోత్తమునకు
నాత్మయోగానందుఁ డగుచునుండనె పట్టె
ధర్మపురీగుహాస్థానపతికి

తే॥ వారు మజ్జాతిఁ జేసికొన్నారు మున్నె
తురకదేశాన దాక్షిణాత్యుఁడవుగాన
నొంటిగాఁడవు నీ వెట్టు లోర్వఁగలవు ॥శత్రు॥

75 సీ॥ శ్రాంతిఁ జెందితివేమొ చక్రతీర్థాది క
ల్లోలినీజలకేళిఁ దేలియాడి
యలసితి వేమొ యనంతయాళ్వార్ల స
మ్యక్తటాకమునకు మట్టిమోసి
యోపలే వైతివేమో మహాబ్రహ్మోత్స
వారామసీమావిహారవృత్తి
శ్రమముఁ జెందితివేమొ జను కశ్రాంతంబు
గరుడగంబముచెంత వరములిచ్చి
తే॥ కాక లేకున్నఁ దిరుపతిదాఁక ఢాక
చూచి దాడిడు మ్లెచ్ఛులఁ జూచి యేచి
యెదురు నడవక యుందువె యింతతడవు ॥శత్రు॥

76 సీ॥ కావలిగ్రామనిఖ్ఖాతశాతమ్ము గం
డవరావనీరుట్కుటారధార
కోవ్వూరితృణకణదావపావకకేళి
దువ్వూరిమశకాగ్రధూమరేఖ
నెల్లూరిమదవదనేకపోద్భటసింహ
పాలూరిపట్టనప్రళయవాఁ
పెల్లకూరిలతాఖిలదాత్రికోటి
రావూరిహరిణాంకరాహుదంష్ట్ర
తే॥ యై ప్రతిగ్రామున కభివ్యాప్తిఁ జెంది
భూతసంక్షయయావనోద్ఘాతధాటి
ఘోటికోద్ధూతధూళి దిక్కోటిఁ బాదివె ॥శత్రు॥

77 సీ॥ అబిసివహుమాశాల లయ్యెఁగా వివిధపు
గణ్యాగణ్యదివ్యదేవాలయములు
లష్కరీకరిఘటాలానంబు లయ్యెఁగా
మానితకేళికోద్యానతరులు
సరదారువిశ్రమస్థానంబు లయ్యెఁగా
సద్ద్విజశ్రేణిపూజాగృహములు
కాసగీమాత్రసంకలితంబు లయ్యెఁగా
యతిపవిత్రాంబుపద్మాకరములు
తే॥ కటకటా యెట్టు లోర్చు నుత్కటకఠోర
వీరసురధాణయుద్ధులోగ్రారభట్య
పాకధాటికి నెల్లూరిపట్టనంబు ॥శత్రు॥

78 సీ॥ తరలాక్షిబిరుదండె తాటెంపు గాదుగా
పడదీసికొనుజేరుబందువాటు
నకియపిబ్బెపుగుబ్బచనుపోటు గాదుగా
గొప్ప నేజాగుబ్బకుప్పెపోటు
వలకారిగుమ్మచెక్కిలినొక్కు గాదుగా
జిఱికొట్టుగుల్లాపుతఱటువ్రేటు
మొలకముద్దియపంటిమొనగంటి గాదుగా
మాఱుబాసగరీబునోరుకాటు
తే॥ కటకటా యెట్లు ధరియింపఁగాఁ దరంబు
మెఱయుకర్ణాటరసికశేఖరుల కింత
సేగివచ్చిన నీవు రక్షింపకున్న ॥శత్రు॥

79 సీ॥ కోలాహలంబుగాఁ గొండఁజుట్టుకనిన్ను
దుష్టితే నీమొన లడ్డువడునె

హూణమొత్తుగా వచ్చి కెరలి నీచేకత్తి
తీసికొన్నను నీకు దిక్కుగలదె
నెగడి యుద్ఘాటించి నీసొమ్ము దోఁచుకోఁ
జేరితే నినుఁ గాచువారు గలరె
ధాకతో గుడిఁజొచ్చి డాసి నీబిల మెల్లఁ
జెక్కితే నీమొఱ యెక్కఁగలదె
తే॥ యయ్యయో స్వామి దాక్షిణాత్య ప్రజనము
నీకటాక్షంబు లేకున్న నిర్వహింప
గలదె నానాటిమ్లేచ్ఛబాధలకు నొచ్చి ॥శత్రు॥

80 సీ॥ రేపల్లెలోఁ జాల రేవగల్ వెన్నలు
దొంగిలి మ్రింగినదుండగంబు
మగనాఁడ్రనక గొల్లమగువలసిగ్గులు
కొల్లలాడినయట్టికోడిగంబు
జనయిత్రిచందానఁ జన్నియవచ్చిన
పూతనఁ జంపినపాతకంబు
నన్నచే ముసలిగా యనక నాఁగటికొయ్య
మోవఁజేసినకండకావరంబు
తే॥ మఱచినాఁడనే నీతోంటిమర్మ మెల్ల
నేకి కానుల కిచ్చెదఁ గాక యేల
మోవనిత్తును తురకలమొత్తకున్న ॥శత్రు॥

81 సీ॥ దశమియేకాదశిద్వాదసుల్ పడిపోయెఁ
గడు రజాపండువుల్ ఘనత కెక్కె
విష్ణుశివస్థాన విభవముల్ చెడిపోయె
బొబయ్య కానుకల్ ప్రబల మాయె

కమనీయగురుపీఠకంబు లుత్సారించె
నిలఁ బకీర్లకుఁ బ్రజ్ఞ లినుమడించె
వేదశాస్త్రాదిసద్విద్యలు కలవయ్యె
మహి మల్లశాస్త్రము ల్మహిమ హెచ్చె
తే॥ సకటకలికాలకల్మషహారపిశేష
శేషశయనేంద్రపండితశేషభాష
తురకలకు నిచ్చితివో నీదుదోర్బలంబు ॥శత్రు॥

82 సీ॥ త్రుప్పువట్టెనో మహాద్భుతభీకరగ్రాహ
కంఠలుంఠనచక్రకఠినధార
చికిలిపోయెనో పూర్వదేవ జీవవినాశి
భండనోద్ధతగదాదండపటిమ
దారిదప్పెనో మహోదారకైటభమూర్ధ
దళననిర్ఘాతనందకకృపాణి
పేఁటెత్తెనో నిరాఘాటదుర్మార్గఖే
లనశార్ఙ్గపటుధనుర్లస్తకంబు
తే॥ కొట్టి గోరించరాదె రక్షోభటాళి
కరణి దండెత్తు రణదళఖానుదళము
చక్కచక్కలు గాఁగఁ దత్సాధనములు ॥శత్రు॥

83 సీ॥ అంబుచరక్రోడహరికుబ్జరామత్ర
యాంగజజిత్తురంగాధికోహ
కాకృతు ల్గలనీవు తోఁకచే వీపుచేఁ
బంటిచే గోటిచేఁ బదముచేఁ గు
ఠారంబుచేఁ బ్రకాండంబుచే హలముచేఁ
బరిరంభణముచేఁ గృపాణిచేత

చిమ్మి యెత్తి కళించి చించి క్రుంగఁగఁ ద్రొక్కి
చెక్కి తూఁటిడి దున్ని నొక్కి వేసి
తే॥ కోవు రని యార్చుకున్న గగ్గోలుగాఁగ
కొండ పెకలింపక పురంబు కొల్లగొనక
నిన్ను గెలువకపోదురే నెఱవజీర్లు ॥శత్రు॥

84 సీ॥ చెండసాఁగిరిగదా శ్రీవైష్ణవులఁ బట్టి
పిల్లవట్రువజుట్లు ముళ్లు వేసి
మొత్తసాఁగిరిగదా ములికినాటయ్యల
పిఱ్ఱలమీఁదనే కఱ్ఱలెత్తి
కొట్టసాఁగిరిగదా గొడ్లవేటెమహాగ్ర
హారభూసురకోటి నంటఁగట్టి
తిట్టసాఁగిరిగదా తెరిమాంకిచోదంచు
పాటించి ద్రావిడప్రజలనెల్ల
తే॥ యెంతపాపంబు జనుల నింతింతలైన
వెతలఁ బెట్టంగ నొక్కింత వెఱపులేక
యడఁగియున్నావు బిలమందె వెడలిరాక ॥శత్రు॥

85 సీ॥ శ్రీహరి ననుకోకు చెంగేరు దక్కిణుల్
ఆదరక మృత్యుజాహల్లి ననుము
పెరుమాళ్లె ననుకోకు తురకలు మొత్తేరు
పేర్మి ఖోదా పేరుపెట్టుకొనుము
విష్ణుండ ననుకోకు వేసేరు పారసీల్
కర్తారుపేరు వేగమ వహించు
కృష్ణుండ ననుకోకు గెంటేరు దానకీల్
పూను బాబయ్యపేరె నఁగాని

తే॥ దేవ నీసొమ్ము గట్టిగాఁ దిన్నకవిని
గానఁజెప్పితి నిఁకనాకుఁ గడమ లేదు
బెదర కటుచూచి మున్నె తప్పించుకొనుము ॥శత్రు॥

86 సీ॥ వహిఁజేప వై యున్న వడి బ్రమింగఁజూచేరు
తాఁబేటివై యున్నఁ దప్పదటులు
తగ మృగేంద్రుఁడ వైన దెగఁబడవేసేరు
బాపడవై యున్న బ్రదుకనీరు
మడకమోపరి వైన విడువక దున్నేరు
రాజవై నను నీకుఁదేజునీరు
వగ దిగంబరివైన నగడుసేయకపోరు
గుఱ్ఱమ వైన నెక్కకపోరు
తే॥ ఇన్ని చాలించి పందివై యున్న నిన్నుఁ
జేతముట్టరు దగ్గఱఁ జేరవెఱతు
రెందు కేఁకేఁ బంద వగుదువో పంది వగుదో ॥శత్రు॥

87 సీ॥ కరి కొల్ల మొసలికర్కుర కుల్కి చేమొ
మొఱ్ఱో మొఱ్ఱో యాదిమూల మెవఁడు
వాఁడు నన్నేలెడివాఁడు వానికి జోహా
రంచుఁ బల్కెడి మొఱ యాలకించి
తాఁగాను నేఁగాను దనపట్టితోఁడు పాఁ
పనియూన చెడ్డవ ట్టనుచు బ్రహ్మ
రుద్రాదు లుండ నార్తులపాలితంఁడివి
పరతంత్రుఁడవు పరాత్పరుఁడ వీవు
తే॥ కాన విడరాని రమ నట్టె కౌఁగలింత
యును విడిచి గుఱ్ఱుపర్వెత్తు కొనుచు వచ్చి
కాచితివి యంచు మది నిన్ను గణుతిసేతు ॥శత్రు॥

88 సీ॥ మొండిగంజాతిండిలండిపోతులమీఁదఁ
గవితఁజెప్పఁడు గజాగాడిగాని
పచ్చినెత్తురుద్రావు పాశ్చాత్యులను నమ్మి
కొలువఁడు జోగుల కొడుకు గాని
తఱుచుగా గోవుల తలద్రోయుద్రోహుల
యొద్దఁబాడండెద్దుమొద్దుగాని
పరమసాధ్వులఁజెఱల్పట్టుగులాముల
కిడఁడు నే స్తవము తోత్తుకొడుకుగాని
తే॥ రసికులై మించినట్టి కర్ణాటకంబు
మనుజు లెల్లు చరింతు రీమూఱుబాస
ముండకొడుకుల నమ్మి యేమో గదయ్య ॥శత్రు॥

89 సీ॥ చక్రహస్తుఁడనను విక్రమంబే కాని
పట్టితురుష్కులఁ గొట్టలేవు
లచ్చి యిల్లాలనులావణ్యమే కాని
వడ్డికా సొక్కటి వదలలేవు
నేటిదేవుండనుమాట మాత్రమె కాని
వేయాఱు లర్థుల కీయలేవు
కనకాంబరుండనే ఘనతమాత్రమె కాని
సాపాటు చేర్లు సాద మయ్యో
తే॥ తోమసీయవు పళ్లెము ల్దొడ్డదొరవు
ఇట్లుగడియించి తురకల కీయఁదలఁచి
యున్న నిను నమ్మదురె భక్తు లుర్విలోన ॥శత్రు॥

90 సీ॥ కోటవెట్టించుకో కొండచుట్టును నీవు
కానికపైకంబు కర్చుచేసి

కోత్తళంబులు గట్టి కొన్నియూకలు పెట్టి
హెచ్చుఫిరంగీల నెత్తికట్టి
పైదండుగా నంపు పదివేలక్రోఁతుల
నెలుఁగుగోడ్లను బంపు మెక్కకుండ
కొంతగుట్టముగూర్చి కోనేరిదటి నుంచు
రాణువ నుంచుకో నాణెమెఱిఁగి
తే॥ లోభివై కూర్చుకొన్నట్టిరొక్క మెల్ల
హీనమతులకుఁ గానుక లీయవలదు
అప్పుఁ డగునాడుమన విడేయాలకింపు ॥శత్రు॥

91 సీ॥ సురనదికంటె మీసరమైనయోగ్యత
హురుముంజిమణికంటె మెఱయుప్రియము
గంబూరకంటె నెగ్గులమా గుబాళింపు
పన్నీరుకంటె నుప్పతిలుచలువ
తటివెన్నకంటె చిత్తైరమైనమార్దవ
మపరంజికంటె హెచ్చైనతళుకు
చీనిచక్కెరకంటెఁ జెలఁగుమాధుర్యంబు
పద్మినికంటెఁ జొప్పడినయొప్పు
తే॥ గల భవన్నామసగమాంతగంధలహరిఁ
జికిలిచేసిన మజ్జిహ్వచేత నరుల
నెంచకుంటి నిందాఁక నింకేమిసేతు ॥శత్రు॥

92 సీ॥ ఘనుఁడు కావేటిరంగని యారగింపును
గంచిలో వరదప్ప గరుడసేవ
పెనుగొండరామభద్రునివైభవస్ఫూర్తి
తగుగండికోటమాధవునిఠీవి

యుదయాద్రిరఘువీరు డుండెడిచందంబు
కడపవేంకటరాయ ఘనుని మహిమ
కాళహస్తీశ్వరు కలితప్రసిద్ధులు
మల్లికార్జునుటెక్కు లెల్ల నుడిగె
తే॥ జుట్టి యోఁకరు పాళ్యాలనట్టనడుమ
నీకుఁ జెల్లెర విభవము లేఁటిదాఁక
నీమదేవళ్లవలె నీవుచేరుకోక ॥శత్రు॥

93 సీ॥ ఏకొండ నుండేవు నీకొండరా ళ్ళెల్లఁ
బెకలించి గోరీలు వెట్టునపుడు
ఏపూలు ముడిచేవు నీపూలతోఁటెల్ల
విదళించి గంజాయి విత్తునపుడు
ఏ మారగించేవు నీమహాన్నవేద్య
మొంచి పక్షిల్లకుఁ బంచునపుడు
ఏసొమ్ము పెట్టేవు నీసొమ్ము లెల్లను
రౌతు గాసాలకు రాసునపుడు
తే॥ బీదరౌతుల నొకకొంత పెద్దచేసి
యిటుల నేమటియుందువో యేపుదటిఁగి
శీఘ్రముగఁ బారసీకులఁ జెండరాదె ॥శత్రు॥

94 ॥సీ సంజీరాయని సరిగఁ జూడఁగరాదు
ఉదరి సన్నిధివీథి నుమియరాదు
తరి మల్లెవారిగోపురము దాఁటఁగరాదు
బుగ్గలోపలఁ గాళ్లు పులుమరాదు
నేటి జియ్యరుమఠాలు నిక్కి చూడఁగరాదు
కలియుగలక్ష్మిని గలయరాదు

కానుక రొక్కంబు గణు తీకపోరాదు
సాలవాకిట రంతు సలుపరాదు
తే॥ ఇప్పు డిటువంటిమర్యాద లెల్లఁ దప్పె
గండు మీఱియుఁ దురకలు గట్టుచుట్టు
కొనిరి గదవయ్య తిరుపతి కొల్లగొనుచు ॥శత్రు॥

95 సీ॥తళిగెలు దోఁచుక తప్పెట్లుగాఁ జేసి
తాళముల్ చెమటపాఁతలుగఁ జేసి
వెయిగాళ్లమంటపివీథి లాయము చేసి
కోవెల బాబయ్యగోరి చేసి
గర్భగృహంబులు గలయంపిగాఁ జేసి
విగ్రహంబులఁ బట్టి విఱిచివైచి
తిరువాభరణపింప్లు తీసి సోదా చేసి
మఠపడియునుదారుమారుఁ జేసి
తే॥ నంబులనుగొట్టి జియుగార్ల నఱికివైచి
చుట్టు తిరుమాళిఘలు చాలఁ జూఱపుచ్చి
కొల్ల లాడెడితురకలఁ గొట్టవలదె ॥శత్రు॥

96 సీ॥ విమలగోవిందగోవిందశబ్దము కాదు
శాహాలుసేక్ బాహాలుసేక్ సంకులంబు
కోణంగిదాసళ్ల కుప్పిగంతులు గావు
మధుసీధుపానదోర్మదపునటన
ఘనవాద్యమేళముల్ గావు గుండియ లల్లె
పగిలించు పెద్దబూరగలనాదు
దీ పవ్రజాఖండదీపకళిక గాదు
జళిపించు పెద్దకత్తుల తెఱుంగు

తే॥ ఇట్టిభయములు గల్పించు నట్టి మ్లేచ్ఛ
భటులఁ దునుమక యాలస్యపడుచు నీవు
సైఁచుకొన్నావు నీ కిది సమ్మతంబె ॥శత్రు॥

97 మే లైనయుత్తమాశ్వాలకు నెల్లను
శూల కుట్రానంగఁ జూపితేని
బోరుకొండ లనంగ భువిని భద్రగజంబు
లన్నియుఁ బడ మాయ వన్నితేని
యార్చి రౌతులమదం బంతయు నణఁగించి
తొట్టిన గోరీలు వెట్టితేని
పచ్చబద్దలతోడ బల్లిదంపువజీర్ల
వీఁపులు పెట్లంగ వ్రేసితేని
తే॥ కోపుచెడి పాఱరే గోలకొండఢిల్లి
యాగర విజాపురీ మొదలైన తురక
గుంపు సాహెబు సల్లాము ఖూబుచును ॥శత్రు॥

98 సీ॥ పిఱికివాఁ డనుచు దబ్బఱమాటలాడితిఁ
గా మహావీరపుంగవుని నిన్ను
అతినిర్దయుస్వాంతుఁ డంటేఁగా భక్తర
క్షణవిచక్షణసులక్షణుని నిన్ను
బలహీనుఁ డంటేఁగా బహుముఖబ్రహ్మాండ
పరమాణురోమకూపకుని నిన్ను
తామసుం డంటేఁగా ధగధగద్ధగితవి
జ్యోతిర్లతాస్వయంజ్యోతి నిన్ను

తే॥ ఏను లోకోపకారార్థ మేపుమీఱి
తురకల హరించు మని నిన్ను దూఱుకొంటి
నాసహస్రాపరాధముల్ సైసు తండ్రి
శత్రుసంహార ! వేంకటాచల విహార !

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటరమణశతకము

1 క॥ శ్రీకమలా హృత్పద్మది
వాకర యదువృష్ణివంశవార్ధివిలస
ద్రాకానిశాకర కుజన
భీకర వారిరుహాచరణ వేంకటరమణా ॥

2 క॥ కందములఁ బద్యశతకము
నందముగాఁ గూర్చి నీదునామంబున కే
నిం డొసగఁ గోరితిని యర
విందేక్షణ గైకొను ఘృణ వేంకటరమణా ॥

3 క॥ గోరాడ్గోగోపాలక
గోరాజసుగోధరేంద్రగోపతివినుతా!
గోరాజీవద్విడ్గో
పీరాగోజితమనోజ! వేంకటరమణా ॥

4 క॥ అనురక్తా సద్భక్తా
వనపటుసక్తా యతులితపావనయుక్తా
ఘనవేదాంతోక్తా నా
వినుతుల్ గైకొనుము సఘృణ వేంకటరమణా

5 క॥ తరుణారుణమృదుపల్లవ
చరణా యంబుదఘృణితను చారు స్ఫురణా
వరమునిజన సంస్మరణా
విరళాంతః కరణాభరణ వేంకటరమణా ॥

6 క॥ కరుణారస వరుణాలయ
కిరణామరమణికిరీట కీలిత వరనూ
పురమృదుచరణా కాంచన
విరచితపరిధానచరణ వేంకటరమణా ॥

7 క॥ రంగా గతిదృగ్జిత సా
రంగా సుందర విలాసరసితానంగా
రంగదలకభంగసమద
భృంగా సురధాంగధరణ వేంకటరమణా ॥

8 క॥ ఈశా మూహ్యాత్పద్మ ది
నేశా ఘనతర కరోద్యాదిభసంకాశా
ఆశాపాశవినాశ ని
వేశా లోకేశభరణ వేంకటరమణా ॥

9 క॥ భద్రా స్వస్త్రీకృత వర
భద్రా కరుణాసముద్ర పరిహృతభువనో
పద్రవకరణక్షుద్రా
విద్రవదానందకరణ వేంకటరమణా ॥

10 క॥ సారా పారావార గ
భీరా హైయంగవీన మృదుచోరా సు
స్మేరాననవరజారా
వీరా వారిరుహచరణ వేంకటరమణా ॥

11 క॥ ధీరా గోలోకాంత వి
హారా సత్సారహీరహారా ఘనస
త్కారా ముని మందారా
వీరా యతిమృదులచరణ వేంకటరమణా ॥

12 క॥ ఇష్టా ఖండితలోకా
రిష్టా యనుపమ కృపాగరిష్ఠా ద్రైవో
త్కృష్టా భక్తజనమనో
భీష్టా ప్రస్తుతచరణ వేంకటరమణా ॥

13 క॥ రామా రావణదనుజవి
రామా లక్ష్మీకుచయుగరాజితవక్షః
స్సీమా ముఖజిత సోమా
భీమా శరవర్గ హరణ వేంకటరమణా ॥

14 క॥ శ్యామా తుళసీనళినసు
దామా ఘనసజ్జనసముదయకామా స
ద్ధామా సంగరపటురిపు
భీమా నుతభూరి కరుణ వేంకటరమణా

15 క॥ ఇంద్రా యశోజితశర
చ్చంద్రా నయవితరణాది సద్గుణ సాంద్రా
యింద్రియ ని స్తంద్రా కల
భేంద్రారిష్టద్రుతహరణ ! వేంకటరమణా !

16 క॥ జలజేక్షణ యదుభూషణ
బలిశోషణ పాపహరణ పాండవకరుణా
తులసీదామాభరణా
వెలయుము నాపాల సుగుణ! వేంకటరమణా!

17 క॥ మృద్భక్షణ నారాయణ
సద్భక్తాంతర్విహరణ సారసచరణా
సద్భువనవాస మధుముర
భిద్భానుజకులధురీణ! వేంకటరమణా!

18 క॥ ఉద్వృత్తరకరక్కోటిసు
ఖద్యోతననిభకిరీట ఖండితశకటా
ప్రద్యుమ్న జనక సంయమి
వేద్యా మృదుకమల చరణ! వేంకటరమణా!

19 క॥ అద్భుత యభ్యుదయాకర
సద్భుజబలశౌర్య ధుర్య సత్యౌదార్యా!
మద్భావస్థిర వరబల
భిద్భామణి తనుసుకిరణ! వేంకటరమణా!

20 క॥ దుష్కరదుర్భర దుర్గమ
పుష్కలదుష్కర్మ వహ్ని పుంజముచేతన్
శుష్కీ భూతమదీశా
విష్కరమున్ బ్రోవుకరుణ వేంకటరమణా!

21 క॥ భండన ఖండిత వారకో
దండా సురనాథవినుత ధార్మిక కరుణో
ద్దండ బలానుజ దండిగ
వెండియు నినుగొల్తుసుగుణ! వేంకటరమణా!

22 క॥ బృందారకరాజా భవ
సందేహా సమస్త భువన సన్నుతచరణా !
సుందర పోషితనర గో
విందా మద్భాగ్య సుగుణ ! వేంకటరమణా!!

23 క॥ ఆద్యంతరహిత పూరుష
విద్యాధరసిద్ధసాధ్య వినుతచరిత్రా
సద్యః ఫలదాయక ఘన
విద్యాపారీణసుగుణ ! వేంకటరమణా ॥

24 క॥ శుభ్రేతరాభ్ర ఘృణిగణ
విభ్రాజిత విమలదేహ విపులకటాక్షా
విభ్రమిత సకలదిక్కట
విభ్రమ్యాభృత్యపూర్ణ ! వేంకటరమణా ॥

25 క॥ మధుర మధుసన్నిభాధర
విధువదన మదేభయాన వివిధసురూపా
కుధరధర ధీర మాధవ
విధిజనక సదాభిభరణ ! వేంకటరమణా ॥

26 క॥ సాధుజనబాధనిధనా
గోధన యాధినాథ ధనద గోధరశయనా
బాధిత వైరివితానా
వేధఃకిత పాపహరణ ! వేంకటరమణా ॥

27 క॥ అక్షీణ బలపరాక్రమ
వక్షోభృతకౌస్తుభాంక వనజాక్షభవ
త్పక్షచరరక్షణాశము
వీక్షించవదేమి సఘృణ ! వేంకటరమణా ॥

28 క॥ రక్షాదక్ష విచక్షణ
పక్షీంద్రారూఢ నీకు ప్రణుతింతున్
కుక్షివెత నోప లేకయు
పేక్షించితి నీదు కరుణ వేంకటరమణా॥

29 క॥ కుక్షిస్థాఖిలలోకా
పక్షీంద్రపతాక దాన పక్షవిచక్షా
భిక్షాచర బలిశిక్షా
విక్షేపము లుడుపు సఘృణ ! వేంకటరమణా ॥

30 క॥ రక్షక శిక్షక దక్షక
విక్షేపము లుడిపి ప్రోవు వేడుతోఁడ౯
దాక్షిణ్య మేర్పడంగా
వీక్షింపుము కమలచరణ ! వేంకటరమణా

31 క॥ సాక్షివి సకలసులక్షణ
కుక్షివి కరుణా కటాక్షగుణచయపక్షా
రక్షింపు మనఁగ నెందుకు
వీక్షింపవు నన్నుఁ గరుణ వేంకటరమణా ॥

32 క॥ శుంభత్స్వరమద ఖండన
జంభారితనూజమిత్ర జలజసునేత్రా !
కుంభజవైరినుతావన
బింబాధర భూరికరుణ ! వేంకటరమణా ॥

33 క॥ శుంభదవష్టంభభుజా
జృంభణభిత్కంసకుంభి భేదితయవనా!
రంభోరు సదంభోరుహ
బింబాధరవదనమదన వేంకటరమణా ॥

34 క॥ కుంభీంద్రవరదకుంభజ
సంభావిత సకలభువన సంభవగర్భా
కుంభినికుంభాసురహర
బింబోష్ఠ మదిష్ట భరణ వేంకటరమణా ॥

35 క॥ మిత్ర కుల రాజపుత్ర సు
మిత్రసుతాగ్రజసుమిత్ర మృదువాక్చిత్రా
మిత్ర సమాజలతాసుల
చిత్రా మద్భరణ సుగుణ వేంకటరమణా ॥

36 క॥ సద్యుతి మృగమదతిలకా
విద్యుద్ద్యుతి రుక్మచేల విమలవినీలా
సద్యుక్తిముగ్ధచరితా
విద్యాధర వినుత చరణ ! వేంకటరమణా ॥

37 క॥ ఘోరతరకలుష సాయక
పూరితదేహుఁడగున న్నఁ బూర్వకృపన్ మే
లారసిచూడు మహో దయా
ధీరపదపవిత్రచరణ ! వేంకటరమణా ॥

38 క॥ అతి ఖరనక్రగ్రహా కర
గత కరిరాజవరుఁ డొందుగతి మతిలేకన్
ధృతిచెడి ని న్వేఁడఁడె వడి
వెత లుడిపినదొరవు సుగుణ ! వేంకటరమణా ॥

39 క॥ లసదసమానగుణాఢ్యా
బిసరుహదళనయన వైరిభీకర సుకరా!
ప్రసరింపఁజేయు నాపై
విశదంబుగ నీదుకరుణ వేంకటరమణా ॥

40 క॥ ద్విజరాజవాహనధ్వజ
ద్విజరాజోపరిశయాన ద్విజరాడ్వదనా!
ద్విజవైరిదళన సద్భుజ
విజత సమస్త భువనగణ వేంకటరమణా! ॥

41 క॥ దుర్జనులను నిర్జింపుచు
నూర్జింపుచు విబుధకోటి కొనరుయశంబే
యూర్జించి నించి మించిన
విర్జానద్యూపరిభవన ! వెంకటరమణా ॥

42 క॥ ఖరపుచ్ఛక్షేపహత
స్ఫురదాగమనిగమపుంజ సోమకపాట
చ్చర తళ్కుబెళ్కు తొల్కెడి
విరళపురుఝషవేషభరణ ! వెంకటరమణా ॥

43 సీ॥ నిష్ఠుర విపులకఠోర సు
పృష్ఠోపరిభాగనిభృత భూభృచ్ఛ్రేష్ఠా
కష్టము నన్ బ్రోవంగమద
భీష్టప్రదకమఠ నిపుణ వేంకటరమణా ॥

44 సీ॥ హాటకనేత్రాసురగిరి
పాటన పటుపవిసమాన పాండురదంష్ట్రో
చ్చాటిత భూమికిటీ నా
పాటునఁగాచికొనుము ఘృణ ! వేంకటరమణా ॥

45 క॥ దుడదుడ డింభకుఁ బ్రోవను
బెడిదపుఁగంభముఁ బగిల్చి భీకర గతిచే
కడువెడలిన నరసింహాఖ్యుఁడ
విడువక నన్ బ్రోవుసుగుణ ! వేంకటరమణా! ॥

46 క॥ బలిబలసంపన్నత కవి
చెలిమిని బొలియింప నిచ్ఛఁజెంది సునిష్ఠన్
ఇలఁజిట్టెడుబాపఁడవై
వెలసిన భిక్షానుచరణ వేంకటరమణా! ॥

47 క॥ ఆదరమున జమదగ్నికి
మోదమొసగఁబుట్టి బహుళభుజదండముపై
నూదినచటులకుఠార వి
భేదిత భూభార భరణ వేంకటరమణా! ॥

48 క॥ రాముఁడవై త్రిజగద్విభు
భీముఁడవై రఘుకులాబ్ధి విమల సువిలస
త్సోముఁడవై వెలసినదొర
వేమరునన్ జూడుము కరుణ వేంకటరమణా ॥

49 క॥ హాలివై యరివిదళన పటు
బలివై ఘననీలచేలివై నీర్మలివై
యిలభారహారణ ఫలివై
వెలసినరామాఖ్య భరణ ! వేంకటరమణా ॥

50 క॥ అపరిమితబలపరాక్రమ
త్రిపురాసురవరుల మదము త్రిప్పుటకొఱకై
కపటపు ఋషివై వెలసిన
విపుల విబుధప్రతరణ ! వేంకటరమణా ॥

51 క॥ ధాటిగల చాటునటనల
ఘోటకగమనుండవగుచు ఘోరాటవులన్
మేటి కృపాణకరుఁడవై
వేఁటాడినకలికినిపుణ ! వేంకటరమణా !

52 క॥ స్ఫురదరవిందసులోచన
మరకతమాణిక్యహారమణిమయమకుటా !
వరలక్ష్మీకుచకుంకుమ
విరచిత వక్షోంకభరణ ! వేంకటరమణా !

53 క॥ ఖర కర వరకుల తిలకుఁడు
సురవరుల కసులభుఁడగుచు సురమునికోట్లన్
జెఱిచిన ఖరదనుజు శిరము
ఔఱికిన ఘనవితరణ గుణ ! వేంకటరమణా! ॥

54 క॥ పనచెడి వడి మొఱ లిడగను
కసరకసురవరుల కరుణఁ గాచిన సుగుణా!
యసమాన దోషకారుఁడ
విసువక నన్నేలు కరుణ వేంకటరమణా! ॥

55 క॥ పాదముల నూపురంబులు
మోదముగా నందగింప మురిపము మీఱన్
ఖేదము లుడుపను వడిగను
వేదజనక రమ్ము కరుణ! వేంకటరమణా! ॥

56 క॥ మకుటతటఖచితపటుమణి
నికరోదీర్ణాచ్ఛకాంతి నిండుగ నిగుడన్
నొకసారైనను నెదుటను
వికసింపుము కమలచరణ! వేంకటరమణా! ॥

57 క॥ యదుకుల దుగ్ధపయోనిధి
మృదుచంద్ర వినీలదేహ మృద్భక్ష సదా
సదమల నీ పదవనజము
వెదకన్ మదిగొల్పుసుగుణ! వేంకటరమణా ॥

58 క॥ మధురతర వాక్ప్రచారా
విధిసురనుతసరసచతురవేదవిచర నీ
కథలెప్పుడు కర్ణములన్
విధిగా వినఁ జేయుసుగుణ! వేంకటరమణా! ॥

59 క॥ అనుదినము మునివరేణ్యులు
ననురాగము గదురమదిని నతులిత భక్తిన్
గనవేఁడెదు నీరూపము
విన మతిఁగనఁజేయు నిపుణ వేంకటరమణా! ॥

60 క॥ పరమై కౌస్తుభమణి కా
కరమై సిరి కిరవగుచును గనుపట్టెడు నీ
యురము తులసిదళవాసన
పిరివిగఁగొనఁ జేయు కరుణ వెంకటరమణా ॥

61 క॥ వరమై సూరిజనమనో
హారమై నెవ్వరికి నణఁదుపాపంబా నీ
చరణార్చన మొనరింపన్
విరళముగా గఱపు సుగుణ వెంకటరమణా ॥

62 క॥ వరణీయార్చారూపము
కర మరుదుగఁ బూని సకలకలుషఘ్నుఁడవై
ధరనెలకొన్న ఫలమునకు
బిరబిర నన్ననుపు కరుణ వెంకటరమణా ॥

63 క॥ వాదా దయలేదా రా
రాదా నన్ బ్రోవ నిపుడు రాద్ధాంతముగా
మాదారి బుధాధార సు
వేదాద్రిప్రాణహారిణ వెంకటరమణా ॥

64 క॥ దాతవు నిర్ణేతవు నిధి
తాతవు సంభ్రాంత వెపుడుఁ దలఁప వహో నా
భ్రాంతా నన్ దలఁచిన మది
భీతా దుర్దనుజహారిణ వెంకటరమణా ॥

65 క॥ ఉదరమున సకలజగములు
కుదురుగ నుంచుకొని యేలు గుణశీలుఁడ నీ
పదములు నమ్మిన నీచుని
బెదరుడుపన్ భరము సుగుణ వేంకటరమణా ॥

66 క॥ గిరియెత్తుటొ కరిఁ గాచుటొ
ధరాభరాహరణుఁడౌటొ ధారుణి కోఱన్
ధరియించుటొ నను నేలుట
వెర పేటికి బ్రోవు కరుణ వేంకటరమణా॥

67 క॥ మఱి మఱి నే మొఱలిడగను
సరి సరి వెఱవకు మటంచు సర్షపమంతేఁ
గరుణగల పలుకు బలుకవు
బిరుదా నీకిట్టి యఘృణ వేంకటరమణా॥

68 క॥ నీ పదములు మదిదలఁచిన
యాపదలటు దొలఁగఁ ద్రోచి యతులిత మతియై
నీపదమునందు నందురు
వేపక ననుఁజూడుం కరుణ వేంకటరమణా॥

69 క॥ జలజాక్ష నీదు పదములఁ
బలుమఱు మదిఁదలఁచి మోఁగఁబటుభవజాలం
బులత్రోవ నంటి వేగమె
వెలిగా కిటు లుండవశమె వేంకటరమణా॥

70 క॥ పతితులఁ బావనులనుగా
వితతంబుగ జేతు ననుచు వేసిన బిరుదే
గతిఁజొచ్చి ననుచు మొఱలిడ
వెతకుచు రావేమి కరుణ వేంకటరమణా॥

71 క॥ ఘనఘనసారస్మేరా
నన ఘనతనుకాంతిసార కనికరపు మనం
బునఁ గనరాదా నామొఱ
వినరాదా దనుజహారణ వేంకటరమణా॥

72 క॥ ఘననిభమా నీమేనను
కనక మయూరాంబరపుఁ గాంతి గడలు కొనంగా
వనదోపరి చపలల సర
విని దోచెఁ జూపు కరుణ వేంకటరమణా ॥

73 క॥ అరిపాటనపటువిక్రమి
యరి కరకమలంబునందు నమరగ లక్ష్మీ
వర విచ్చేయుము వడిగను
వెర పుడుపను లోకభరణ! వేంకటరమణా ॥

74 క॥ కృష్ణా కృష్ణా యనుచును
కృష్ణ యనఁగఁ దృష్ణదీరఁ గీర్తి పరుఁడవై
వృష్ణివరు వేగ నేలిన
విష్ణుండవు నీవ సుగుణ వేంకటరమణా

75 క॥ వడివడిగఁ బ్రోవు మన్నను
జడ నేమిటి కయ్య పూర్వజడగతి యిపుడే
కడుఁదోచిన దైనశ నిను
విడచుటలే దమిత కరుణ వేంకటరమణా ॥

76 క॥ సుడిఁబడి కడువడి మొరలిడ
నోడఁబడి యడుగిడవు కడకు నుడువవు దయచేఁ
జెడునడవడిగల కొడుకును
విడుతురె తలిదండ్రు లఘృణ వేంకటరమణా ॥

77 క॥ తడ వేల నన్నుఁ బ్రోవను
బడిబడి పదములకు మ్రొక్కి పటుదైన్యముచే
పడితి నని విన్నవించఁగ
వెడలవ యడలుడుపఁ గరుణ వేంకటరమణా ॥

78 క॥ ఇడుములు నాపై నడరంగఁ
జెడితిని కడతేర్పుమనుచుఁ జేతులనిండన్
కడు మ్రొక్కి వేడుకొంటిని
విడనాడకు మఖిలశరణ వేంకటరమణా ॥

79 క॥ మెండుగ దండము లిడి నీ
యండె మదిని గోరికోరి యండజశయనా
యుండియు నీదాసుఁడు కడు
బెండుపడెన్ బ్రోవు కరుణ వెంకటరమణా ॥

80 క॥ కందువలా గాకుంటే
పందెములా నాయెడలను పటుభవజాలం
బెందుకు విడఁజూడవు గో
విందా దీనార్తిహారణ వెంకటరమణా ॥

81 క॥ భారము నను దయఁజూడను
నేరొల్లక నిన్ను మదిని వేఁడినకతమా
మారాడక యిటులుండుట
వీరాగ్రణి శస్త సుగుణ వేంకటరమణా ॥

82 క॥ దురవస్థలచేఁ గుందుచు
హరి హరియని మొఱ లిడంగ నరయని విధమా
వఱకున్ గనుపించెను మది
వెరవెవ్వరు నాకు సుగుణ వేంకటరమణా ॥

83 క॥ గట్టిగ నాతలతో డే
వట్టిది గాదింక నమ్ము వసుధేశ హరీ
పట్టితి నీ పదవనజమె
బిట్టాడకఁ బ్రోవు కరుణ వేంకటరమణా ॥

84 క॥ తిట్టిన మఱి దీవించిన
పెట్టిన లేదన్న విసికి పేగెవ్వ లిడినన్
ఒట్టెసుమీ నిను విడిచిన
చెట్టగ నన్ జూడు కరుణ వేంకటరమణా॥

85 క॥ తెట్టులు గట్టుక యున్నవి
యెట్టివో మత్పాపచయము లిసుమంతైనన్
పట్టూడక వెతలిడ నీ
విట్టట్టుగఁ జూడకు ఘృణ వేంకటరమణా॥

86 క॥ జా లెందుకు లే దయయో
బాలేందు సమానఫాల పావన లీలా
మేలొందుదు నని నమ్మితి
వే లడుగను జూడు కరుణ వేంకటరమణా॥

87 క॥ జపతపములు నే నెఱుఁగను
నపరాధౌఘములెకాని యరయను సుకృతం
బెప్పుడో నను దయఁ జూచుట
విపులముగాఁ దెలుపు కరుణ వేంకటరమణా॥

88 క॥ వేదండతుండనిభకర
కోదండ విఖండితారి కుండలిశయనా
నీ దండ నమ్మినాఁడను
ఖేదం బీఁక వదలు సుగుణ వేంకటరమణా॥

89 క॥ దూరితి నని మది నుంచకు
ఘోరంబగు దురితచయము గురుగతినడరెన్
వారింప నోప నన్నిఁకఁ
జేరక్కునఁ జేర్చు కరుణ వేంకటరమణా॥

90 క॥ సారెకు సారెకు వినుమని
ఘోరముగా మొఱలిడంగ గోపముసేయన్
వారిజలోచన తగునా
వీరాగ్రణిమోదకరణ వేంకటరమణా ॥

91 క॥ దూరము భారము క్రూరము
దా రెఱుఁగవ యేల రావు దఁగానక నే
నారూఢిగ నినువేఁడితి
వేఱుగఁ జూడకుము సుగుణ వెంకటరమణా॥

92 క॥ పతితాగ్రేసరుఁడను నే
నతులితసుగుణాఢ్యుఁ డందు రందఱునిన్నున్
జతకూడె నుభయులకు నిఁక
వెతలిడ కిటు కరుణఁజూడు వెంకటరమణా ॥

93 క॥ సరసుఁడవు శాంతశమదవు
పరిపూర్ణగుణాకరుఁడవు పరుఁడైన నినున్
శరణంబు గోర నేలెడి
బిరుదు సుమీ మరువకు ఘృణ వేంకటరమణా

94 క॥ ప్రోచెద వని మది దలఁచిన
నీచపు మత్పాపచయము నీచెవిదండన్
గాచికొని సాడిచెప్పునో
వేచుట కతమేమి సుగుణ వేంకటరమణా ॥

95 క॥ కోపము మత్పాపము దయ
లోపము సంతాప పడఁగ లోకాధ్యక్షా
తోపక నాముందర నను
వేపుట కే మఖిల శరణ వెంకటరమణా ॥

96 క॥ పలుకవు దయఁజిలుకవు మది
దలఁకవు చలమేల నీలతమదేహా లో
సలుకలను మాని సన్నిధి
వెలయుము భూభారభరణ వెంకటరమణా ॥

97 క॥ వాచితి నీ సద్దయ కే
గాచితి నీ ద్వారమందు కరుణాకర నేఁ
రాచిన గీచిన నూచిన
వేచిన ని న్విడువ సుగుణ వేంకటరమణా ॥

98 క॥ అతులదయామతి వంచును
వితరణగుణశాలి వంచు వీనుల నింపేఁ
సతతంబు వింటు నిను నా
వెత లుడిపి బ్రోవు కరుణ వెంకటరమణా ॥

99 క॥ కనరా మనవిన వినరా
కనరావే వేఁడుకొన్నఁ గడు మొఱలిడఁగా
కనికర మిడి వినరావే
వినయ వశార్ద్రకరుణ వెంకటరమణా ॥

100 క॥ జని దాతవు జీవన భా
వననేతవు ఘోరపతిత పావనగుణ ధా
మనయుత్రాతవు నీవే
వినుటకు నేలుటకు కరుణ వెంకటరమణా ॥

101 క॥ నిలుపవు దయఁ గొలుపవు మది
దలఁపవు దరి దెలుపవేమి దలఁతు నహా బల్
జాలుమా కెలుముల కిలు మా
విలసిత బ్రహ్మాండ భరణ వెంకటరమణా ॥

102 క॥ నీచుని దరిఁ జేరుటకు న
రోచకమా యాచకుఁ డిటు రోఁజన్ గనప
ర్యాచకమా యచలకృపా
వీచికలను దోఁచు సుగుణ వెంకటరమణా ॥

103 క॥ చూచీ చూడని యట్లుగ
నీచుని న న్విడచితేని నెటుబోదు నిఁకన్
గాచినఁ బ్రోచిన మఱి దయ
వీచిన నీవేను సుగుణ వెంకటరమణా ॥

104 క॥ కరమాగ్రహామా యిఁకఁ గని
కరమా లోపంబదేమికారణ మోహో
మొఱవిన గమకించవు నన్
విరివిగ నేలుమిఁకఁ గరుణ వెంకటరమణా ॥

105 క॥ చల మేమీ చంచలయగు
చెలిచెలిమని గన్న ఫలము చీమంతన్నా
దలఁపవు పలుకవు కలుగవు
వెలిఁజేయక జూడు కరుణ వెంకటరమణా ॥

106 క॥ పాపజ్వాలల దేహము
తాపింపుచున్నదయ్యా దాసశరణ్యా
కోపించక వడి వెడలుము
వేపక నన్ బ్రోవు కరుణ వెంకటరమణా ॥

107 క॥ కంటికి నిదు రంటక మది
నంటినబాధలకుఁ బార ముందంగా లే
కుంటిన్ గుంటిం బలె మొఱ
వింటివో మఱిలేదో కరుణ వేంకటరమణా ॥

108 క॥ సరసములా నన్నేచుట
మఱి నీకుఁ సరసము లవి మత్ప్రాణాప
త్కరమై యున్నవి మానుమ
నిరతముగా నేలు కరుణ వేంకటరమణా॥

తారావళి.

109 క॥ అక్కడ యిక్కడ నెక్కడ
నొక్కడవే యొక్కడగుచు నూదిన నీకూ
పక్కజముఁ జూపిన సద్దయ
చిక్కటిలఁ బ్రోవు సుగుణ వేంకటరమణా॥

110 క॥ భవబంధనమోచన మతి
నవగతి నొనరించి నాకు జనుబాధ లెడఁ
దవులనిరీతిని జూడుమి
చివరముగా నా ర్తిహారణ వేంకటరమణా॥

111 క॥ కృతకృత్యునిఁ జేయుమి మ
త్కృతి దోషములెల్లఁ బాపి కేవలదయచే
సతతంబు నేలు మతులిత
వితరణగుణ యఖిలశరణ వేంకటరమణా॥

112 క॥ రోగమహాద్భుత పటుతర
సాగర మగుచుండె నగుచు సారె మొఱలిడఁ
బాగుగ నను దరిఁ జేర్చను
వేగిరపడి రావు సుగుణ వేంకటరమణా॥

113 క॥ మృగమదతిలకసుఫాలా
మృగరాజ సుమధ్యచిత్ర మృదుతరగాత్రా
పగతునిక్రియ నన్ జూడక
పెగలింపుము బాధ సుగుణ వేంకటరమణా॥

114 క॥ ఆనందకందసుందర
మానందనవైరివినుత మధుకరనేత్రా
నే నొందుబాధ నీకెటు
వీనందునఁ జొరదు సుగుణ వెంకటరమణా ॥

115 క॥ పురుషోత్తమ వరదేవా
కరుణాకర కార్యకరణ కామితఫలదా
స్ఫురదరిదరకర భవహర
విరివిగ నన్నేలు కరుణ వెంకటరమణా ॥

116 క॥ పురుహూతనందనార్చిత
వరచరణా శ్రితనిధాన వారిజనయనా
కలవా నీమది దయ యిదె
వెరవా నఁగావ సుగుణ వెంకటరమణా ॥

117 క॥ ఆదిమదైవము నీవని
మోదముతో మ్రొక్కినాఁడ మోక్షాధిప నా
ఖేదము లుడుపను వడిగను
వేదోద్ధర గదలు కరుణ వెంకటరమణా ॥

118 క॥ మందరధర సుందరతర
యిందుముఖానందకంద యెందుకు మది న
న్నందుకొని కరుణఁ జూడవు
బృందారక వైరిహరణ వెంకటరమణా ॥

119 క॥ పుణ్యాకృతంబుల నెఱుఁగను
గణ్యత ననుఁ జూడ రెవరు కమలాక్ష సుకా
రుణ్యము మది గీల్కొనఁ గా
వేణ్యము విడి యేలు కరుణ వెంకటరమణా ॥

120 క॥ ఉత్తరగర్భగు బాలకు
నుత్తమగతిఁ బ్రోచినట్టి యుత్తమగుణ నీ
చిత్తము నాపైఁ రాదా
విత్తవ్యథహారణ భరణ వెంకటరమణా ॥

121 క॥ హారహారి సురవర వినుతా
కరివరద కటాక్షవీక్ష కారుణ్యపరా
మురహర మ్రొక్కితి నాదెస
విరవిరఁ జూపు మిఁకఁ గరుణ వెంకటరమణా ॥

12 క॥ చిత్తజజనక జనార్దన
యుత్తమజనచిత్తసదన యూర్జిత కరుణా
కొత్తా పతితుల నేలుట
వృత్తేగద నీకుసుగుణ వెంకటరమణా ॥

123 క॥ స్వాతిఁ వర్షకణా వి
ఖ్యాతి స్మృతి గోరు శుక్తి పుంజము క్రియ నీ
భూతదయాళుత్వము మది
ఁ గోరితిని సుగుణ వెంకటరమణా ॥

124 క॥ వికచప్రభచామీకర
వికచాంబుజ హీరమహిత విజయాంకము
మకుటము రంజిల నెదుటను
వికసింపుము భవవితరణ వెంకటరమణా ॥

125 క॥ అనురాగము మది గదురఁగ
వినతుఁడనై మ్రొక్కు లిడుచు వేఁడఁగ భువనా
వన యేల కరుణలోఁదను
విని రా వటె మేల సుగుణ వేంకటరమణా ॥

126 క॥ జ్యేష్ఠుఁడవు దైవసమితికి
శ్రేష్ఠుండవు సకలమందు సేవకుని వడిఁ
శ్రేష్ఠముగ నేల నీటు పరి
వేష్టింపుము కష్టహారణ వెంకటరమణా ॥

127 క॥ మూలముబాధలకుఁ ధన
జాలంబని యెఱిఁగినాఁడ చటులత నది ని
ర్మూలంబు చేసి యేలుమి
వీలిఁక లే దమిత కరుణ వెంకటరమణా ॥

128 క॥ పూర్వకృత మే మనఁదును
నోర్వచ్చను జోటులేదు నోడితి శ్రమకుం
సర్వభర ముర్విపాలక
వేర్వేడను దీర్పు కరుణ వేంకటరమణా ॥

129 క॥ ఉత్తర మేమని చెప్పుదు
నుత్తమకృతు లెపుడుఁ జేయ వుత్తారకతా
వృత్తికెటు వత్తు వనుచో
బిత్తర మడఁగించు కరుణ వేంకటరమణా ॥

130 క॥ శ్రవణములు నీ కథల్ విన
నవనీధర చేయు మెపుడు నార్తివిహారణా
భవమోచన మొనరింపను
వివిధాయుధ రమ్ము సుగుణ వేంకటరమణా ॥

131 క॥ ధననిష్ఠాపరతఁ నిను
విసముఱచితి నీదుమూర్తి వివశుఁడ నగుచుం
గనముఱచితి క్షమియింపుము
వినతావన దైన్యహారణ వేంకటరమణా ॥

132 క॥ శతమఘనుత నతహారముఖ
నతజన హృత్పద్మ దివసనాథో త్తమ నీ
మతి కరుగ దేమి పాపము
వితతాద్భుత రూపభరణ వేంకటరమణా ॥

133 క॥ పూర్వాభద్ర కృతంబుల
నిర్వాహము నెత్తిమీఁద నెలకొనియుండెన్
దుర్వార ఘోర జాడ్యపు
వేర్వెత్తును జిమము కరుణ వేంకటరమణా ॥

134 క॥ ఉత్తరభద్రము కొలఁది
చిత్తము నీపైని జేర్చి చింతనసేయన్
దత్తరపడుచును సద్గుణ
సత్తా రావేమి కరుణ వేంకటరమణా ॥

135 క॥ రేవతినుండు గొల్లల
వాపిరితనమెల్లఁ దీర వడినేలిన నీ
రూపము చూపింపు మికన్
నేపున నన్బ్రోవు సుగుణ వేంకటరమణా! ॥

136 క॥ శ్రీమద్వేతానన్వయభవ
భామయ్యకుమార ధర్మపురపురి పదుఁడన్
ధీమణి శోభనగిరి గురు
ప్రేమ పదాశ్రితుఁడ సుగుణ వేంకటరమణా ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటేశ్వరశతకము

1 క॥ శ్రీమానినీమనోహర
చామీకరదివ్యవసన సనకాదిముని
స్తోమనుతనామ సద్గుణ
ధామా శ్రీవేంకటేశ దైత్య వినాశా ॥

2 క॥ తామరసాయత లోచన
సామజవరదాన, నిపుణ, సకలధర ఘన
శ్యామల కోమల విగ్రహ
ధామా శ్రీ వేంకటేశ దైత్య వినాశా ॥

3 క॥ స్వామి హరి వినతాసుత
గామీ సత్యావధూటికా వదనకళా
ధామచకోరాయితహృ
త్సీమా శ్రీవేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

4 క॥ భీమానుజాతపరమ
ప్రేమాస్పదమిత్ర మిత్రవిధునేత్ర పరం
ధామా ధృతతులసీదళ
దామా శ్రీవేంకటేశ దైత్య వినాశా ॥

5 క॥ హేమాక్షదానవాంతక
కామాదివికారరరహిత కామితఫలదా
కామజనుఃకారణ రిపు
భీమా శ్రీవేంకటేశ భీతివినాశా ॥

6 క॥ భూమి న్నుపదీయం బగు
నామముఁ బఠియించునట్టి నరుఁడు చిరాయ
శ్శ్రీమహితుఁడు పావనుఁ డగు
వేమరు శ్రీవేంకటేశ వృజిన వినాశా ॥

7 క॥ దేవా తావకమంత్రము
సేవకకలుషవనదావా శిఖికీల విభూ
త్యావహము మోక్షలక్ష్మీ
సేవధియా వేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

8 క॥ దేవాదిదేవ నిర్మల
భావులు ని న్మానసమున భక్తిమెయిఁ సం
భావించి ముక్తిఁ గాంచిరి
కేవలముగ వేంకటేశ కిల్బిషనాశా ॥

9 క॥ కందర్పజనక బలభి
ద్వందితపాదారవింద వరద ముకుందా
మందరభూధరధర గో
విందా శ్రీవేంకటేశ వృజినవినాశా ॥

10 క॥ వేదాధివేద్య యాదిని
యాదోనిధి లోననుండు నగణిత శౌర్యున్
వేదహారణు సోమకునిన్
ఛేదింపవె వేంకటేశ ! శేషగిరీశా ॥

11 క॥ శరనిధిఁ గూర్మాకృతివై
తరిగట్టును వీపునందుఁ దాలిచి దయతో
సురలకు నమృత మొసంగవె
విరివిగ శ్రీవేంకటేశ ! వృజినవినాశా ॥

12 క॥ కిరివై దంష్ట్రాగ్రంబున
శరనిధిమగ్నమగు భూమిచక్రము పునరు
ద్ధరణ మొనరించి తీవే
పరమపురుష వేంకటేశ ! భవభయనాశా ॥

13 క॥ కంబమునఁ బుట్టి దైత్యుని
శంబనఖాగ్రములఁ జీరి జమునిపురికి వే
గంబె యనిచి జగముల కభ
యం బొసగవె వేంకటేశ ! యఘచయనాశా ॥

14 క॥ ఆలవామనరూపంబున
బలసాహస విక్రమాది వరగుణశాలిన్
బలి నడుగంటన్ ద్రొక్కవె
జలజాక్షా వెంకటేశ శత్రువినాశా ॥

15 క॥ ముయ్యేడుమార్లు రాజులఁ
గయ్యమునం బరశుధార ఖండించి భువిన్
నెయ్యమున భూసురావళి
కియ్యవె శ్రీవేంకటేశ ! యింద్రాధీశా ॥

16 క॥ భూమిన్ బంక్తిస్యందన
భూమీపతి చేయుచెడుగు పొడ వడఁగింపన్
రామావతార మొందిన
సామీ శ్రీవేంకటేశ ! శత్రువినాశా ॥

17 క॥ తాటక నొక్కశిలీముఖ
పాటవమున ధరణిమీఁదఁ బడనేయవె నీ
ధాటిన్ శ్రేష్ఠులు బొగడ ని
శాటఘ్నా వెంకటేశ ! శత్రువినాశా ॥

13 క॥ బాహాబలయుతుఁడైన సు
బాహుం బరిమార్చలేదె పటుశౌర్యమహా
సాహసబుద్ధులు నీవి ని
రీహా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

19 క॥ సీతాపరిణయమునకు
యా తపసిని గూడి మిథిలఁ కరిగెడువేళన్
రాతిని నాతిని జేయవె
ఖ్యాతిగ శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

20 క॥ మారహరునిబాణాసన
మారూఢిగ విఱిచి మామ కనుమోదము సే
కూరన్ జానకిఁ గైకొను
ధీరుఁడవా వెంకటేశ దితిజవినాశా ॥

21 క॥ అలనాఁడగ స్వయముఖముని
కులచంద్రులచే సపర్యఁగొని వనభూముల్
గలయఁ గనుంగొని పావన
ములఁ జేయవె వేంకటేశ భువనాధీశా ॥

22 క॥ ఖరసోదరినాసిక ము
ద్ధురవృత్తిన్ గోసివేసి తునిమితి వాజిన్
ఖరదూషణులన్ త్రిశిరునిఁ
బరశౌర్యా వెంకటేశ భవభయనాశా ॥

23 క॥ శ్రీధర కరుణాసాగర
మాధవ మురవైరి వరద మధుసూదన పృ
థ్వీధరభరణసమర్థ వి
రాధదమన వెంకటేశ రక్షోనాశా ॥

24 క॥ వాలికి సుగ్రీవునకు
ద్వేలపుఁబగసాగఁ దమ్ముఁదెసదయ వాలిన్
దూలించితి సుగ్రీవుని
యేలించితి వెంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

25 క॥ చింతాభారాలసయగు
నింతికి నిజకుశలవార్త నెఱుఁగింప హనూ
మంతు న్బంపవె సద్గుణ
వంతున్ శ్రీవెంకటేశ వైరివినాశా ॥

26 క॥ బలనీలప్రముఖులు బహు
బలు లగువానరులు గూడి పర్వతవితతిన్
జలనిధి బంధించిరి నీ
బలముననే వెంకటేశ పాపవినాశా ॥

27 క॥ శంక యొకింతయు లేక ని
రంకుశబలవిక్రమముల నలరారిన యా
లంకాధీశునిఁ ద్రుంపవె
శంకరసఖ వెంకటేశ శత్రువినాశా ॥

28 ప॥ శరదభ్రశుభ్రదేహ
స్ఫురణ దిశల నిండ సమరభూమిఁ బ్రలంబా
సురునిం దెగటార్చిన హల
ధరమూర్తి వెంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

29 క॥ పరవాసుదేవలీలన్
ధరణీభర మణఁచుటకును దాల్చితి విలపై
శరణాగతరక్షణ త
త్పరమతివై వెంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

80 క॥ రోఁత యొకించుక లే కని
భీతమతిన్ జన్నుఁబాలు పీల్చి నిశాటిన్
బూతనను జంపవే శిశు
ఘాతిని, శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

81 క॥ ముద్దులబాలుఁడవగు నీ
గద్దరితన మరసి రోటగట్టినతఱి నా
మద్దులఁ గూల్చవె సర్వవి
పద్దళనా వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

82 క॥ హింసావిహారనిరతరి
రంసాపరతంత్రహృదయు రణకర్కశునిన్
గంసుని జంపితి వౌర నృ
శంసుని శ్రీవేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

83 క॥ గోవిభుఁడు శిలావృష్టి
న్వావిరిఁ గురియఁగ మహాద్రి వడిఁ దాల్చి కడున్
గోవులఁ గావవె శ్రీవసు
దేవాత్మజ నేంకటేశ దితిజవినాశా ॥

84 క॥ గోపవధూజనములతో
నేప్రొద్దును గలసిమెలసి ఋచ్ఛారతులన్
రేపల్లెవాడ నుండు ద
యాపర శ్రీవేంకటేశ యఘచయనాశా ॥

85 క॥ కాళీయభుజగరాజఫ
ణాళిన్ గౌతుకముతోడ నమరులు వొగడన్
లీలానటన మొనర్చిన
బాలుఁడవా వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

36 క॥ నారీమణి రుక్మిణికై
ఘోరరణ మొనర్చి రాజకోటులతోడన్
శూరత మెఱయఁగ శ్యాలకు
బీర మణఁచు వేంకటేశ భీతివినాశా ॥

37 క॥ దారయు బిడ్డలు నిక్కలి
దారిద్ర్యముచేఁ గృశించుతఱి విప్రుఁడు నిం
జేరఁగ సిరుల నొసంగితి
వారా శ్రీవేంకటేశ యఘచయనాశా ॥

38 క॥ సురసిద్ధసాధ్య కిన్నర
గరుడాదులు విక్రమంబు గణుతింప మురా
సురయుతముగ నరకనిశా
చరుఁ జంపవె వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

39 క॥ పాండుసుతుని క్రతువున భూ
మండలపతు లెల్లఁ జూడ మదగర్వితునిన్
దండార్హుని శిశుపాలుని
ఖండింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

40 క॥ సంప్రధన కర్మశూరతఁ
దెంపరియౌ భీముచేత ధృష్టు నహాంతా
సంపన్నుఁ జరాసంధునిఁ
జంపింపవె వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

41 క॥ దండితరిపు సైన్యుండగు
పాండవమధ్యమున కెలమిఁ బ్రాణసఖుఁడవై
ఖాండవము దహింపవె మును
జండప్రభ వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

42 క॥ గురుభీష్మాదుల చెంగటఁ
బరిషన్మధ్యంబునందుఁ బాంచాలికి వ
స్త్రరహితకును నంబరములు
గరుణింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

43 క॥ బంధురనిజవిశ్వాకృతి
గాంధారీవల్లభునకుఁ గాన్పింపఁగ గ
ర్వాంధులు భయపడ దృష్టులు
సంధింపవె వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

44 క॥ కౌరవసేనాసముదయ
పారావారంబుఁ జొచ్చి బడబాగ్నిక్రియం
గారించుపృథాసుతునకు
సారథివౌ వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

45 క॥ దురమున గురులం బెద్దలఁ
బరికింపుచు శోకమోహభరితాత్మకుఁడౌ
నరునకుఁ దత్వముఁ దెలిపిన
పరమపురుష వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

46 క॥ ఇద్ధప్రకాశమగు నీ
బుద్ధాకృతి జనములకును బూజ్యముగాదే
శ్రద్ధాభక్తియుతంబుగ
నిద్ధరణి న్వేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

47 క॥ తురగారూఢుఁడ వగుచును
గరవాలము చేతఁ బూని కల్క్యవతార
స్ఫురణన్ దురుష్కసేనన్
బరిమార్చవె వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

48 క॥ దురితభవబంధచయసం
హరణంబులు తరుణకిసలయాత్యరుణంబుల్
నిరతము భజియించెద నీ
చరణంబులు వేంకటేశ శత్రువినాశా॥

49 క॥ నీతో సమానదైవము
భూతలమునఁ గాదు సకలభువనములందు
ద్ద్యోతింప రనుట వేద
ఖ్యాతముగా వేంకటేశ కలుషవినాశా॥

50 క॥ గురుఁడవు తల్లివి దండ్రివి
పరదైవం బీవె గాక పరులెవ్వరు నా
మొఱ విని కావఁగ సర్వే
శ్వర రావా వేంకటేశ శత్రువినాశా॥

51 క॥ జగములను సృష్టిసేయుఁగఁ
దగురీతిని బ్రోవ నడఁప దక్షుఁడ వీవే
నిగమాంతవేద్యరూపా
జగదీశా వేంకటేశ శత్రువినాశా॥

52 క॥ నిగమములయందు గుప్తము
సుగమమె నీయొఱుక కడువిశుద్ధులు విబుధుల్
స్వగతముగ నెఱిఁగి తెలిపిరి
ఖగవాహన వేంకటేశ కలుషవినాశా॥

53 క॥ దురితంబులు నీదగు సం
స్మరణంబునఁ దూలు నగ్నిసంస్పర్శముచేఁ
జొరుగాకులవలె వేఁడెద
శరణ మగుము వేంకటేశ శత్రువినాశా॥

54 క॥ కరిరాజవరద నీదగు
చరితామృత మెలమిఁ గ్రోలి శాశ్వతపదవుల్
పురుహూతాదులు పడసిరి
కరుణింపుము వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

55 క॥ అణిమాద్యైశ్వర్యంబుల
ననువుపఱిచి భక్తవితతి కతిముద మొప్పం
గను వైకుంఠ మొసంగవె
వనజాక్షా వెంకటేశ భవభయనాశా ॥

56 క॥ జనహితకృతి నార్తావన
ఘనమతి నతిధర్మరతి నకలుషాకృతి నిన్
వినుతించు వ్రతిని విబుధులు
వినుతింతురు వెంకటేశ విశ్వాధీశా ॥

57 క॥ తరులందును గిరులందును
ఝరులందును ధరణి నాకసమునందుఁ జరా
చరములయందును నుందువు
నిరంతరము వేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

58 క॥ నీకు న్వెలి యగువస్తువు
లోకాలోకమ్ము దాటి లో వెలి నెందున్
లేకుండుట సర్వాత్ముఁడ
వై కలవో వేంకటేశ యఖిలాండేశా ॥

59 క॥ ఈశానబ్రహ్మాదులు
నీశాసనమునను గాదె నిఖిలైశ్వర్య
శ్రీశాలు లగుచు వెలయుదు
రీశా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

60 క॥ క్రూరుఁడ నవిచారుఁడ దు
ర్వారభవాంబునిధి బడి దొరలుచున్నాఁడన్
జేరిచి దరిఁజేరిచి నను
దారి నడవు వేంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

61 క॥ దీనుండను ముజ్జగముల
దీనదయాపరుఁడ వీవు దిక్కని మదిఁ బెం
పూనిన వేడుక నమ్మితి
శ్రీనిలయా వేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

62 క॥ వారణరక్షణ ప్రియ భయ
వారణ భరితాంతరంగ యనవరతము నేఁ
గోరినకోరిక లొసఁగ వ
దేరా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

63 క॥ ధనసంపద యట్టి యౌ
వనసంపద మీఁసతేనె వంటివి వేఁడన్
వెను కాడెద వీనిన్ బర
మును వేఁడెద వేంకటేశ భువనాధీశా ॥

64 క॥ ధనికుల నెంతయు వేఁడినఁ
దృణమైన లభించ దడవి దొరకొనకున్నన్
ఘనముగ ఫలమూలాదులు
నినువేఁడఁగ వేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

65 క॥ మునుపటి జన్మమ్ములలో
ననువుగఁ దాఁజేసినట్టి యతిపుణ్యవశం
బునను భవద్భక్తుండగు
మనుజుఁడు శ్రీవేంకటేశ మాప్రాణేశా ॥

66 క॥ ఘనదారేషణ పుత్రే
షణ విత్తేషణ విమోహసంపాదితమా
వనటఁ గుందెడి పురుషుఁడు
నినుఁ గనునే వేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

67 క॥ హరి నీవె హరుఁడ నీవే
సరసీజోద్భవుఁడ నీవె శక్రుఁడ నీవే
ఖరకరుఁడవు శశి నీవే
పురుషోత్తమ వేంకటేశ భువనాధీశా ॥

68 క॥ ధర నీవె సలిల మీవే
శరయోనివి నీవె యనలసఖుఁడవు నీవే
సురవర్త్మ నీవె మురళీ
ధర మాధర వేంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

69 క॥ నిత్యానిత్యము నీవే
సత్యాసత్యములు నీవె సర్వంసహపైఁ
బ్రత్యక్షదైవ మీవే
నిత్య శ్రీవేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

70 క॥ నాతూత్కరించి కరుణా
వీక్షణములఁ జూడ వేర విధినుత లోకా
ధ్యక్షా యుపేక్ష సేయకు
మీక్షణమున వేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

71 క॥ రక్షింపు మిందిరావా
మాక్షీహృదయాబ్జమిత్ర యక్షీణదయా
రక్షితమునిజన దానవ
శిక్షక శ్రీవేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

72 క॥ అలమేల్మంగాగురుకుచ
కలశద్వయకుంకుమాంకకలితోరస్కా
విలసన్మకుటశిరస్కా
జలజాక్షా వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

73 క॥ కడు భక్తితోడ వేఁడిన
విడనాడుట మేరగాదు విశ్వేశ్వర నిన్
విడువసుమీ నీవేగతి
జడధిశయన వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

74 క॥ సిరిగలవాఁడ వటంచును
విరివిగ నీ వెపుడు విఱ్ఱవీఁగెద వరయన్
దరిలేనివాని కొసగని
సిరి యేటికి వేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

75 క॥ సిరి గల్గువారిచిత్తం
బరుణోత్పలభాతినుండు టర్హంబగు నీ
యురమున సిరి యుండిన మది
గరఁగదు శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

76 క॥ శ్రుతిదూర మైనభోగవి
తతిచే గర్వితుఁడ నగుచు ధరణీస్థలి వి
చ్యుతిఁ గాంచితి నే నరయఁగ
నతినింద్యుఁడ వేంకటేశ యఘచయనాశా ॥

77 క॥ నీదారయు నీకొమరుఁడు
నీదగువాహనము లోకనింద్యగుణమునన్
వాదర్జించినవారలు
గాదా శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

78 క॥ నీయాలు తటిచ్చంచల
మాయయుఁ దా నిలిచియున్న మనుజుని ఘనునిఁ
జేయును, బోయిన నీచుని
జేయును, శ్రీవేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

79 క॥ సీతనయుండగు మదనుం
డాతరుణశశాంకమౌళి కటుకారకుఁడై
భూతిగఁ జేయంబడె నిప
రీతముగా వేంకటేశ రిపుచయనాశా ॥

80 క॥ నీవాహన మగు ఖగపతి
దేవావళి కన్నమైన దివ్యామృతముఁ
వావిరి దొంగిలఁడే ముసు
కేవలముగ వేంకటేశ కిల్బిషనాశా ॥

81 క॥ నీనాభీకమలోద్భవుఁ
డైన విధాత్రుఁడు గుణాఢ్యు నధికుని నాయు
ర్హీనునిఁగఁ జేయఁడే మఱి
దీనునిగను వేంకటేశ దితిజవినాశా ॥

82 క॥ నీవంటి మాయవానిఁ
భూవలయమునందు నెందుఁ బొడగన మాగా
రీవల్లభ మోహితునిం
గావింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

83 క॥ సురలును దైత్యులు గూడుక
శరనిధి మథియించువేళ జనియించిన యా
పరమామృత మమరులకును
గరుణింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

84 క॥ మోహినివై పూర్వము దు
ర్మోహాంధులఁ జేయలేదె మునులను వారిన్
సాహస మదేమి నీకు ని
రీహా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

85 క॥ దాసుని నను విడనాడిన
దాసావనబిరుదు నీకుఁ దబ్బఱ గాదే
శ్రీసఖ నీసన్నిధి సం
వాస మొసఁగు వేంకటేశ వనజాక్షీశా ॥

86 క॥ దానగుణ మించు కేనియు
గానక ధనవంతుఁ డైనకడులోభిని స
మ్మానించు జడుఁడు నిన్నుం
ధ్యానింపఁడు శ్రీవేంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

87 క॥ వడ్డిజీవన మిలపైఁ
జెడ్డతన మటంచు మునులు చెప్పఁగ వినమే
వడ్డికాసులు గొను టది
దొడ్డతనమ వేంకటేశ దురితవినాశా ॥

88 క॥ ధనవంతుఁడయ్యుఁ బండిత
జనములఁ బోషింపలేని జనుఁడు జఘన్యుం
డను నపదూఱుం జెందక
ఘనుఁడగునే నేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

89 క॥ ధన మార్జించినతఱి స
జ్జనులను బుధజనుల సాధుజనులను రక్షిం
చినవాఁడె ధన్యుఁడగు కవి
జననుత శ్రీవేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

90 క॥ పరులకు నుపకృతిసేయని
నరుజన్మము తల్లికడుపునకుఁ జేటు సుమీ
పరధర్మము పరహితమే
పురుషోత్తమ వేంకటేశ భువనాధీశా॥

91 క॥ పరసతులదోష మెన్నక
పరభామను జూచి తనదుభగినికి సుతకున్
సరి యనుకొను నరుఁ డుత్తము
పురుషుఁడు శ్రీవేంకటేశ భువనాధీశా॥

92 క॥ అరయఁగఁ బరోపకారము
పరధర్మము దాసియుల్లు పరపీడసమున్
బరమాధర్మము ధర్మో
త్తరత నొసగు వేంకటేశ దైత్యవినాశా॥

93 క॥ ఎఱిఁగెఱిఁగి చెడుగుచేసెడు
కొఱగానిదురాత్ము నెల్లలో నరిదిద్దన్
జిఱుకత్తిచేతఁ గఱకఱ
నఱుకవలెనొ వేంకటేశ నాకాధీశా॥

94 క॥ నీపాదకమలసేవా
వ్యాపారతఁ జెలఁగుచున్నవాని కసాధ్యం
బేపట్లను గలుగదు భువి
లోపల శ్రీవేంకటేశ లోకాధీశా॥

95 క॥ సురుచిరలీలన్ జగముల
కిరవగు గర్భంబుగలుగు నీశ్వర నీకుం
ధరణిస్థలి నమస్త్రోచుట
భరమా శ్రీవేంకటేశ భవభయనాశా॥

96 క॥ అరమరసేయక నన్నుఁ గ
బరిచరుఁగాఁ జేసికొనుట బహుభంగుల నీ
పరిపూర్ణత్వమునకుఁ దగు
సరణియె శ్రీవేంకటేశ శత్రువినాశా॥

97 క॥ జడమతిని దోషినని నా
యెడ నేరములెన్న దేమి యిల జనకుఁడొగిన్
గొడుకున్ మూర్ఖుని విడుచుట
నడవడియే వేంకటేశ నాగగిరీశా॥

98 క॥ పరసద్గుణముల మెచ్చుచుఁ
బరసంపద కిష్టపడుచుఁ బరనిందాదుల్
తొలఁగినవాఁ డిమ్మహి స
త్పురుషుఁడనం బరగుఁగాదె భువనాధీశా॥

99 క॥ నీనామశతము పేర్కొనఁ
గా నీపైఁ బద్యశతము గల్పింపంగా
మానస ముప్పొంగెను నీ
ద్యానార్థిని వేంకటేశ ధర్మోద్దేశా.

100 క॥ కింకరకల్పకమా భవ
సంకటహారనామ శేషశైలక్షేమా
అంకిత మిది గొను మోంకా
రాంకూరా వేంకటేశ యఖిలాండేశా॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటాచలధామ తారావళి

1 క॥ శ్రీమహిళామహిమహిళల
తో మముఁ బోషింపఁబిచ్చితో నేఁడైనన్
ప్రేమమున సజలజలద
శ్యామలతనుధామ వేంకటాచలధామా.

2 క॥ రావయ్యా యేడుగొండల
దేవుఁడవా శరణు శరణు దితమమతాహం
భావనమనపావనజన
తావనఘననామ వేంకటాచలధామా.

3 క॥ నే నెక్కడ మీ విభవము
దా నెక్కడ నేర్చిపొగడఁ దరమా నాకున్
దానవకులతానవకల
నానవబలధామ వేంకటాచలధామా.

4 క॥ అవధారు దేవ బవదభి
నవకవన మొనర్ప నేర్పు నా కొసగుము దా
నవవనదావిభవదా
హావబాహాస్థేమ వేంకటాచలధామా.

5 క॥ కోరినవరాలరాయఁడ
వారా ! దుర్నిగ్రహోగ్రహాగ్రహిళధరా
ధారమహోదార మహో
దారమహోద్దామ వేంకటాచలధామా.

6 క॥ అమ్మమ్మ రాజసం బిటు
రమ్మని మముఁ జేరదీయ రాదా యసురీ
ధమ్మిల్లామోదభిదా
హమ్మహానిస్సీమ వేంకటాచలధామా.

7 క॥ భవదంఘ్రిద్వయసేవా
ప్రవణులఁ గావింపవా దురాత్ముల మగుమ
మ్మవిరళభవానుభవజగ
దవనమహోద్దామ వేంకటాచలధామా.

8 క॥ తొలుపలుకు గిలుకుపావలు
గులుకుభవత్పదయుగం బకుంఠితభక్తిఁ
గొలుతుఁ ద్రిభువనహేలా
హాలదసురవిరామ వేంకటాచలధామా.

9 క॥ శరణాగతానుధావన
బిరుదాంకుఁడ వీవు డదేల పిలిచిన దయతో
నరుదే వరిరంహాస్నం
హారణరణస్థేమ వేంకటాచలధామా.

10 క॥ ఎప్పుడును శరణాగత వ
జ్రపంజరపు బిరుదుదాల్చు రాజవుగా మ
మ్మిపుడేల తేలఁ జూచెద
వపరిమితస్థేమ వేంకటాచలధామా.

11 క॥ నీబంటనె ముమ్మాటికి
నీబంటనె వేఱొకండనే జగదవన
శ్రీబంధ బంధురాంఘ్రి మ
హాబిరుదోద్దామ వేంకటాచలధామా.

12 క॥ దాసుని యిల్లా లలసిన
రోసామీ కొంచె మనక యుప్పరతట్టల్
మోసితి వట భక్తార్తిని
రాసరసోద్ధామ వేంకటాచలధామా.

13 క॥ మెచ్చెదవుగాక భక్తుల
కిచ్చెద వీరానిపదవు లింతును నందుఁ
గచ్చుగఁ దిరిగెద వఖలవి
యచ్చరనిస్సీమ వేంకటాచలధామా.

14 క॥ ఒకటానోచనిగొడ్రా
లికి బిడ్డల నిత్తువట భళీ జగముల నీ
వొకఁడవె దైవశిఖామణి
వకలుషగుణధామ వేంకటాచలధామా.

15 క॥ ముజ్జగముల నేలెదు నీ
బొజ్జకుఁ జేరుళ్ల బియ్యపుండలిగ లయో
సజ్జాయె బ్రతుకు సమిదుద
యజ్జయగోష్ఠేమ వేంకటాచలధామా.

16 క॥ ఎల్లప్పుడు నీతోమని
పల్లెరముల నారగించు బల్ జాణవు చే
సల్లవట పోయి వేఁడెద
మల్లడె నీలేమ వేంకటాచలధామా.

17 క॥ ఇల్లిల్లు దిరిగి నీవొక
చెల్లనికాసునకు నైనఁ జేసాచెదు హా
ల్లల సిరులెల్ల నొసగెదు
నల్లడె నీలేమ వేంకటాచలధామా.

18 కం॥ వేసరక వడ్డికాసుల
కాసులచే నింత లిచ్చి గట్టిద వింక నీ
యాసవలెఁ గాదె యడియని
యాసయు నోరామ వేంకటాచలధామా.

19 కం॥ అడియాల మెఱుఁగ నీవడు
గడుగుండదండాలసామివా దండము నీ
యడియఁడను నీవె మాకొడ
యఁడ వసురవిరామ వేంకటాచలధామా.

20 కం॥ కలకాలము నాపద్రొ
క్కులు సంపద మఱపు లేలోకోయని కొదవల్
దలఁచకు మాశ్రితరక్షా
హాలహాలికోద్దామ వేంకటాచలధామా.

21 కం॥ నిగ్రాహ్యుఁడ నే నైనన
నుగ్రహావదపాంగములఁ గనుంగొను మతిదు
ర్నిగ్రహమహాగ్రహాగ్రస
నాగ్రహహృన్నామ వేంకటాచలధామా.

22 కం॥ భూతప్రేతపిశాచ
వ్రాతంబులు దొలఁగవా భవత్పదరేణు
వ్రాతంబు సోకినను జగ
దాతంకవిరామ వేంకటాచలధామా.

23 కం॥ వేంకటపతి వేంకటపతి
వేంకటపతి యనినఁ దొలఁగవె గ్రహాశంకా
తంకంబు లఖిలజగ దభ
యంకరశుభనామ వేంకటాచలధామా.

24 క॥ వలుమఱును బెక్కు వేషం
బులు పన్నక నీదుసముఖమున నాడెదు న
న్నలసితివి చాలు నిఁక నను
మలఘుదయారామ వేంకటాచలధామా.

25 క॥ వెనువెంట వచ్చువారల
ననుపుట్ట కాడసెదేని ద్రుమమథటజనభం
జనపాంచజన్య మపు డో
య్యనమోత్తము ప్రేమ వేంకటాచలధామా.

26 క॥ మంగళ మలమేల్మంగకు
మంగళ మలమేలుమంగమగనికి నని మీా
మంగళ మేమఱ మెద సమ
రాంగణనిస్సీమ వేంకటాచలధామా.

27 క॥ శ్రీమదఖిలాండకోటి
స్వామివిగా మాకుఁ గులముసామివిగా యీా
మామీఁదిమమత మఱవకు
మామయహృన్ననామ వేంకటాచలధామా.

28 క॥ ఘటియించె హరుముఖావేం
కటపతి నీపేరనొక చోకాటపుఁ గృతి త
ద్ఘటకాగ్రేసరుఁడవు నీ
వట కపటవిరామ వేంకటాచలధామా.

తిర్మవూరి వేంకటశాస్త్రిగరు హేరిద (సంస్కృతోదాహరణ) తెలుగుపద్యగరు.

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

పంకజాతభవాండేశశతకము

1 సీ॥ శ్రీమత్త్వదంఘ్రిరాజీవసేవాసక్తి
నిరతంబు నామది నిలుపవయ్య
శ్రవణేంద్రియముల మీసచ్చరితామృత
మధుధార లానఁగా మఱుపవయ్య
నేత్రద్వయంబు మీనిరుపమసౌందర్య
విభవ మీక్షింపఁ గావింపవయ్య
సతతంబు జిహ్వ మీపతితపావననామ
కీర్తన సలుప శిక్షింపవయ్య
తే॥ యేను నీకన్న నితర మే మెఱుఁగ నెందు
దాసునిఁగ నన్ను నాత్మలోఁ దలఁపవయ్య
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

2 సీ॥ పదపద్మరజముచేఁ బాషాణమైనతా
వనకాంత కలుషంబుఁ బాపినావు
శరణు సొచ్చినవిభీషణు విపక్షానుజుం
డనక కృపాదృష్టి మనిచినావు
ఆర్తయై వేఁడినయంతనే పాంచాల
కన్యకమానంబు గాచినావు
మకరిపాల్పడినసామజము కుయ్యిడిన నా
లించి వే దాని రక్షించినావు

తే॥ నన్ను నారీతిఁ బ్రోవు మనాథనాథ
నీకు నే నన్యుఁడనుగాను నిజముగాను
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

3 సీ॥ కల్పాంతమున బ్రహ్మ కనుమూసి నిదిరింప
సోమకుండను రాక్షసుండు కడఁగి
నిగమము ల్మ్రుచ్చిలి నీటిలోఁ జొచ్చిన
జలచరరూపమై సరభసమున
దైత్యునిఁ బోనీక తరిమి గర్భము చించి
విపులవేదమ్ముల వెలికిఁ దెచ్చి
సత్యలోకంబునఁ జతురాననున కిచ్చి
చెలఁగిలోకములు రక్షించినట్టి

తే॥ లోకరక్షకుఁడవు భువనైకవంద్య
నన్ను రక్షించు టొకప్రముత్నంబె నీకు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

4 సీ॥ అమరులు దైత్యులు నమృతంబుఁ గొనుటకై
మందరనగమును మంథదండ
కమ్ముగాఁజేసి కొంకక సుధాంబుధివైచి
తవిలి వాసుకిఁ దరిత్రాడుచేసి
యిరుగడ నై కొని గరిమతోఁ దరువంగ
గ్రుంగగనశైలంబు గ్రుంగఁజూచి
కమఠరూపంబునఁ గరము పృష్ఠశైలంబు
ధరియించినట్టిశ్రీధరుఁడ వీవు

తే॥ నీకు సంరక్షకులు లేరు లోకమునను
నన్నుఁ గృపతోడఁ బ్రోవుము నలిననేత్ర
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

5 సీ॥ కశ్యపాత్మజుఁడైన ఖలుఁడు హిరణ్యాక్షుఁ
డాదికాలంబున నతులశక్తి
ధరణిఁ గైకొని రసాతలమునకును బాఱి
మాటుండు లేకుండ మలయుచుండ
యజ్ఞవరాహమై యవతరించి నిశాటు
ఘనగదాహతి మస్తకంబు దునిమి
కొనగొమ్మున ధరిత్రిఁ గొనివచ్చి నీటిపై
నిలువంగఁ దనబల మ్మలవఱించి

తే॥ విశ్వమొగి నుద్ధరించిన విభుఁడవీవు
నీకు ననిశంబుఁ బ్రొక్కెద నిగమవేద్య
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

6 సీ॥ భ్రాత వధించిన పగఁదలంచి హిరణ్య
కశిపుఁడు ఘోరదుర్గములకేఁగి
తపమాచరించి విధాతచే వరములు
కొని మహాదుష్టుఁడై కనులు దిరిగి
తనయునిఁ బ్రహ్లాదు ననుపమచారిత్రు
భాగవతశ్రేష్ఠు బహువిధముల
హింసింప మనుజమృగేంద్రరూపము దాల్చి
కదిసి విపక్షవక్షము వగుల్చి

తే॥ తునిమి భక్తునిఁ గాచినఘనుఁడ వీవు
నిన్ను బ్రహ్మకు నైన వర్ణింపఁదరమె
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీని వాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ॥

7 సీ॥ బలి యనుదైత్యుండు బలసూదనునిఁ దోలి
నాకంబు గైకొని ప్రాకటముగ
మూఁడులోకంబుల ముదముతో వెలుఁగంగ
నదితితపంబున కాత్మమెచ్చి
వామనరూపమై ప్రేమతో నుదయించి
బలిని దానము మూఁడుపదము లడిగి
ముల్లోకములు నిండి మొనసి వైరోచను
బంధించి వజ్రికిఁ బదవి యొసగి

తే॥ నట్టిభక్తశరణ్యుఁడ వనఘచరిత
నిన్ను నుతియింప శక్యంబె నీరజాక్ష
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ॥

8 సీ॥ భార్గవకులమునఁ బావనుండై నట్టి
జమదగ్నిసుతుఁడవై జననమంది
తండ్రినిఁ జంపినదారుణకర్మునిఁ
గార్తవీర్యార్జునుఁ గదిసి వేయు
చేతులు పరశువుచేఁ ద్రుంచి పాలియించి
రాజవంశములు నిర్వంశములుగఁ
జేసి ధారుణి యెల్ల భూసురులకు దాన
మిచ్చినరాముఁడ వీవ కావె

తే॥ నిను నుతింపంగ వశమె శేషునకు నైన
విమలచారిత్ర సంపుల్లకమలనేత్ర
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ॥

9 సీ॥ పౌలస్త్యుడైన రావణుండు బ్రహ్మను గూర్చి
తపము గావించి విధాతవలన
వరములు గైకొని సురుల బాధింపంగ
నమరులు మునులు మి మ్మాశ్రయించి
తమపడ్డబన్నముల్ తగ విన్నవించిన
భువనముల్ రక్షించ బుద్ధిఁ దలఁచి
దశరథాత్మజుఁడవై ధారణి జన్మించి
దశకంఠుబలసహితంబుగాఁగ

తే॥ వసుధఁ గూల్చినయారఘువరుఁడ వీవ
యేను నీమహిమం బెన్న నెంతవాఁడ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ॥

10 సీ॥ ధారుణి దుష్టవర్తనుల మోవఁగలేక
బ్రహ్మపాలికి నేఁగి బాధపడిన
దృహిణుండు వసుమతీసహితంబుగా మిమ్ముఁ
జేరి ప్రణామముల్ చేసి వసుధ
రక్షింపు మని వేఁడ రాజవంశంబున
వసుదేవసుతుఁడవై వెస జనించి
ఖలులైనధారుణీశుల నెల్లఁ బరిమార్చి
భూభార ముడిపినపుణ్యమతివి

తే॥ రాముఁడవు నీవె కాదె పురాణపురుష
నిన్ను వర్ణింప శక్యమే నిర్మలాత్మ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

11 సీ॥ త్రిపురదైత్యులు భారతీనాథువరముచే
సురల కసాధ్యులై యురుబలమున
మూఁడులోకములకుఁ గీడొనరింపుచు
జరియింప వీక్షించి హరుని రథికుఁ
గావించి సారథిగాఁ బద్మజు నమర్చి
నీవు బాణంబవై నేర్పుమెరసి
రాక్షసస్త్రీపతివ్రతము భంగము సేయ
దలఁపున బౌద్ధావతారమెత్తి
తే॥ పౌరకాంతలనియమములఁ బాపి పురము
లొకటిగాఁ గూల్చి కాలిన యోధవీవు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

12 సీ॥ కలియుగాంతంబున ఖలులు రాజ్యముసేయ
సకలధర్మములు నష్టంబు లగుచు
పాపభూయిష్ఠమై బ్రాహ్మణుల్ వ్రాత్యులు
రాజులు తస్కరప్రాయు లగుచు
వర్ణింప శ్రుతులను వరనదీజలము లు
త్సన్నంబులై మహాక్షామడాంబ
రంబుల ధరణీతలంబు తల్లడమందఁ
గల్కిరూపము దాల్చి ఖడ్గధారఁ

తే॥ పాపకర్మల నెల్లను రూపుమాపి
ధర్మ మవనిఁ బ్రతిష్ఠించి తనరె దీవు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

13 సీ॥ జగతి పాదము లాకసము నాభి నిశ్వాస
మనిలుండు రవిచంద్రు లక్షియుగము
దిశలు కర్ణంబులు దివి శిరం బనలుండు
వదనంబు జలములు పాణియుగము
జంగమస్థావరసహితమై యున్న యీ
విశ్వంబు నీకుక్షి విమలచరిత
ఆద్యంతరహితుఁడ వనదృశుండ వనంతుఁ
డవు నచ్యుతుండవు భవవిదూర

తే॥ విశ్వమంతయు నీమూర్తి వేఱులేదు
నిన్ను శరణంబు వేఁడెద నిష్కళంక
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

14 సీ॥ నీపదాంబుజములు నిత్యంబు పూజ గా
వింపనికరములవెం పదేల
ప్రేమతో నీచరిత్రామృత మనుదినం
బానంగలేని యవ్వీను లేల
నీదివ్యనామంబు నిరతంబు పఠనంబు
సేయంగలేని యీజిహ్వ యేల
నీయుత్సవములకుఁ బాయనిభక్తితో
నడవకయున్న యియ్యడుగు లేల

తే॥ నిన్నుఁ గడువేడ్కఁ జూడనికన్ను లేల
యిన్నియును జిత్రరూపంబు లెన్ని చూడ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

15 సీ॥ నీపదాంభోజముల్ నిశ్చలహృదయుఁడై
యతిభక్తిఁ బూజ సేయంగవలయు
పావనంబైన మీపాదపద్మములకు
ముదమొప్ప నిలఁజాగి మ్రొక్కవలయు
పాపహారంబు మీపాదాబ్జతీర్థంబు
లేపార జిహ్వాయం దిడగవలయు
నీపదాబ్జార్చితనిర్మలతరతుల
సీదళం బెలమి భక్షింపవలయు

తే॥ వినతుఁడై మిమ్ము శరణంబు వేఁడవలయు
కలుషములఁ బాసి మిముఁజేరి వెలయవలయు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

16 సీ॥ నీచరిత్రంబులు నిరతంబు వినువాఁడు
వసుధాధిపత్యంబు వాంఛపడఁడు
నీపాదకమలసేవాపరుం డగువాఁడు
స్వర్గభోగంబులసరణిఁ జనఁడు
నీదివ్యమంత్రమే నిష్ఠగాఁ గలవాఁడు
చక్రవర్తిత్వంబు నరకుగొనఁడు
నీమూర్తి నాత్మలో నేర్పునఁ గనువాఁడు
బ్రహ్మలోకసుఖంబు భ్రాంతిపడఁడు

తే॥ కల్పవృక్షంబు మఱిగినఁ గలుగువాఁడు
అడవి నున్న క్షుద్రఫలముల కాసపడునె
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

17 సీ॥ కరుణారసాపాంగ ఘననిభశ్యామాంగ
పతగరాజతురంగ ధృతరథాంగ
పావనచారిత్ర పద్మజస్తుతిపాత్ర
శంకరసన్మిత్ర జలజనేత్ర
పతితపావననామ జితదానవస్తోమ
పాలితసుత్రామ భవవిరామ
జలనిధిగంభీర సద్భక్తమందార
నిరుపమాకార వర్ణితవిహార

తే॥ సంతతోల్లాస సజ్జనస్వాంతవాస
సర్వలోకేశ మునిజనసన్నిదేశ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

18 సీ॥ అన్య మెఱుంగక యహరహంబును భవ
త్కైంకర్యమునఁ బ్రొద్దు గడపవలయు
నితరవాంఛలు మాని సతతంబు నీకథా
సుధ కర్ణపుటముల జుఱ్ఱవలయు
నీవె దైవంబని నెఱనమ్మి సకలార్థ
సంపత్తి నీకు నర్పింపవలయు
ధర్మార్థకామము ల్దలఁపక నీదివ్య
పదమున కయనంబు వెదకవలయు

తే॥ నీకృపకుఁ బాత్రభూతుఁడై నెగడవలయు
నిన్నుఁ జేరంగఁగోరుదు నెన్నఁ డెపుడు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

19 సీ॥ పరమేష్ఠినుతిపాత్ర నిరుపమచారిత్ర
శశిదివాకరనేత్ర శ్యామగాత్ర
సురమునీశ్వరగేయ వరనూపురామ్నాయ
దళితదైతేయ పద్మాసహాయ
కాకుత్స్థకులదీప ఖండితహరచాప
విశ్వస్వరూప రవిప్రతాప
సర్వలోకాధార సద్గుణాలంకార
శ్రుతిగుహాసంచార నుతివిహార

తే॥ సంతతోత్సాహ విజితదుర్జనసమూహ
సమరముఖదేవతాకామ సాత్వధామ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

20 సీ॥ క్షీరాబ్ధిమధ్యవీచీడోలికాలోల
పన్నగాధీశతల్పంబునందు
పద్మావసుంధరాభామామణుల్ వాద
పంకేరుహంబులు పరిచరింప
భానుకోటిప్రభాభాసమానానూన
కోటీరకాంతులు కొమరుమిగుల
శ్రుతిచతుష్టయము సంస్తుతు లొలిఁ జేయింప
యోగనిద్రారతి నొప్పుమిగులఁ

తే॥ బవ్వళించిననీమూర్తిఁ బ్రతిదినంబు
భావమునఁ జేర్చి మ్రొక్కెద దేవదేవ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

21 సీ॥ మహితజాంబూనదమణికిరీటద్యుతుల్
రవికిరణంబులఁ గ్రిమ్మరింప
నవరత్నమయదివ్యనక్రకుండలకాంతి
గండభాగంబుల మెండుకొనఁగ
కంఠభాగవిలగ్నకౌస్తుభమాణిక్య
దీధితుల్ దిక్కులఁ దేజరిల్ల
రమణీయమౌక్తికరత్నహారవినూత్న
తరళద్యుతు ల్నభస్తలమునిండ

తే॥ యురమునం దలమేల్మంగ మురువుసూప
నిలిచియున్నట్టినీమూర్తిఁ గొలుతు నెపుడు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

22 సీ॥ పన్నగాధిపతల్ప పావనసంకల్ప
భవతూలకృతశిల్ప బహుపరాకుఁ
శాతకుంభదుకూల సదమలగుణజాల
పద్మాలయాలోల బహుపరాకు
నిగమాగమస్తోత్ర నిరుపమచారిత్ర
పద్మజస్తుతిపాత్ర బహుపరాకు
ధారాధరశ్యామ దళితాసురస్తోమ
పార్వతీనుతనామ బహుపరాకు

తే॥ దేవదేవ పరాకు మీసేవకుఁడను
నీవె దిక్కనియున్నాఁడ నిక్కముగను
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

23 సీ॥ నవమోహనాకార నతజనమందార
సర్వలోకాధార శరణుశరణు
కాంచనాచలధీర కందర్పసుకుమార
జలనిధిగంభీర శరణుశరణు
భవలతైకలవిత్ర పరహితచారిత్ర
సురగణాహితజైత్ర శరణుశరణు
కరుణారసాపాంగ ఖగనాయకతురంగ
కరధృతోగ్రరథాంగ శరణుశరణు

తే॥ నీకు శరణని వేఁడెద లోకనాథ
కరుణఁ జూడుము నన్ను నోసురశరణ్య
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

24 సీ॥ శరణాగతత్రాణబిరుదు నీదై యుండ
నన్యుల శరణని యనఁగ నేల
భక్తులపాలికల్పద్రుమం బీవయై
విహరింప నన్యుల వేఁడనేల
పాపఘ్ని గంగ మీపాదపద్మంబున
విలసిల్ల తీర్థముల్ వెదకనేల
పరగ లోకములకుఁ బ్రభువ వీవై యుండ
నిలమానవులఁ జేరికొలువనేల

తే॥ నిన్ను నెఱనమ్మియున్నట్టి నేర్పులకును
కొదవ లేమైనఁ గలవె సంపదలెకాక
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

25 సీ॥ బ్రహ్మకల్పంబున బ్రహ్మాండ మంతయుఁ
బాలుపేది నీయందుఁ గలయుటయును
జలనిధు లన్నియు గలసి యేకార్ణవం
బై కడలెత్తి మున్నందె బ్రోయ
బాలుండవై వటపత్రపుటంబునఁ
బవళించి యుండగ బ్రకృతి మిమ్ముఁ
బ్రార్థింప మీనాభి పంకజంబునఁ జతు
రాననుఁ బుట్టించి యతనివలన
తే॥ విశ్వమెల్ల సృజించితివిభుఁడ వీవు
నీకు సరివేల్పు లెవ్వరు లోకములను
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ

26 సీ॥ కంజాక్ష నీపాదకమలతీర్థమునకు
సకలతీర్థంబులు సాటిగావు
కమలేశ మీనిత్యకైంకర్యమహిమకు
సకలయజ్ఞమ్ములు సాటిగావు
సదయాత్మ మీమూర్తి హృదయమం దిడుటకు
సకలతపంబులు సాటిగావు
కేశవ మీనామకీర్తనంబు కిల
సకలధర్మంబులు సాటిగావు
తే॥ నిన్ను సేవించుమానవు లెన్నటికిని
భవము నొందరు నీదివ్యపదముఁ జేరి
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

27 సీ॥ నీనాభికమలంబులో నుద్భవించి లో
కంబులు సృజియించెఁ గమలభవుఁడు
గంగ నీపాదపంకజమున జనియించి
వసుమతి యెల్లఁ బావనముఁజేసె
నామ్నాయములు నీముఖాంభోజమున సంభ
వించి విశ్వంబున వినుతికెక్కె
భవుఁడు నీనామజపప్రభావంబున
గళమునందు వహించెఁ గాలకూట
తే॥ మనఘ నీ పాదపంకేరుహాశ్రితులకు
సకలలోకంబులందు నసాధ్య మెద్ది
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

28 సీ॥ నీయాజ్ఞ తలఁ దాల్చి నిరత మాదిత్యుండు
మేరుప్రదక్షిణం బారఁ జేయు
నీయాజ్ఞ మెదనిల్పి నీరధుల్ చెలియలి
కట్ట దాఁట వశంబు గాకయుండు
నీయాజ్ఞ ననిశంబు వాయుదేవుం డొక్క
చోట నిల్వక యెల్లచోఁ జరించు
నీయాజ్ఞ నాత్మలోఁ బాయక మృత్యువు
పాటివచ్చుచునుండు భయముతోడ
తే॥ విశ్వమెల్లను నీయాజ్ఞ వెలయు నెపుడు
విశ్వమయుఁడవు నీవు యోగీశ్వరేశ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటశైలనాయకశతకము

1 చ॥ దురితములన్ విదల్ప భవదుఃఖములన్ హరియింప నీవసుం
ధరకును నీవిలాసము నిధానముగాఁ గనుపింపఁ జేయ సుం
దరమగు నీస్వరూపము ముదంబునఁ జూపినస్వామి శౌరి సత్
కరుణను నన్నుఁ గావు మిఁక గట్టిగ వేంకటశైలనాయకా ॥

2 చ॥ అతులితఘోరదుష్కృతము లన్నిఁటికిం గలి పట్టుఁగొమ్మ స
ద్గతిఁ గనలేని యీనరులఁ గావఁగ దిక్కెవరింక నంచులోఁ
గుతుకముమీఱ దర్శనము కుంభిని కెల్ల ననుగ్రహించితో
సతతము నన్నుఁ గావు మిఁక సద్గుణ వేంకటశైలనాయకా ॥

3 ఉ॥ పావనమైన మీచరణపద్మయుగంబు నిరంతరంబు గన్
భావమునందు నిల్పుకొని ప్రస్తుతిసేయుచునున్న నాయెడన్
దేవర యింతదాఁకఁ గరుణింపమికిం గత మేమి తెల్పు రా
జీవభవామరాశ్రితవశీకర వేంకటశైనాయకా ॥

4 చ॥ శరణని నీకు మ్రొక్కితిని జాలముసేయక నీవు నాయెడన్
పరమకృపన్ వహించి ననుఁ బాయక నాకలుషంబు లన్నియున్
దురముగఁ జేసి నీచరణతోయజయుగ్మముఁ జూపినంతటన్
వెరవుగ నిన్నె కొల్తు నిఁక వేడుక వేంకటశైలనాయకా ॥

5 చ॥ కురుపతి యాసభాస్థలిని కోకలు దోచిన భీతిచేత శ్రీ
హరి ననుఁ గావుమంచు మది నార్తిని వేఁడినయంతలోన మీ
కరుణనె యక్షయంబయిన కాంచనచేలము లద్భుతంబుగా
విరివిగ రావె ద్రౌపదికి వింతగ వేంకటశైలనాయకా ॥

6 ఉ॥ తోయజనేత్ర భక్తజనతోయజమిత్ర రమాకళత్ర ది
వ్యాయుధనీలగాత్ర మునివర్గపవిత్ర పురారిమిత్ర కాం
తేయసహాయమాత్ర నగధీరవిరించిసుపుత్ర భవ్యనా
రాయణ హేమసూత్ర సువిరాజిత వేంకటశైలనాయకా ॥

7 చ॥ కలియుగరాజవై ఖలులగర్వ మడంచి యశంబు మీఱఁ బూ
జలు గొని వడ్డిరూకలను సన్నిధిలోపల నివ్వఁజేసి భూ
వలయము నేలి భక్తపరివారము లందఱఁ బ్రోచుచుంటివా
భళిభళి ! నన్ను నీవు పెడఁబాయకు వేంకటశైలనాయకా ॥

8 ఉ॥ దండము పద్మనాభ మురదానవమర్దన మోహనాంగ కో
దండశరవ్రజాంగద సుదర్శననందకధారి దేవ మా
ర్తాండశతప్రతాప వినతాసుతవాహన మందహాస వే
దండనగారిపాల దురితాంతక వేంకటశైలనాయకా ॥

9 ఉ॥ సారెకు బొండుమల్లె విరజాజులు మల్లెలు పారిజాత ప
న్నీరుసుగంధపుష్పములు నీటుగలంగరు నిల్పుటంగి క
స్తూరిసువాసనాత్తరు కచూరసుమిశ్రితచందనంబు శృం
గారపు నీశరీరపునిగారముదోఁప ధరించి యుండఁ బ
ల్మారును నీకు మ్రొక్కెదను మాధవ వేంటశైలనాయకా ॥

10 చ॥ ఖరకరకోటితేజ ఘనకాయ శశాంకముఖప్రభాంకభా
సుర దివిజార్చితాంఘ్రియుగశోభిత రత్నకిరీటకుండలా
భరణ విశాలవక్ష భవబంధ విమోచన మోక్షదాయకా
స్మరశతకోటిరూప మునిసన్నుత వేంకటశైలనాయకా ॥

11 చ॥ వసుమతి నింతదాఁకఁ బలు వర్ణములన్ జననంబులందితిన్
విసువుజనించె సంసరణ నీరధి నింకెటు దాఁటనేర్తు మా
నసమున నీవె తోఁచితివి నమ్మితి నిన్ గడతేర్చుమయ్య నన్
బిసరుహనేత్ర భక్తులకుఁ బెన్నిధి వేంకటశైలనాయకా ॥

12 ఉ॥ ఆసకు మేరలేదు కలుషాత్ముల నెల్లను వేడనేను మీ
దాసుఁడ నన్నుఁ బ్రోవు మని దైన్యముఁ బొందితిఁ జూడ నెవ్వరిం
గాసిలి ప్రోవలేక నినుఁ గావుమటంటిని నీవెదిక్కుయా
వాసవమానసాంబుధి దివాకర వేంకటశైలనాయకా ॥

13 ఉ॥ పన్నగశాయి నిన్ను మఱి ప్రస్తుతిసేయక కాని దోషముల్
సన్నముగావు గానకయె జాలముచేసి యనేకభంగుల
భ్యున్నతయోగమార్గములనూనిన మోక్షము మాటటుండఁగాఁ
బన్నిన వారికర్మములుఁబాయవు వేంకటశైలనాయకా ॥

14 చ॥ తనువులనెత్తియెత్తి బహుదారుణకర్మములెన్నొ చేసియుఁ
మనసిజమోహపాశముల మగ్నతనొందితి నీమణంబులం
బనుపడియున్నదోషములు పాయకయుండునె మిమ్ము వేఁడఁగా
ననలమునంటునే చెదలు నచ్యుత వేంకటశైలనాయకా ॥

15 చ॥ జగములనున్నచేతనులు జాలముచేతను జేయు తప్పులం
దగునటు చిత్రగుప్తుఁడు ఋతంబుగలెక్కలువ్రాసిచూపఁగా
దిగఁబడనీక కింకరులు తీవ్రపుఁగోపముసేయ నిన్నుఁ బ
న్నగశయ వేఁడఁగానగునె నాఁటికి వేంకటశైలనాయకా ॥

16 చ॥ నరహరి రామ కృష్ణ భువనత్రయపాలక తోయజాక్ష శ్రీ
ధర యని చిత్తమందున సదా నుతియించినవారిపాదముల్
కరముల నొత్తి యారజముగ్రక్కున నాశిరమందుఁ దాల్తు మీ
రెఱుఁకగవారిచెంతలకు నెన్నటికిం జన వద్దటంచుఁ గిం
కరులకుఁ దెల్పుదండధరు కట్టడి వేంకటశైలనాయకా ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటేశ్వర పంచకము

1 సీ॥ అజ్ఞాన మెడలించి సుజ్ఞానమున నుంచి
సద్భక్తి యొనరించు సామినీదు
పదములు గుఱినుంచి భావంబు గదియించి
సేవించి మిమ్ముఁ బూజింతుసుమ్మ
అతిశాంత మమరించి వ్రతనిష్ఠ బోధించి
ధన్యునిఁ గావించి దయదలంచి
నీదాసునిఁగనెంచి నేర్పుతో మన్నించి
అతిమోదమొసగించి యాదరించి

తే॥ సంతతోత్సవనిర్మల సదయహృదయ
సేమము లొసంగి మమ్మురక్షింపుమయ్య
నీరజాతాయతసునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

2 సీ॥ మణిమయభూషణ మంజుల భాషణ
సజ్జనపోషణ సార్వభౌమ
దుర్జనభీషణ నిర్జరతోషణ
సద్గుణ మునిగణ స్వాంతశరణ
మందరగిరిధర చందన చర్చిత
సుందర విగ్రహ శుభదచరిత
నందసునందన వందితసనకస
నందనబృంద గోవింద కృష్ణ

తే॥ యెంతో వినుతింతు మదినుంతు సంతతంబు
మోదమొనరించి నీవు న న్నాదరింపు
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

3 సీ॥ అహితశౌరవరాజ అగణిత రవితేజ
నతజనసురభూజ నుతబిడౌజ
కాంచననగధీర కారుణ్యరసధార
జలరాశిగంభీర జయవిచార
మాధవగోవింద మధుసూదన ముకుంద
నందకధర ముచుకుంద వరద
కంబుజసన్నుత కదనవిజృంభిత
అమరారివధరత అమితచరిత

తే॥ అందముగ నీవు నాహృదయంబునందు
నిలిచి వేడుక లొసగవే నెమ్మితోడ
నీరజాతాయతసునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశజగధీశ వేంకటేశ

4 సీ॥ నెఱచందురునియందు నెరికందు చెన్నొందు
మోమునకస్తూరి మురువుతోడ
అరవిందమకరంద మిరవొంద గానందు
నెరతుమ్మెదల గేరుకురులతోడ
తగసొంపుగనుపింపు వగనింపు గణుతింపు
నురువైన ముత్యాల సరులతోడ
రంగుగా మవసుబ్బి పొంగగా నా మోల
సంగుగా నలుమేలు మంగతోడ

తే॥ నిలిచియున్నట్టి నిన్ను వర్ణింతు మదిని
శేషశైలాగ్ర సింహాసన చిద్విలాస
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

5 సీ॥ ఏమాట విన్నను నీమాటగా నాదు
వీనుల కింపుగా విందునయ్యా
ఏమూర్తిగను గొన్న నీమూర్తిగా నాదు
కనులకు సొంపుగాఁగాంతునయ్యా
నే నేదె రుచిగొన్న నీప్రసాదపురుచి
పగిది నాజిహ్వకు పట్టునయ్యా
ఏకాంతి పరికింప నీకాంతిగా నాదు
మదికి నానందంబు మనుపునయ్యా
తే॥ ఇట్లు నీదయచేత నే నేడివేడ
వేడ్క దళుకొత్తగా సంభవించెనయ్యా
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల నంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

6 సీ॥ అతిభక్తితోడ నే నైదు సీసంబులు
చెప్పినాఁడను సుమ్ము చిత్తగించి
కొంచెవుఁ బద్యంబు లంచును మదిలోనఁ
గొంచక నీవు కైకొనుమి యిపుడు
అప్ప మాబంగారుకుప్ప మీకరుణకు
నొప్పుగాఁ గొంచెముగొప్ప కలదె
భక్తవత్సలుఁ డన్నప్రతిన నీదే యంద్రు
కృపనుంచి యేలుట కీర్తిసుమ్మి

తే॥ ముద్దుపట్టిగఁ జేపట్టి ముద మొసంగి
శుభము లిమ్మగ దయసేయు సుప్రసన్న
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటాచలేశ శతకము

—

1 సీ॥ శ్రీవధూహృదయరాజీవసప్తతురంగ
రంగద్వినీల నీరదదృగంగ
గంగానదీ స్వచ్ఛకలితక్షేత్రరంగ
రంగమందిరవిహారగుణసంగ
సంగతహితసాధ్వసధ్వంసిభీమాంగ
మాంగల్యగోపభామా భుజంగ
జంగమాచలశోభిసాదరకరణాంగ
యంగజార్తస్త్రీహృతాంతరంగ
తే॥ రంగ యుష్మత్ప్రసాదవిభ్రమ మెసంగ
సంగతి నొనర్తు నీస్తుతిశతక మంగ
మంగళారతి యొనరించి మమ్ముఁ బ్రోవు
మఖిలలోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ ॥

2 సీ॥ దోషసందోహబంధురతూలికానికా
యహరణాభీల కాలానిలములు
దారిద్ర్యతతసముద్భటతమిస్రసహస్ర
ఖద్యోతసుద్యుతిగౌరవములు

చటులఘోరవ్యాధిపటలీకఠోరదు
ర్ధరదర్దురావలి ద్విరసనములు
దీనార్థివాంఛాప్రదానచింతామణి
కామధుగ్ధేనుదుగ్ధజలనిధులు
తే॥ నవ్యూక్తి వల్యమాల్య సందర్శనములు
రీవి యుష్మత్పదాబ్జ సంసేవనములు
గణుతిసేయ నెవ్వరిచేతఁ గాదు. తండ్రి
యఖిలలోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ॥

3 సీ॥ రక్షింపవే భీకరగ్రాహనిహతుండౌ
కరివల్లభుని దయాగౌరవమున
పాలింపవే దిశాపతు లెల్ల మేలు మే
లని మెచ్చ గతచేలు నక్కుచేలు
కరుణింపవే హేమకశిపునిఁ ద్రుంచి త
దాత్మజుఁ బ్రహ్లాదుఁ డనెడివాని
మన్నింపవే జగన్మాన్యు దుర్వాసుని
నదలించి హాతరోషు నంబరీషు
తే॥ నన్ను మనుపుము పూర్వజన్మకృతపాప
చయ సమార్జిత ఘోరదుష్కర దరిద్ర
చటులరోగాపమృత్యుదోషములు వాపి
యఖిల లోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ॥

4 సీ॥ తలక్రిందుగా వ్రేలి తప మాచరించినఁ
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క
నవనిలోఁ గల విద్దె లన్నియు నేర్చినఁ
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క

దేవళ్ల నందఱ భావించి కొలిచినఁ
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క
బహుమంత్రములు నేర్చి మహియెల్లఁ దిరిగిన
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క

తే॥ నూర కేలబ్బు నెటువంటివారికైన
చాల యుష్మత్కటాక్షవీక్షావిశేష
గౌరవస్ఫూర్తి గల్గినఁ గల్గుఁగాక
అఖిలలోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటాచలపతి శతకము

1 ఉ॥ శ్రీయలమేలుమంగ కుచసీమల నుంచినకుంకుమాంకను
శ్రీ యురమందు నేత్రములఁ జెక్కుల విభ్రమముల్ ఘటింపఁగాఁ
బాయక శేషశైలమునఁ బొల్పడ నిల్చిన తండ్రి కావవే
ధీయుత వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

2 ఉ॥ కంటిని శంఖచక్రములు కంటిని మీపులుకాపుతీర్థ ని
ష్కంటకవాసనారుచులు గంటిని మీచరణాంబుజాతముల్
తొంటి నిరూఢపాపములఁ దూలుచు మీమధురప్రసాదముల్
తింటిని వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

3 ఉ॥ నీవు త్రిలోకకర్త వని నేశిలనీటనువేసితేల్తు స
త్యావని నీవెకాని మఱిదైవములేదని మద్దుదూతు న
ర్త్వావళిఁ బట్టి యంఘ్రితలమంటుదుఁజూడుము బంటుశక్తులన్
దేవర వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

4 ఉ॥ నీపదభక్తి నాహృదయనిర్మలపీఠిక నిల్పె నాభవం
బేపు వహించె నాసుకృత మేర్పడె నేఁడుగదయ్య తండ్రి హృ
త్పాపసముద్ర ముద్దవిడి దాటుట మీకరుణాకటాక్షపుం
దేపను వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

5 చ॥ నిద్దపుటాస్యరంగమున నిల్పి ప్రబోధపుఁ గాసెగట్టి యే
ప్రొద్దును వెంటఁదంబురను బూనిచి తాత్త్వికనాట్యశాస్త్రపుఁ
బుద్ధులు సెప్పి నాహృదయపుత్త్రిక మీకును మేలుపాడఁగా
దిద్దితి వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

6 చ॥ గురుపదసాధనంబు లివిగో భవదంకము లుండుఁ జూడవో
సిరి దళుకొత్తుచున్నయవి శ్రీ తులసీవనమాలికావళుల్
మురిపెపుశంఖుచక్రములు ముద్రలు మీతిరుచూర్ణరేఖలున్
దిరుమణి వేంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

7 ఉ॥ అక్షముఁడైన నేర కెదురాడినదుర్జనుఁడైన తండ్రిసం
రక్షణలేక బిడ్డఁడు సురక్షితుఁడై మనునే జగత్త్రయా
ధ్యక్షుఁడ వీవు దానజనదక్షసురక్షణదక్షిణాక్షమా
దీక్షిత వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

మేల్నాటి వేంకటేశ శతకము

1 సీ॥ దైవంబు వెదకుచుం దత్తరింపఁగ నేల
వర్ణింప గురుఁడు దైవంబు గాఁడె
దైవంబు వెదకుచుం దత్తరింపఁగ నేల
వరుఁ డెన్నఁ దనకు దైవంబు గాఁడె
దైవంబు వెదకుచుం దత్తరింపఁగ నేల
వలనొప్పఁ దండ్రి దైవంబు గాఁడె
దైవంబు వెదకుచుం దత్తరింపఁగ నేల
వరుస నేలికయె దైవంబు గాఁడె
గీ॥ శిష్యులకు స్త్రీలకును సుతసేవకులకు
తెలిసి చూచినఁ దత్త్వార్థదీప మిదియె
భక్తజనపారిజాతమై పరగువేల్పు
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

2 సీ॥ పరమ ఋషిచ్ఛాయ మఱవ కాత్మను జారుఁ
గాంక్షించు జారిణీకాంతరీతి
హావభావము విద్యలై దాఁటు జోడించి
పూరించు నవ్వేషధారి రీతి
బురదలోపలఁ బుట్టి పెరిగి యంటొందక
తిరిగెడి కుమ్మరపురుగురీతి
సకలౌషధీసారజాతంబు గూడియుఁ
బ్రత్యేక మగుపాదరసమురీతి

గీ॥ యోగపురుషుండు సంసారయోగివలెనె
చెలఁగి పాపము నేపట్లఁ జేరనీఁడు
భక్తజనపారిజాతమైపరఁగువేల్ప
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటివేంకటేశ ॥

3 సీ॥ కర్మపూరితచిత్తకములధారుణి దున్ని
సద్వర్గపాషాణచయము లేరి
ఆచార్యబోధనం బనుపాదు సవరించి
గురుకృప యనియెడు నెరువు నించి
మంత్రాంతరపుగుత్తి మానిపి కవు లిచ్చి
సుజ్ఞానవర్షంబు సొరిదిగురిసి
సాధనాంతరములు చాలించి పదనైన
దంబైన భక్తిబీజంబు విత్తి
గీ॥ భాగవతధర్మమనువెల్లు పాతి మోచి
ప్రబలమైనట్టి మోక్షంబు ఫలముగంటి
భక్తజనపారిజాతమైపరఁగువేల్ప
విజలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

4 సీ॥ ధర్మార్థకామముల్ దరినిఁ బెట్టినఁ గాని
మునుపటిషడ్వర్గములు విడువవు
బాహ్యేంద్రియంబులఁ బట్టి కట్టినఁ గాని
సప్తవ్యసనములు లుప్తపడవు
సుఖదుఃఖములు రెంటిఁ జూరఁ బుచ్చినఁ గాని
యష్టభోగంబుల యాశవిడదు
సత్ సంగమాదు లాసక్తిఁ బెంచినఁగాని
సకలకర్మంబులు సమసిపోవు

గీ॥ పోయినప్పుడె తనమది బోటియగును
యింతసేయక వైరాగ్య మేల కలుగు
భక్తజనపారిజాతమై పరగువేల్పు
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

5 సీ॥ మ్రొక్కినవేళను వెక్కిరించినవేళ
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు
పూలఁజుట్టినవేళ రాల మొట్టినవేళ
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు
కుడుపు పెట్టిన వేళఁ గడుపు గొట్టినవేళ
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు
తల నిడుకొనువేళఁ దన్నినవేళను
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు
గీ॥ తరుణులను జూచి మ్రాఁకులనరణులనుచు
యెఱిఁగి నడచినవాఁడెపో పరమయోగి
భక్తజనపారిజాతమైపరగువేల్పు
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటనగాధ్యక్ష శతకము

1 శా॥ ఓహో పిల్చినఁ బల్కవేమి దయ లేదో కాక దిక్పాల సం
దోహస్తోత్రమహార్భటిన్ వినగరాదో కాక ప్రాఁతప్పులం
దూహాల్ సేయుచు వడ్డికాసులకునై యూరూరవర్తించెదో
ఆహా మేలు మఱేమి వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

2 మ॥ కుడిహస్తం బిటు చూపుచందమిది వైకుంఠం బనేయందమో
జడధివ్రాతపరీత భూభువన రక్షాదక్షిణంబైన నీ
యడుగుల్ చూడుమనేవొ కాక యొకరొయ్యారంబొ సందేహమై
యడిగే, నానతియిమ్ము వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

3 మ॥ గతమే వింటిని నీచరిత్రములు లెక్కం జాల మాయయ్య యా
శ్రితరక్షామణి నీవెకావె మఱివేఱే లేదు నీపాదమే
గతి లోకంబుల కాదివంద్యమసమగ్రవ్యగ్రమాయామయో
ద్ధతభూతాళికి రక్ష వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

4 శా॥ ఆనీబంగరుపచ్చడంబువలెవా టాశంఖచక్రాదిసం
ధానానూనవిలాస మాఘనఘనోద్యత్సత్వ మాలోకర
క్షానామం బణిమాదిభాసుర పదాబ్జద్వంద్వ మజ్ఝారె నే
త్రానందమ్ముగఁ గంటి వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటశైలనాయక శతకము

ఉ॥ కీరము మీఁది మెచ్చి చెలఁగెన్ పిక మోపికతోడ నేచె న
మ్మారుఁడు క్రూరుఁ డయ్యె బనమానము మానముతోనసారె వే
సారక దూరె కన్గొనుచుఁ జైత్రుఁడు మిత్రతతోడ వచ్చె నే
తీరున నోర్తు నన్ను నెడతీయక వేంకటశైలనాయకా ॥ 1

చ॥ కలువలకోరి కేరి యొడికమ్ముగఁ గమ్మక ముమ్మరమ్ముగా
వలపులవింటివంటు గిరవాజిసరాజిని జిమ్మి నెమ్మికో
కిలగ్రాలముల్ గుముల్ గనఁగ కేకులు కూఁకలిడంగ డగ్గఱెన్
జెలువుఁడ నీవు నన్ను నెడసేయక వేంకటశైలనాయకా ॥ 2

చ॥ అరవిరికోల కేలఁగొని యంతట నింతట జేరి మీరి వే
గరగరి మయ్యె తియ్యవిలు గైకొని డీకొని యమ్మరుం డురం
బరిమురి నేయ న్యాయ మగునా తగునా తెగ పీడనాడ నీ
మెరమెరలేల యేలుకొనుమీ యిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 3

ఉ॥ లేడలిరాకు రేకు పెరలేక మెఱుంగు నబాసు బాసు మీ
ర్జాదొర నాదురమ్మునహరమ్మని రమ్మనిమించియుంచుకొఁ
గాదన కల్లగల్వగొరకన్ జరుకంటగఁ గంటఁ గంటకం
బాదటనేసెఁ దాళగలనా యిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 4

ఉ। డాలుగ తేఁటిమూఁక జగడాలపయిన్ జగడాలు నించె మీ
డాలెకిమీఁదు రమ్మునగడాలమునన్నగడాలముఁ జెఁ జై
డాలవుచిల్క మోవి పగడాలుగనిన్నగడాలునించె నేఁ
డాలను నీకు నన్నువిడనాడక వేంకటశైలనాయకా ॥ 5

ఉ॥ రాకల కించుకల్వవిరి రాకల కానవవింటివానిపై
రాకల కల్కఁబూనుక నెరాకనులందున దోఁచునట్టి నీ
రాకల కోర్వలే సబలరా కలకాలము నిల్లనీకు మే
రా కలహింపవద్దు వినరా యిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 6

ఉ॥ ధీరకుమార మారుఁడసతీయని తీయని తీయనించువిల్
చేరఁ పోఁ బూనిహెచ్చు మొనసెయ్యనుసెయ్యను శయ్యనొప్పఁ ప
ద్యారభటిన్ గణించి పొలపై యెదపయ్యెద పయ్యెదంతయున్
దీరయియున్ననన్ను రతిదేల్చక వేంకటశైలనాయకా ॥ 7

చ॥ వలపులఁజేఁడునేఁడిదెరువారపుతోరపు పచ్చపచ్చరా
చిలుక జిరాగురానికసచేసి జరీన కరాసిదూసి కన్
గొలుకులఁగెంపుసొంపెసఁగ గొబ్బున నిబ్బర పుబ్బుగబ్బి గు
బ్బలనెల వంటఁ గుమ్మె నసుఁబొయక వేంకటశైలనాయకా ॥ 8

ఉ॥ కమ్మని తమ్మిదోదుమిని గమ్మక నమ్మకరాంకుఁడెమ్మె మై
నిమ్మెయి నిమ్మెయిన్ గదిమి యిమ్మెయిగుమ్మె నురమ్మురమ్ము వే
రమ్ము కరమ్ము నెమ్మది తిరమ్ముగ నమ్మిన నన్ను నెంచి చి
త్తమ్మున నుంచియేలు నిరతమ్మిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 9

ఉ॥ నెమ్మికిఁ గీరశారికలనెమ్మికిఁ జిల్కపటానిజోదుదో
దుమ్మికి గండుతుమ్మెదల దొమ్మికి కమ్మిన కమ్మదాది నె
త్తమ్మికిఁ దాళజాలను ముదమ్మగురొత్తఁగ నేలి నీవునన్
రమ్మని గారవించ సుకరమ్మిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 10

ఉ॥ కాటుకకప్పుచాయల చౌకాటముగన్ దొవచిక్కటారిచే
నాట మిటారికందలిరుటాకుకటారితుటారి ధాటిగా
వాటునువేటుపోటు సరివాటగు పాటిగ మాటిమాటె వె
న్నాటుగ నోర్వలే మనుపు నన్నిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 11

ఉ॥ తమ్ములదాయఁ గా యభిమతమ్ముల మారుఁడుచేరి నర్తలతాం
తమ్ములకోరిచే శుకశతమ్ములు నాతతచూతవాతపో
తమ్ములు గండుకోయిలరుతమ్ములు మంజుళచంచరీక గీ
తమ్ములు గ్రమ్మనేసె రతిదన్పిక వేంకటశైలనాయకా ॥ 12

ఉ॥ కామునిరాకరాక లచొకాటపు చందురురేకరేక మో
మామిడి మోకమోకలసుమమ్ముల తేనియవాకవాక ల
య్యామని డాకడాక పసురందపువార్వము కేకకేక నన్
బాములబెట్టఁ దాళగలనా యిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 13

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీ వేంకటేశ్వర కళ్యాణము

1 జయజయ కరుణాపాంగా । జయ హరిచిత్తాసంగా
జయ వళినిజితతరంగా । జయ జయ యలమేల్మంగా.

2 మంగళ మలమేల్మంగకు । మంగళ మంగజ జననికి
మంగళమే శృంగారపు । బంగారపు తల్లికిని.

3 జయజయ కోకిలవాణీ । జయ యలికులసిభవేణీ
జయ జయ యంబుజపాణీ । జయ వెంకటపతిరాణీ.

4 జయ జయ యలమేల్మంగా । జయ శ్రీవెంకటనాథా
జయజయ మీకళ్యాణము । జయము గాఁ బాడెద నెపుడు.

5 శ్రీకాంతామణి కౌఁగిట । శ్రీకాంతుం డుండగనూ
ఏకాంతమునకు దొరకొని । వాకొనియెను భృగు సిల్లు.

6 ముప్పురు వేల్పులలోపల । నెవ్వఁడు ఘనుఁడని తపసి
నొవ్వఁగఁ దన్నిన యప్పుడు । నొచ్చిరి మునులును ఘనులు

7 ఉల్లాసపువే ళెఱుఁగక । మెల్లన ముని యరిగెను
ఝల్లివిరిసి సిరి సిగ్గున । కొల్లాపురమున నుండె.

8 హరి యచ్చటి కేతెంచి । హరిణీలోచనఁ గాంచి
సరసపుటాసలఁ బిలువగ । హరితో సిరి యిల్లనెను.

9 అరుసముతో శ్రీవెంకట । గిరిపై విహరింపుదమూ
సరగున నట పద్మసరో । వరమునఁ గూడుద మనిన్న,

10 శ్రీవెంకటగిరి దగ్గఱ । సౌవర్ణముఖీనది దరి
పావన జలముల పద్మస । రోవరమునఁ జేరిసనూ.

11 మండిత విభవము తోంప్షై । మండలమునఁ జెలువొందు
కుండలిశయనేశునిఁ దన । నిండిన మదిఁ దలపుచును.

12 కమలాలయకును గనకపుఁ । గమలంబులు ప్రియమనుచు
కమలహితుఁడు లోపలి తన । కమలంబులఁ బూజించె.

13 మించిన కార్తికపుఁ దొలి । పంచమి స్థిరవాసరమున
మంచి ముహూర్తంబున వి । శ్వాంచిత నక్షత్రమున.

14 దినకరకోటి ప్రభలతో । కనకపు కమలము నడుమ
ఘనమగు పద్మసరోవర । మున నిందిర జనియించె.

15 అప్పుడు కావిరి విరిసె । ముప్పిరి పువ్వులు గురిసె
ఒప్పిదములు కిక్కిఱిసె । చొప్పున ధర్మము మెఱసె.

16 సురలును నసురులు ధరణీ । సురలు నరులు కిన్నరులు
ఉరగులు సిద్ధులు మొదలుగ । దొరలు నుతుల నిట్లనిరి.

17 యిందీవరనేత్రంబులు । నిందిందిరచికురములు
యిందుని సరియగు నెమ్మొగ । మిందిరకును గడు నమరె.

18 నాగమువలె నారును బు । న్నాగమువలె పొక్కిలియు
తీగెమెఱుపువలె దేహము । నాగరితకుఁ గడు నమరె.

19 నాములు దవిలెడి నవ్వులు । కోమలమగు నిగ్గులును
సోముని కాముని యందము । తామ పనఁగ నెమ్మొగము.

20 మెఱుఁగుల తిలకపు నుదురు । మెఱుఁగులతికలకునెదురు
అర నెల కించుక ముదురు । తెఱవ యొఱపుగల నుదురు.

21 కమ్మని తావుల కలువల । క్రొమ్మెఱుఁగుల తీగలను
తమ్ముల నమ్ముల మీఱఁ ది । రమ్మల కన్నులు గెలిచె.

22 వనజమ్ములకును ఘనమై । కొనఁగల కలువల మించి
మినమినమను పెనుమీనుకుల । కనుఁగొనఁగనుఁగొన లమరె

23 కళుకులు శ్రీకారంబుల । కళుకులు గెలిచినయట్టి
బెళుకుల వజ్రపుఁగమ్మల । తళుకుల కర్ణము లమరె.

24 పాటల తిలచంపకముల । గోటున గెలిచినయట్టి
నీటగు ముక్కెర పిఱుఁదను । తేటగునాసిక మమరె.

25 అగడుగఁబగడపు సొగసులఁ । దెగడుచు నిగనిగ మనుచుఁ
దొగరుల పొగరులఁ జిగురుల । నొగరులనగు నగుమోవి.

26 అలరతిరాయుని శంఖము । నలరగ గెలిచినయట్టి
కలకంఠములకు నెక్కువ । గల కంఠము కడుఁజెలఁగె.

27 శ్రీగల నునుపులు మెఱుగులు । సోగల బిసముల మించి
సోగుల బాగుల తీగెల । లాగుల కరములు నమరె.

28 ఒండొంటికి మొనచూపుచు । నిండిన జిగిబిగితోడ
కొండల చెండుల కనకపుఁ । గుండలనగు చనుదోయి.

29 గడగడ వణఁకుచు సింగము । నడుము గడవబెడ గమరె
తొడగని తొడవగు నొడలికి । తొడవగ నతి నెన్నడుము.

30 కరికరముల ననఁటులనూ । కరభంబులఁ గడుమించె
సిరిగల యొఱపుల మెఱుపుల । గరగరికల నునుఁదొడలు.

31 నునుపుల ననుపుల మనసిజు । ననువుదొనల పెనుమొనల
మినుకులకనకపు కాసెల । నునుపుగెలుచు చిఱుఁదొడలూ.

32 ఉదుటుల నదుటుల ముదమున । మదమున బోరలెడి కరులా
పదముల పదిలపుఁ గదలిక । సదమదమును తననడలా.

33 చిలుకో కపురపుఁ బలుకో । యలమించులలో బెళుకో
తలమను వజ్రపుఁ దళుకో । వలరాయుని పూచిలుకో.

34 రంగో యమృతపుఁబొంగో । ముగింట వెన్నెల చుంగో
సింగారముల యరంగో । రింగుల యలమేల్మంగో.

35 అని యందఱు బహువిధముల । వినుతుల గీర్తింపుచును
కనుచూపుల మిన్నెల్లా । మినమినమని మెఱవగనూ.

36 నెత్తమ్ములు చెంగలువలు । కొత్త మధూకంబులును
గుత్తముగాఁ బెనచిన యొఱక । ముత్తంబగు పూదండ.

37 కరమున ధరియించిన యా । పరముని వరియించుటకూ
వరుఁడెవ్వఁడో యని తలపుచు । వరుసలఁ గనుగొనె నపుడూ.

38 నాసవుఁడనలుఁడు శమనుఁడు । ఆసుర వరుణానిలులును
భాసురధనపతి శంకరు । లాసరి నుండఁగఁజూచి.

39 ఒక్కని నొల్లక చక్కని । చిక్కని రెక్కల రథమూ
యెక్కిన యక్కమలాక్షుఁడు । దిక్కని మదిలోఁ దలఁచె.

40 రాతిని నాతిని జేసెను । చేతోజాతుని గనెను
అతడె పెండ్లికొమారుడు । తాతగు ధాతకు తాతా.

41 అని తనమనమున చనవులు । నునుసిగ్గులు పెనఁగొనగా
కనకపు పువ్వులసరమూ । వనజోదరు మెడవేసె.

42 ఎదమీదను గప్పిన । పయ్యెదలోపలిచనుదోయి
పొదలఁ బొదల పెనుజక్కవ । కొదమలగతిఁ బులకించె.

43 అమరులు కొమరులు ప్రముదము । లమరగ తమతమలోనూ
గమకపు తమకము నిండిరి । కమలయుఁ గమలాక్షుఁడునూ.

44 కలువల వైచిన కడు ర । వ్వలయవ్వని నవ్వులను
జలజలమన హరిపైఁ సిరి । పొలుపగు చూపులఁ గప్పె.

45 వెలుపలి లోపలి వలపులు । మొలకలు మొలచినరీతి
గిలిగింతల యా సొలపుల । పులకలు మేనుల నిండె.

46 కరఁగిన తలఁపుల నంతర । మఱసిన నవ్వుఁబువ్వులను
తొరిగెడు చెమటల మేనులు । హరికిని సిరికిని నమరె.

47 హరికిని గుడికన్నదరె । సిరికి నెడమకన్నదరె
దరిదాఁకిన ప్రేమ మిమ్మ । ద్దరికిని కడు దయివాఱె.

48 విందుఁగఁ గడు వేడుక గో । విందుని కాయిందిరకు
సందిటిదండల మెఱుఁగులు । సాహాసినదం బిడెను.

49 దిక్కుల చొక్కపు వాసన । మిక్కుటమై యుండఁగనూ
రెక్కల చుక్కల టెక్కుల । పెక్కులు పువ్వులు గురిసె.

50 నిండు కనకముల రథమూ । పెండి లరంగై యున్నా
అండనె యఃపురగ పెండిలి । దండియొనర్పఁగఁబూనె.

51 నిపుణతఁ గనకపుఁ బుటికెల । కపురపు బియ్యము నించి
యపు డిద్దఱపై నిద్దఱు । నపురూపంబుగ నునిచిరి.

52 ఆహరుఁడును కమలజుఁడూ । మోహనముగ తెర దెచ్చి
ఆ హరికిని సిరి నడుమను । పోహణగల మణుపూన.

53 పాయక గురుఁడును గరుడుఁడు । నాయకమగు లగ్నమునా
ఆయత్తం బలియుచు స । ర్వాయత్తంబని యనిరి.

54 అంతట వేదము గురుఁడున । నంతుడు దగఁ జదువగనూ
సంతోషమున ముహూర్తము । చింతింపుచు నుండగఁనూ.

55 విభవము తోడుత వేంకట । విభుకల్యాణంబునకూ
శుభులు శుభుల్లన సురదుం । దుభు లప్పుడు మొరయంగా.

56 తెగ గ్రక్కునఁ దొలగించి । యిరువుర యొఱపులు మెఱయా
పరువపు వయసున నునుసి । గ్గురియాడఁగఁ జెలువమునా.

57 పల్లవకరమునఁ బట్టిన । బెల్లంబును జిలకరయు
చల్లనితలి మును ముట్టిన । వల్లభు శిరసునఁబెట్టె.

58 ఇందిరయును వెంకట విభు । డందపు మోములుచూడా
చందురుఁ డద్దముగూడిన । చందంబున గడుఁజెలఁగె.

59 ఆ పరమాత్ముఁడు ముందర । చూపులచవులను మించిన
తీపుల మధుపర్కము తరి । తీపులుగా గావించె.

60 సంగతినేఁగి సముద్రుఁడు । గంగానది జలములతో
శృంగారికి వెంకటపతి । కిం గొని వచ్చెను పాద్యము.

61 సకలాభరణోజ్జ్వలయగు । సుకుమారిని సహిరణ్యో
దకధారల హరికొసగెను । అకలంకుం డారాజు.

62 హరియును బద్మావతియును । ధరనెల్లను రక్షించుచు
తిరుపతి నా పద్మసరో । వరమున నెలకొనియుందురు.

63 హరి యురముననే లక్ష్మియు । సరసనె పద్మావతియును
పరమానందముతో భవ । శరనిధి నోలాడుదురు.

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

అలమేలుమంగాస్తవము

సిరి నెఱి నీలపురంగుబెడంగుల । చిన్నరిపొన్నరి పెన్నెఱితురుమును
మురువగు పాపటచుక్క నుచుక్కను । మొత్తపుముత్తెపుసరిసిందురమును
నుదయారుణకరబింబప్రతిబిం । బోద్యద్ధగధగితశిరోమణియును
ముదురరచందురు నుదురు చలములఁ । మొలచెనోయనజనుముఖతిరు
పచ్చలరచ్చలబాగడలమొగడల। పజ్జలసజ్జలవజ్రపుమురువును [మణియును
విచ్చలవిడివిడికెంపులమంపుల । విరివినెరవుకొనుబవిరెలహారువును
మగరా కమ్మలకళ్కులతళ్కుల । మలచినచక్కనిచెక్కులపెక్కును
పగడపు జగడపు మోవిసుపాణియు । పసిమి మిసిమిగల ముక్కరనిక్కును
చంపకసుమపరిహాసిక నాసిక । చక్కందనముల నింపగుసొంపును
యొరపుగఁబరపుగదయకుదయంబై । యొలపుసొలపుదగుచూపులకోపులు
మురిపెపు ముచ్చట ముసిముసినగవుల । మొలచిన చిలుకలకలుకులప్రోపులు
కులుకు కలికివాలుఁదెలి గన్నుల । కొమరులమరుతామర నగుమోమును
అల చిందము చందము గలగళమున । నమరిన మంగళసూత్రపు గోమును
తుదలమొదల సిరిమేలగు జతనల । దొల్కుకళ్కుకుతికంటుత్రండలు
ఉదిరిపసిఁడి మొగ్గలనిగ్గుల జ । గ్గొందగఁ బొందగు సందిటిదండలు
వలయపుసొలపుల ఝుణఝుణరవముల । వలనవలనమగుశ్రీహస్తమ్మును
జక్కవనడకలచన్నుంగవపై । సౌరై తీరై తగుహారమ్ములు
చిక్కఁగఁజక్కఁగ మేనంబూసిన । సిస్తగు కస్తురి గంబూరంబును
నవనిధులునుగల శ్రీవర్ణనక । ర్ణముల నెదురొక్కనుమణిభుజకీర్తులు
సవరణజల్‌తార్ త్రై కనలుపు త్పై । చాందిన చక్కనిపతిమలమూర్తులు

దివ్యనాభి బిలమ్మున వెడలిన । చీమలచాలనఁ దగునూఁగారును
చివ్వకు నాకౌ నీకౌ నని బలు । సింగముఁ జెనకెడుకౌఁదీరును
మెచ్చుల కుచ్చుల నెరిపై నౌరపై । మెలఁగిచెలఁగు మణికాంచీదామము
గ్రుచ్చుకొనఁగ మానికముల్ జెక్కిన । కొలుకుల యొడ్డాణపుబలుసీమము
కీసమసనిసుముల్ దీవులఠీవులఁ । గేరు తీరుపిరుదరుదు నౌయారము
మినుకుమినుకుమనికదలిన మెరసెడు । మెఱుఁగుటొయారపుటూరులబీరము
నందంబు హాళాహాళికాహాళి యట । పఱఁదఱమిన జిగిబిగి చిఱుఁదొడలును
కెందామరలన్ గని తా మరలన్ । గెలిచిన మృదుపదముల నిలుకడలును
చిటిపొటిప్రేళ్లన్ జిటుకుపొటుకుమనఁ । జిటికెడుమట్టపు మట్టెలభంగులు
పెటుకున జిలిబిలి గలిబిలిగల బొ । బ్బిలి కాయల నిబ్బరపు టెలుంగులు
బడిబడి గలుగలు గల్లనమొరసెడి । బంగరు టందియకవసింగారము
నడుగుల్లపైఁబడు బడుగులగాచుట । కయిపెట్టిన గండరపెండారము
శతకోటిరతి ప్రతిభాభాసుర । సౌందర్యపుఁ దిరుమేని విలాసము
సతతానత సంరక్షణదీక్షా । సంరంభసమగ్రసముల్లాసము
కలిగిచెలఁగు శ్రీవేంకటనిలయుని । ఘనవక్షస్స్థల సింహాసనమున
నెలకొని యలమేల్మంగాదివ్య వి । నిర్మలనామమువందగు ప్రియమున
సకలజగమ్ముల బొజ్జను నిడికొని । సాకిన తల్లిని నినుఁగొనియాడెద
ముకుళితకరకమలుఁడనై నీకున్ । మ్రొక్కెద నీక నాలేములువీడెద
మాం దీన మనాథం పాహి రమే । మకుటాలంకృతకల్పకకుసుమే
మాం దేవి కృతార్థం కురు పరమే । మంజులచంద్రస్ఫురదురుసుషమే
తుభ్యం మంగళ మధిగతపుణ్యే । తుభ్యం మంగళ మతిలావణ్యే
తుభ్యం మంగళ మార్తశరణ్యే । తుభ్యం మంగళ మభిజనగణ్యే
శ్రీవరలక్ష్మి జనని నమస్తే । క్షీరాంబుధి సజ్జనని నమస్తే
భావభవాబ్జజ జనని నమస్తే । పాహి మాం జగజ్జనని నమ

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

ప్రసన్న వేంకటేశ్వర మంజరి

శ్రీరమణీమణి చిత్తప్రియకర । వారిజలోచన వారణభయహర
శంకరసన్నుత సకలామరహిత । పంకజభవపిత భవ్యగుణోన్నత
లోకరక్షణా లోకవిచక్షణ । పాకారిస్తుత భవ్యసులక్షణ
కంబుసుదర్శన ఖడ్గగదాధర । శంబరహరగురుశార్ఙ్గలసత్కర
కనకమయాంబరకౌస్తుభభాసుర । వనజోదర దోర్వహితమహీధర
ఘననీరదసంకాశ సమాశ్రిత । మునిజనపోషిత ముచికుంధస్తుత
దేవదేవజగదీశ్వర చిన్మయ । శ్రీవేంకటశిఖరిస్థిత జయజయ
సేవకుఁడగు నేఁ జేయువిన్నపము । నీవే కైకొని కావవె కరుణను
మీచరితంబులు మిగుల నుతింపన । గోచరములుగద కువలయవల్లభ
ఐనను మీచరణాంబుజములమది । నూనిరచించెదనొప్పగుమంజరి
అవధరింపు సర్వాత్మప్రసన్నుఁడ । నవవేంకటనగనాథువిభవములు
వివిధలీలలును వెలసినమహిమలు । వివరించెద నావిజ్ఞతకొలఁదిని
వర్ణగణంబులు వరుసలు తప్పిన । నిర్ణయపదములు నేర్పులకెడసిన
తప్పుదారులవి తఱచైయుండిన । నొప్పననుగ్రహమొనరింపుము దయ
ధరణిమధ్యమున ధగధగితవసు । స్ఫురదురుమణిగణభూరితటంబుల
సురగరుడోరగ నరఖేచరకి,। న్నరచారణులకు నిరవై వెలుఁగుచు
సంపన్నగమన జెలఁగెడు మేరువు । వంపగు దక్షిణ వార్థిమధ్యమున
పొగడొందెను జంబూద్వీపంబన । నగణితమహిమలనభిరామంబై
అందలి బహునారాయణ పూజా । మందిరములలో మహివిలసితమై
నూటయెనిమిదగు మేటిస్థళమ్ముల । పాటింతురు తిరుపతి నతిశయముగ

శేషాచలమనఁ జెలువు దలిర్చుచు । భాషాపతికిని ఫణిపతికైనను
వర్ణనసేయఁగ వశమే రత్న । స్వర్ణమయంబులు సానువు లమితము
కోనలు వాఁగులు గుహలు వనంబులు । నానానోకహసూనవికాసము
లమరద్రుమములు విమలోదకములు । కమలాకరములు గణనాతీతము
లలరుల తేనెల నలరెడు తావులఁ । దులకించెడు పూఁదోటలు బహుళము
శశికాంతమ్ముల మిసిమి దనర్చెడు । విశదసౌధముల వీధుల సొబగులు
పచ్చలతోరణ పంక్తులకడపల । మెచ్చగు ముత్యపుమెఱుఁగు ముగ్గులును
బంగరురంగు దొరంగెడి గృహముల । శృంగారమ్ములు చెప్ప నశక్యము
చాతుర్వర్ణ్యాశ్రమములు తప్పక । నీతి వహించిన నిఖిల ప్రజలును
నవరత్నంబులు నవధాన్యంబులు । నవయౌవనవతు లవు సుందరులును
గురుసంపద్భాసురమగు నాపుర । వరమున మణిగోపురమంటప తో
రణకేతు తటిద్ద్రాగావరణము । లెప్పుడు నభయము లేర్పడనిచ్చుచు
కప్పంబులు బహు కానుకలును ప్రజ । లొప్పింపగ సముదోన్నతిఁ జేకొని
అప్పనిక్రియభక్తౌఘంబులకును । తప్పక వరములు దయసేయుచును
పొల్పగునప్పురిఁ బొల్చుజనంబుల । తల్పంబున పద్మాలయతో నా
కల్ప విభూషణకాంతిఁ జెలంగఁగ । కల్పాంతరములు గరిమవహించియు
ఓలిఁగలియుగమునొంది గణనగను । శాలివాహనుని శకవర్షంబులు
ఆరయ వెయ్యిన్నయిదు శతమ్ములు । మీఱిన తొంభైయాఱటులనుజన
చందంబగు రాక్షసవర్షము రా । నందుమార్గశిరమను మాసము దాఁ
గందళితోత్సవకరమై నడచుచు । నుండగ నొకనాఁ డొగిఁబశ్చిమ భూ
మండలమునఁగల మనుజులకెల్లను । జ్ఞానోదయములు దానగుణమ్ములు
భూనుతకీర్తులు పుణ్యవ్రతములు । సత్యాచారము నిత్యోదయమును
అత్యధిక శ్రేయమ్ములు హితదాం । పత్యము పుత్రులు బంధుజనంబులు
గలిగి సుఖోన్నతిచెలఁగగ వరముల । నిచ్చుటకొఱకై హెచ్చినప్రేమను

లచ్చియు పెనఁగొన వచ్చుజగమ్ముల । కచ్చెరువగు చె ల్వతిశయమందిన
పచ్చపయిరులను బంటలజంటలఁ । గేదారమ్ముల స్వాదూదకముల
శాలిమంజరుల చఱకుతోటలను । నేలాతాంబూలీ వల్లికలను
చూతచంపకస్తుత పున్నాగ । వ్రాతగోస్తనీ వకుళద్రుమముల
నారికేడంబుల నవకదళికలను । పూగద్రుమములఁ బొల్పగుపనసల
జంబీరమ్ముల జంబూతరువుల । నింబ తింత్రిణీ నీపాశ్వత్థక
దంబాగరు చందన సాలములను । మహీ మతిగల భూరుహ గహనంబుల
బహుళంబులునై పరగెడువనముల । మల్లెలమొల్లల మరువంబుల పె
ల్లలినజాజుల నల్లలితములగు । కరవీరంబుల విరవాజుల బలు
గురిగింజల పెను గుంపులసొంపుల । పూఁదేనెల నింపొదవెడు తావుల
మలసెడు దక్షిణమరుదంకురముల । విలసిల్లెడు బహువిహగంబుల నళి
పుంజంబులచే రంజిల్లెడు ఘన । కుంజంబుల నతికోమలవనముల
కొదమ చిల్కలను గుదిగొనుకోకిల । కదుపుల రొదలను గడునొప్పారుచు
నీలోత్పలముల నెగడెడు చెరువుల । కాలువలను పెక్కగుబల్మడుఁగుల
పద్మాకరములఁ బద్మాలయకును । సద్మములై తగు పద్మచయమ్ముల
చక్రవాకబక జలకుక్కుటము ల । తి క్రీడల వర్థిలురాయంచల [పా
పాలముల మేయుచు వలుఁదపొదుగులును । గులుకుచుఁగుబ్బులఁదలఁచిచేఁపి
ల్లురియుచుఁ దిరిగెడి గోసందోహము । మురియుపాల్పులనుజరిగెడువృష
లంకెలుదప్పిన నతిజవములచే । జింకలగతి బలుజింకెలు వేయుచు [భము
జంకెనచూపుల జనువత్సంబులు । గలిగిన మందలఁ గడుశోభితమై
వెలసెడు గోపకబృందంబులచే । నంబరచుంబిత మగుకోటలఁ గడు
డంబైన యగడ్తలఁ గొత్తళముల । మేడలవాడల మెఱుఁగు టరంగుల
నీడల జాడల నింపగు తావుల । సున్నపుమిద్దెల చూపట్టుచుఁ గడు
నెన్నికకెక్కు ననేకపురంబుల । జనపదముల వానములై యుండెడు

మనుజుల యోషిజ్జన నికరంబుల । రంజిల్లుచు మను రాజ్యంబునకును
పంజరమై జనపాలనసేయుచు । శ్రీరంగేశ స్థిరపట్టణమున
నారూఢిగఁ బట్టాభిషిక్తుఁడయి । నీతిధర్మముల నెలవులు దప్పక
చేతోమోదము సేయుచు సజ్జన । జాతంబుల పూజనములుసేయుచు
అరిభూవర మకుటాంచితమణిగణ । కిరణస్ఫురితాంఘ్రియుగోజ్జ్వలుఁడై
సకలైశ్వర్య సుసంపన్నుండగు । చిక దేవనృపాలక శేఖరునకు
స్థిరమై నిబిడ శ్రీధాన్యమ్ముల । వరధనసంపత్కరమై వెలయుచు
కావేరీప్రాక్కకుబంతరమున । ద్రావిడదేశాద్యమ్మై పరగెడు
వామలూరికిని వరలెడు నుత్తర । భూమి నపరిమిత భూజంబులచే
పటుశైలంబుల కటకపుశృంగో । త్కట సానుప్రస్తరములఁ బరపై
తులసీవనములఁ దుహినాంశుశిలా । ఫలకోజ్జ్వలమణి పంక్తులదంబై
వనలక్ష్మికి నిరవై చెలువొందెడు । వనము కనుంగొని వదలని ప్రియమున
అచ్చటనెలకొని యఖిల ధన్యులకు। ముచ్చట లొసఁగఁగ ముద మగ్గలమగు
నంతటఁ దత్ప్రాంత్యమ్మున హాలిక । సంతతులను గడు సంతసమందుచు
తృణకాష్ఠంబులు దెచ్చుటకొఱకై । గుణములుగైకొని గుంపులు
చని వనసీమల సంచరించుచోఁ । గనత్కనరుచి ఘనమై నెగడఁగ [గూడుక
వలగొను మెఱుపై ధళధళ వెలుఁగఁగ । మలసినజ్యోతిర్మయమై యుండఁగ
కనుఁగొని జను లాకంపమునొందుచు । తనువులు మరచిరి తత్పరవశమున
నంతట దెలిసియు నాశ్చర్యంబున । నెంతయు భ్రమితస్వాంతంబుల నా
చెంతల నుండక చేరిపల్లియల । వింతసుద్ది యిది వినుఁడని జనులకు
నెఱిఁగించిన సర్వేశ్వరుఁడగునా । తిరుపతి వాసుఁడు తిరువేంకటపతి
వచ్చి యిప్పు డీవనమున నెలకొనె । నచ్చెరువని జనులందఱు పొగడుచు
నచ్చటి కిచటి ప్రజావళితోఁదగ । మరలివచ్చి యామప్పిదమగుచో
నప్పరమాత్మున కావాహనమని । పూజలొనర్చిరి పొంగెడు వేడుక

రాజిల్లెడు సుమరాజంబులచే । నావార్తలు జగ మంతయు నెగడఁగ
భావంబుల జనపంక్తుల కెల్లను । అత్యాశ్చర్యకరంబై చన నో
నిత్యాత్మా యని నేర్పునఁ బొగడిరి । ఆవేళకుఁదగినట్టి మందిరము
గావించిరి యొడికంబుగ జనములు । తదనంతరమున దనుజాంతక మీ
పదపద్మంబుల భక్తిఁగనుంగొన । వెదకుచు శేషుఁడు విహగాధిపుఁడును
సదమలగుణుఁ డంజనకొమరుండును । సనకసనందనమునిసంఘంబులు
నినతేజులు పన్నిద్దఱు సూరులు । మానుగ విష్వక్సేనుఁడు మొదలగు
నానాపరిజను లా నారదుఁడును । దేవగణంబులు దిక్పాలకు లా
వనమున కధికజవాతిశయమ్మునఁ । జనుదెంచి మహాసంతోషమ్మున
మ్రొక్కిన వారల ముదమునఁ గనుఁగొని। యిక్కడ నిల్చితి నిది సనాతనమగు
తిరుపతియగు నిట వరవైభవములు॥ చిరతరమగునని చెప్పినపిమ్మట
మఱి గరిమమ్ములు నెఱపెడుకొఱకై । వరచిహ్నమ్ముల తెఱఁగెఱిఁగిం
పేరుకల్గి కోనేరన జగముల । నారూఢిగఁ దీర్థాంబువు పొడమిన [పుచు
పొడగని యందఱు భువినద్భుతమని। యుఘుగక సన్నుతు లొనరింపుచు నిం
పడరగ స్నానములందఱు సేయుచు । బడలిక లెల్లను బాసిరి జనములు
ఆవిభవంబుల సన్నియుఁ గన్గొని । శ్రీవైష్ణవు లర్చించిరి భక్తిని
ఇట్టి మహత్త్వము లెక్కడ నెఱయఁగ । బుట్టిన నద్దెసభూరిజనౌఘము
కాసులు రూకలు కనకటంకములు । భాసురదివ్యాంబరమణు లొప్పఁగ
కానుక లవి వెగ్గలముగఁ దెచ్చిరి । ఆణిముత్యముల హారంబులతో
నీరీతిని శనివారములందును । మీఱిన పురుషులు మెండై తేరగ
వచ్చిన జనులకు వరము లొసంగుచు। అచ్చుగ మైజాడ్యమ్ములఁ బాపుచు
భూతశంకలును భీతిరుజాళులు । చేతుల మునుగులు జిహ్వాదోషము
పాతవేతులును బటు కుష్ఠ కఫ । వ్యాధిబాధలును హరియింపుచుఁ జి
దోబ్భధనచేయుచుఁ బురుషోత్తముఁడై । చిక్కదేవరాజేంద్రుని కలలో

అక్కజముగఁ బ్రత్యక్షంబై నను । మ్రొక్కి లేచి కరములు ముకుళింపుచు
నిక్కము వేంకటనిలయుండనుచును । అక్కఱతో ధనమర్పణ లొసఁగుచు
మక్కువ గిరిపై మంటప వితతులు । నిక్కగు గోపుర నిచయంబులు పెం
పెక్కిన శిఖరము లేర్పడు తోరణ । కంభములు ఘనాగార వ్రాతము
లంభఃపూరితమైన కొళంబులు । వివిధ చిత్రముల వెలసిన తేరులు
ధవళచ్ఛత్ర పతాకము లమరఁగ । శ్రీకరమై తగుప్రాకారంబు ల
నేకంబులు నిర్మింపఁగవలె నని । నియమించినగతినే తిరుపతుల ను
భయములుసేయగభక్తులుపూనిరి । తమవుభయములుగ ధనములనిచ్చుచు
అమితములగు పను లందరు సేసిరి । వాహనములు చెలువంబుగఁ జేసుక
శ్రీహరికని మఱి తెచ్చిరి దాసులు । అంతట పట్టణ మమిత సుప్రజా
సంతతిచేఁ గడు సంతసమయ్యెను । అంగడివీధుల నమిత వస్తువులు
శృంగారములై చెందెను సిరులను । ధరణీసుర మందిరములు తఱచై
తిరువీథులు సుస్థిరముగ నొప్పెను । ఆటపాటలను నచ్చరసతులకు
మీటనఁజాలెడు మెఱుగుంబోణుల । నాగవాస మతి నాగరికంబై
రాగంబున గృహరాజు లొనర్చిరి । ఈవిధమునఁ బురియెసఁగగ గిరిపైఁ
గావించిన శృంగార గృహంబుల । శుభదివసంబున విభవోన్నతుఁడై
రభసమ్మున తూర్యములు చెలంగగ । అలమేల్మంగానలినదళాక్షియు
వలగొను పరిజన వర్గమ్ములతో । పరమానందం బలరగ నిల్చిన
సరసిజాక్షు మీచరణాబ్జములకు । ఘనతర సాష్టాంగ నమస్కారము
నురుభక్తిని నే నొనరించెదనో । జగతీశ్వర మీదగు తిరుణాళులు
అగణితములు నాకలవియె పొగడను । వివరించెదనే విన్నకన్నయది
అవధారు సమస్తామరవందిత । ఆఱుఋతువులకు నభివందితమగు
చారువసంతము జగమునఁ బొలిచెను । వెడవెడ విసరెడు సుడిమారుతముల
తడయక తరువుల తరచగు పత్రము । లన్నియు రాలఁగ నటతోడోదుత

మిన్ను నలుగడల మెఱుపులు మెఱసెను । నిగనిగమని బలు నిగ్గులు దేరఁగ
నగము ప్రతతుల చిగు రిగురించెను । విరహిమృగంబుల వేఁటాడుటకై
మరుఁడారఁ బెరికిన సురి[illegible]ల తెఱఁగునఁ । జాతకిసలయస్తోమము మెరసెను
ఆతీరున సొంపగు పాదపముల । పల్లవులకు మది పల్లటమందఁగ
పల్లవకోరకపంక్తులు తనరెను । ప్రసవగుచ్ఛములు బటువుశలాటువు
లెసగు ఫలంబులు రసికులకయ్యెను । పికముల మనములు వికసనమందెను
శుకనికరమ్ములు సొంపు దనర్చెను । మధుపులు కుతుకమంటి గ్రోలుచును
మధుకరములు ఝుమ్మని విహరించెను । మఱిగలపక్షులు మహనీయములై
మెరసెడు ఫలముల మెక్కఁ దొణంగెను । చందనమారుతచయములు పరిమళ
మందుచు వనముల నల్లన మెలఁగెను । చెఱకువింటిదొర పురిగొని బలములఁ
బరపుచు పాంథులపై దండెత్తెను । ఈవిలసనముల నిట్లొప్పెడిచో
నావైశాఖం బను నెలపొడమిన । ప్రతిశనివారము సతులోత్సవములు
వితతస్యందనగతి దివసంబుల । నీడుజోడులే డెందును జగముల
చూడవేడుకలు శోభనకరములు । అని దిశలం బ్రఖ్యాతంబైనను
మనుజవ్రాతము మసలక వచ్చెను । భూమీవరు లుప్పొంగెడివేడుక
సామజహయరథ చతురంగబల । స్తోమంబులతో నిలయక వచ్చిరి
ఆంధ్రదేశ కర్ణాటప్రజ నీ । రంధ్రమ్ముగ నతిరయమున వచ్చెను
ద్రావిడ ఘూర్జరధరణీపతులును । నీవసుధను మఱి యెన్నిదేశములు
గలిగిన వన్నిటఁ గల ప్రజ లెల్లను । విలసిల్లెడు కడు వేడుకవచ్చిరి [లును
బ్రాహ్మణజనములు ప్రబలక్షత్రియులు । గహ్వరగుణములుకలుగు వైశ్యు
నాలుగుజాతుల నానాసరులును । చాలుగట్టి యనిశమ్మరుదెంచిరి
తమ్మటంబులును ధవళశంఖములు । కొమ్ములు పిల్లంగోవులు మొరయగ
చిటితాళంబుల నటునిటు తట్టుచు । పటుగతి నాడెడు బహుదాసరులును
వచ్చినిండి యావరపట్టణమున । నిచ్చకువచ్చిన యిరవులు గైకొని

ధిమిధిమియని మందిరముల వీథుల । కొమరగు వనములు కొలనుల కెలనులు
నెక్కుడఁజూచిన మోదమింతయు లే । కక్కజముగ ప్రజ యంతయు నిండెను
జాతరసనములఁ జక్కనివీథుల । నూతనతోరణజాతము లొప్పెను
కురుఁజు మేరువులు తెరచప్పరములు । అరపటిగలు పురి నగణితమయ్యెను
పట్టాంబరములు పటుకేతనములు । పట్టణమునఁగన్పట్టెను మెఱయుచు
అగరుధూపసాంబ్రాణిగుగ్గిలపు । పొగలెందును ఘుమ్మన వాసించెను
చందనోదకము చల్లిరి వీథుల । పొందుగ ముత్యపు ముగ్గులువెట్టిరి
ఫలకదళికలును బహుక్రముకమ్ములు । సులలితముగ చెఱకులు నెళనీళులు
ద్వారదేశములఁ దఱచుగఁ గట్టిరి । భూరిసంపదల పుట్టిల్లనగను
ఈగతి విభవం బెసగఁగఁ బశ్చిమ । సాగరమున రవి చయ్యనఁగ్రుంగెను
నలువయాజ్ఞఁ గాల్నిలువక తిరుగఁగ । వలసిన చనుమని యలరవివీడ్కొని
చెలువగు ఖగపతిసేవ కనుంగొన । నిలిచె నరుణుఁ డన నెగడెను గెంపులు
నీడంబుల ఖగనివహము చేరెను । ఆడెడుభృంగము లరవిందమ్ముల
యుదరంబుల నెమ్మది నిద్రింపుచుఁ । బదిలంబై యొప్పారుచు నుండెను
అంబర మనుచప్పరమున దేవక । దంబము పువ్వులదండలు కట్టియు
పరిమళధూపము పరపిన తెఱఁగున । గురుతారకములు నిరులును నిండెను
అదన నమరులకు నమృతంబొసఁగిన । సదమలపుణ్యాం బోదవెనొకో యన
విశద చంద్రికలశశి యుదయించెను । దిశలెల్లను గడు తేజం బంటెను
అప్పుడు పరిచరు లతిసంభ్రమమున । నొప్పుగ ఖగవిభు నొగిఁ గైసేయుచు
తారహారములు తగుపదకంబులు । చారుముత్యములు చౌకట్లు రుచి
స్ఫారంబగుకోటీరాంగదములు । గండపెండెములు కడు నొప్పగుపూ
దండలు ఘనపీతాంబరచయములు । మెచ్చగుకస్తురిపచ్చకప్పురం
బచ్చెరు వగు జవ్వాదికదంబము । తెచ్చినమానమున హెచ్చినవేడుక
అచ్చుగఁ దద్భూషాలంకృతుఁడై । కనకాంబర మొడికంబుగఁ గట్టియు

ఘనశంఖసుదర్శనములు పట్టియు । వరకౌస్తుభమణి యురమున వెలుఁగఁగ
మఱి తులసివిరుల్ సరములు మెరయఁగ । శతకోట్యర్యమసంకాశమ్మున
పతగాధీశ్వరుపై మోదముతో । అధిరూఢుండై యలమేల్మంగా
మధురవాణి యురమందు వెలుంగఁగ । తిర్వీధికి వేంచేసెడు-చో ఘన
తూర్యంబులసందోహము మ్రోయఁగ । పగలువత్తులును పంజులు దీవ
ట్లగణితములునై యటు ముందరఁ జన । గొడుగులు వడగలు కుంచెలు మొండై
యెడయింతయు లేకిరుగడఁ బట్టఁగ । చేతాళంబులు చెంగులు మురళీ
శ్వేతశంఖములు చెల్వుకాహాళలు । తప్పటలు మర్దళములు వడివడి
కొప్పు వీరణము లొప్పగుఢక్కలు । నాద్యంబై యెన్నఁగఁదగు పంచక
వాద్యంబుల రావములు చెలంగఁగ । వీణాతంబురలు వెడవెడమీటుచు
గానమ్ములు భాగవతు లొనర్పగ । భూవినుతమ్మగు ద్రావిడవేదము
శ్రీవైష్ణవులు వచింపుచు నడవగ । మేళముగట్టుచు మెలఁతలు తత్తహా
తాళంబుం గతి తప్పక నాడగ । ముందర జనవరముఖ్యులు తఱుచై
సందడింప హయసామజములపై । నెక్కి వేడుకల నేతేరఁగ జను
లక్కజముగ నిండారుగ నడవఁగ । బిరుసుబాణములు బిసబిసరవముల
దురుసై నభమునఁ దొట్టుచు మెరయగ । అటుముందట చతురంగబలం
పటుగతి నడవగ బహుళోత్కటమై । యీగతివీధుల నేతెంచెడు-చో [బులు
ఆగరుడోత్సవమపు డీక్షింపఁగ । క్రందుగ సురముని గణములతో సం
క్రందనుఁడును దిక్పాలకముఖ్యుల । వనితలతో ప్రసవమ్ములు గురియుచు
చనుదెంచిరి పుష్కరమార్గంబున । తుంబురు నారదు లంబరపథమున
తంబుర వీణాధరులయి పాడిరి । వీడనివేడుక వేలుపుకన్యలు
ఆడుచుపాడుచు నలరుచునుండిరి । పౌరజనమ్ములు బహువిధఫలముల
నారికేడంబుల నైవేద్యములుగ । నర్పించుచుఁ బ్రముదాతిశయమ్ముల
నేర్పడఁజూచుచు నింపున నలరిరి । యిట్టిసంభ్రమం బెనగఁగఁ గన్యపు

పట్టినెక్కి యప్పట్టణవీధులఁ । జుట్టివచ్చి గిరిసోపానమ్ముల
నెట్టన నెక్కియు నిజభవనస్థలి । గరుడుని దిగి మణి గణరోచులచే
నొరపై తనరెడు నరమంటపమున । నధివసించి శ్రమ మల్లనఁ దీర్చుచు
మధురఫలమ్ములు మఱి నానావిధ । చిత్రాన్నమ్ములు చిరువాలును మే
లతిరసములు దధ్యన్నమ్ములతో । నారగించి భక్తానీకములకు
కోరినవరములు కూరిమి నొసగుచు । నవరత్నోజ్జ్వల భవనాంతరముల
నవకుసుమంబుల నవకమ్మైతగు । మంచమ్మున సమ్మతి నిందిరతో
మించినవేడుక మెలఁగుచునుండెదు । శ్రీవేంకటగిరిదేవ నమస్తే
భూవినుత మహాపురుష నమస్తే । మీనశరీరము పూని సోమకుని
చానడంచియును జదువులు ధాతకు । దయచేసిన మాధవుఁడ నమస్తే
శరనిధి మంధరగిరి మునిఁగినచో । గురు కమఠాకృతిఁ గుధరం బెత్తియు
సురులకు నమృతము సూరగనిచ్చిన । పరమాత్ముడ మాపరుఁడ నమస్తే
ధరచుట్టుకొనుచు దానవుఁబొలిగొని । కిరిరూపంబున మెరసిలోకముల
నలరించిన దైత్యారి నమస్తే । హరిఁ జూపర వో రని బాలునిపై
చురచురజూచెడు సురవైరిని నర । హరివై కంభమునందు జనించియుఁ
బరిమార్చిన ఘనబలుఁడ నమస్తే । బలి నణఁగించెడు తలపున వటువై
యిల మూఁ డడుగుల నిమ్మని వేడియు । పుడమియుదివి రెం డడుగులఁ
కడుశూర త్రివిక్రముఁడ నమస్తే । ధరణీవరులతి దర్పంబున మై గ్రొలిచిన
మరచినవారల మర్దించుటకై । జమదగ్ని మునీశ్వరురాముఁడ వగు
నమిత మహాసత్వాఢ్య నమస్తే । రవికులమున దశరథరాముఁడవై
దివిజవైరిఁ బక్తిముఖునిఁ గూల్చిన । మునిజనావనామోద నమస్తే
ధరణీభారము పరిహరించుటకు । అరియఁగ వసుదేవాత్మజుండవై
కంసాది మహాగర్వాంధుల వడి । హింసించిన లోకేశ నమస్తే
త్రిపురరాక్షసస్త్రీల మానములు । నిపుణతఁ జెఱుపగ నీవుబుద్ధవై

హారుచాపమ్మున శరమై నిల్చిన । సురలోకస్తుత సుగుణ నమస్తే
తురగారోహణ మొనరంజేయుచు । మెరయుకల్కివయి తిరిగి జగమ్ముల
నిరవుకొల్పు దేవేశ నమస్తే । పరగ ననంతానంతర రూపమ్ములు
ధరియించి విరాట్పురుషుఁడు నీవై । పరమానందం బలరఁగ సుస్థిర
పరుఁడగు శ్రీగోపాల నమస్తే । అపరాధసహస్రానీకమ్ముల
నపరబుద్ధియుతుఁడై నేఁ జేసినఁ । గృపతో దమిత రక్షింపగవలయును
విపుల బుద్ధియును విమలజ్ఞానము । భవదంఘ్రిద్వయభక్తియు నొసగుచు
భువనపావనాంబుజభవవందిత । మఱి మీగుణగరిమంబుల నొప్పెడి
వరమంజరి యెవ్వరు పఠియించిన । వ్రాసిన విన్నను వరసౌఖ్యమ్ములు
దాసీసుత మిత్రామోదమ్ములు । ధనకనక సమస్తైశ్వర్యమ్ములు
ఆయుష్యములు చిరారోగ్యమ్ములు । చారురూపములు సకల విద్యలను
ఘనసద్గుణముల పెనుపొందుదు రిల । నీకృతివసుమతి దినచంద్రాదులు
భూమీధరములు పొలుపగుతారలు । నెన్నివత్సరము లిరవై యుండెడు
నన్నిహాయనము లతి విలసితమై । యుండగ రక్షణ మొనరం జేయుము
పాండవపాలన పరమదయానిధి । తవదాసోహం తవదాసోహం

నవశేషాచలనాథ నమస్తే.

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీ వేంకటేశ్వరపంచచామరములు

శ్రీరమాధిపా కృపాధురీణ సుప్రవీణ సం
సారదూర వానరేంద్రచంద్రకోటిభాసురా
నీరజాసనాదివంద్య నిర్గుణస్వరూప ఓం
కార నిర్వికార చిత్ప్రకాశ వేంకటేశ్వరా ॥ 1

శ్రీమహేశవందితా విరించిపూజితా సుగో
త్రామరాత్మజామృతప్రదా సదామరస్తుతా
సామవేదగానలోల సాధురక్షకా భవ
న్నామయోగిహృన్నివాస నాథ వేంకటేశ్వరా ॥ 2

పామరుండనై మదించి బ్రహ్మఘాతకుండనై
కాముకుండనైతి నిన్నుఁ గాననైతి నయ్యయో
తామసంబు మాన్పి నన్ను ధన్యుఁజేయు మీభువిన్
నామయోగిహన్నివాస నాథ వేంకటేశ్వరా ॥ 3

బైలనుండి బైలు గల్గె బైల గాలి గల్గె బల్
గాలినుండి యింగలంబు గల్గె నింగలంబునన్
నీలువుట్టె నీలనుండి నేలవుట్టె నిట్టె భూ
తాలనుండి మేనువుట్టెఁ దండ్రి వేంకటేశ్వరా ॥ 4

యీసువర్ణరత్నరాసు లిండ్లు తల్లిదండ్రులున్
ఈసహోదరుల్ కుమారు లిమ్మనోహరాంగనల్
యీసగోత్రబాంధవాప్తు లీగజాశ్వముల్ భటుల్
ఈసమస్త మింద్రజాల మీశ వేంకటేశ్వరా ॥ 5

ఆశఁ గన్నదల్లిదండ్రు లాండ్రు బిడ్డ లన్యులున్
నాశ మౌట నెఱింగి తాము నాశ మౌట నెఱింగియున్
దోసి మాయ మోసపుచ్చుత్రోవ మూఢు లయ్యయో
లేశమంత మున్నెఱుంగలేరు వేంకటేశ్వరా ॥ 6

హిరణ్యమందు భూషణాదు లెల్లఁ గల్గురీతి సా
గరంబునందులం బహూర్మికల్ జనించుకైవడిన్
పరాపరస్వరూపమైన బ్రహ్మమందు నిమ్మహా
చరాచరంబు లుద్భవిల్లె స్వామి వేంకటేశ్వరా॥ 7

ఆకసంబునందు గాలి యాకులందు నింపునై
జోక నూవులందు నూనె సూర్యునందుఁ గాంతియున్
మాకులందు నిప్పు లున్నమాడ్కి నీసమస్తమం
దేకమై వెలుంగు నాత్ముఁ డీశ వేంకటేశ్వరా ॥ 8

అనంతమందు సంభవించునట్టి భూతరాసులున్
అనంతము న్నఖండరూపమై వసించుకైవడిన్
తనంత యీసమస్త కల్పితంబులందు నాత్మయున్
దనంతనే వెలుంగుచుండు ధన్య వేంకటేశ్వరా ॥ 9

ఆకసంబు నీలవర్ణ మట్లయుండు కైవడిన్
కాకిచిప్ప వెండియట్లు కానవచ్చు కైవడిన్
ఏకమై వెలుంగునాత్మయెల్ల మూఢకోటికిన్
జోక. వేఱుతోఁచుచుండు సుమ్ము వేంకటేశ్వరా ॥ 10

కులాచలంబు లన్నియట్టె క్రుంగినన్ సముద్రముల్
కలంగినన్ ధరాతలంబు కంప మొందుచుండినన్
మెఱుంగువహ్ని చల్లనైన మిన్ను వచ్చి వ్రాలినన్
చలింపఁ డాత్మయోగి సుప్రసన్న వేంకటేశ్వరా ॥ 11

వెండికొండ యెత్తినట్టి వీరదానవేంద్రుఁడున్
గండుమీఱి వానిఁదోఁకఁ గట్టినట్టి వాలియున్
చండబాణ మేసి వారిఁ జంపినట్టి రాముఁడున్
ఉండిరే ధరాతలంబు నొంద వేంకటేశ్వరా ॥ 12

కనంబడేప్రపంచ మెల్లఁ గన్గొనేటి యాత్మగా
మనంబునందు నిశ్చయించి మానియై చరింపుచున్
వినిర్మలాభ్రభముల్ వలెన్ భువిన్ జరించునట్టి స
జ్జనుండు రాజయోగి సుమ్ము సామి వేంకటేశ్వరా ॥ 13

కన్నకన్నచోట్ల కీడ్చి కాకుసేయుడెందమున్
వన్నెవాసి యిచ్చుగురువు వాక్యమెన్ని నిల్పుచున్
తన్నెఱింగి నిన్నెఱింగి తన్నునిన్నుగా నెఱిం
గున్నవాఁడె సుమ్ము రాజయోగి వేంకటేశ్వరా ॥ 14

ముక్తికాంతయన్నపేరి మోహనాంగి యుండగా
యుక్తి నావధూటిఁ గూడి యుండలేక యజ్ఞుఁడై
భక్తిలేనిమాయ యనెడి పాపజాతియంగనా
సక్తుఁడై నరుండు చెడును స్వామి వేంకటేశ్వరా ॥ 15

తనమనస్సె యెంచిచూడ తన్నుఁ జంపుశత్రువున్
దనమనస్సె యెంచిచూడఁ దన్నుఁ బ్రోచుమిత్రమున్
తనమనస్సు కోడెనేని తనకు శత్రువే సరీ
తనమనస్సు గెల్చెనేని తనకుబంధువే హరీ ॥ 16

అక్క రాకు వేసి పుల్ల నంబ లింత పోసినన్
చక్కెరాను పాలుగూడు చాలఁబెట్టి మ్రొక్కినన్
దిక్కరించి వచ్చిపెట్టి ధిక్కరించి కొట్టినన్
ఒక్కబుద్ధి నున్నవాఁడె యోగి వేంకటేశ్వరా ॥ 17

శుభస్వరూపరత్నముల్ విశుద్ధహేమ హారముల్
ప్రభంజనుండు భూమి సర్వభక్షకుండు గంగయున్
విభావసుండు చంద్రుఁడున్ బవిత్రులైన పోలికన్
అభేదజీవుఁడున్ బవిత్రుఁ డయ్యె వేంకటేశ్వరా ॥ 18

అల్లపంక మందుఁ జూడ నబ్జమున్నకైవడిన్
చల్లనబ్జపత్రమందు జలము లున్నవైఖరిన్
తెల్లనద్దమందు నీడ తేలుచున్న పోలికన్
ఉల్లమందు జీవుఁ డుండు టొప్పు వెంకటేశ్వరా ॥ 19

లోకమందు గబ్బిలంబులున్ శుకంబులున్న భ
ల్లూకముల్ మహోరగింబులున్న గార్దభంబులున్
మేకలు న్వృకంబులు న్నెమిళ్లు ముక్తిఁబొందినన్
పోకుమానవుండు ముక్తిఁ బొందు వేంకటేశ్వరా ॥ 20

శుక్తి నడ్డగించు వెండి శుక్తిగన్న పిమ్మటన్
శుక్తియందె లీనమయ్యె సూటి నంబుజోదరా
ముక్తి నడ్డగించుమాయ ముక్తిఁ గన్నపిమ్మటన్
ముక్తియందె లీనమయ్యె ముద్దు వెంకటేశ్వరా ॥ 21

స్నానముల్ వ్రతంబు లాఱు శాస్త్రముల్ పురాణముల్
దానముల్ శివార్చనల్ కథల్ వ్రతోపవాసముల్
మౌన ముత్సవంబు లాగమాదు లన్ని కర్మికే
కాని బ్రహ్మజ్ఞాని కింపు గావు వెంకటేశ్వరా ॥ 22

కష్టజీవనంబు నెంచి కాంక్ష నింతకాల మీ
సృష్టిలోన దుఃఖపడుచుఁ జిక్కినాఁడ నోహరీ
భ్రష్టుఁడైతి నజ్ఞుఁడన్ గృపాకటాక్ష ముంచి నా
కిష్టమైనమోక్షపదము లిమ్ము వెంకటేశ్వరా ॥ 23

అమేఘమైన నెండమావులం జెలుంగకే జల
భ్రమన్ జనేటి లేటిఁ బోలె బ్రజ్ఞలేకయజ్ఞుఁడై
సమస్తమాత్మగా నెఱుంగఁ జాలకూరకే జగ
ద్భ్రమన్ జెడున్ నరుండు సుప్రభావ వెంకటేశ్వరా ॥ 24

దారి నేఁగువేళ నొక్కత్రాడుగన్నచో భ్రమన్
బారి సర్పభీతి నొందు పందరీతి మాయచే
కోరి తానె జీవుఁడంచుఁ గోఁచవారి నీచసం
సారభీతి నొందు నాత్మ సామి వెంకటేశ్వరా ॥ 25

నామసంబునందు నీవు నన్నుఁ బాయకుండగా
నీమహత్వ మెఱుంగ నేర కజ్ఞుఁడై భ్రమన్
భూమిలోనఁ బుట్టపుట్టి పోయి పోయి చూచితిన్
స్వామి నిన్నుఁ జూపవే ప్రసన్న వేంకటేశ్వరా ॥ 26

ఉర్విమీఁద వెఱ్ఱిగాము వోలె సంచరించినన్
పర్వతంబుమీఁదఁ బెద్దపామురీతి నుండినన్
గర్వ నీనిజంబుగన్న గాని ముక్తిఁ బొందునా
సర్వలోకనాయకా ప్రసన్న వెంకటేశ్వరా ॥ 27

అసత్యమైనదేహ మందు నాసపుట్టి వెఱ్ఱినై
వసుంధరం జనించి దుఃఖవార్ధిలో మునింగితిన్
ప్రసన్నరూప సద్వివేక భక్తిముక్తి సౌఖ్యముల్
ఒసంగఁగా భవత్కటాక్ష మొప్పు వెంకటేశ్వరా ॥ 28

తనందెయున్న దిజ్జగంబు తన్వినా జగంబులే
దనంచి నిత్యమున్ సమస్త మంతరంగదృష్టిచే
ఘనంబు దోప నొక్కరూపుగానె చూచునట్టి స
జ్జనుండె రాజయోగి సుమ్ము సామి వేంకటేశ్వరా ॥ 29

మృత్తికందుఁ బుట్టినట్టి మెండుకుండ లన్నియున్
మృత్తిక న్వినాను నుర్వి మీఁదలేని పోలికన్
సత్తునుండి తోఁచునట్టి సర్వనామరూపముల్
సత్తుకున్ వినాగలేవు సామి వేంకటేశ్వరా ॥ 30

పొల్లులేనిధాన్యరాశి పొట్టువీడ రోఁకటన్
ఎల్లవారు దంచి బియ్య మెత్తుకొన్నలాగునన్
కల్ల మాయ దోఁప నిర్వికార మైనబ్రహ్మమున్
ఉల్ల మందుఁ గన్నవాఁడె యోగి వేంకటేశ్వరా ॥ 31

ఈ ధనంజయోపమాను లీ వృథాభిమానులున్
ఈ ఘనాతపస్వరూపు లీ రవిప్రతాపులున్
ఈ ధనాభిలాషులున్ మఱీ ప్రచండభాషులున్
ఈ ధనంబు లీఘనంబు లింద్రజాలమే హరీ ! 32

ఈ మహాప్రజల్పముల్ మఱీ ప్రసూనతల్పముల్
ఈ మఖాదికర్మముల్ మఱీ సమస్తధర్మముల్
ఈ మహామహత్త్వముల్ మఱీ పురందరత్వమున్
ఈ తపంబు లీ వ్రతంబు లింద్రజాలమోహరీ ॥ 33

ఎంగిలంగనాధరంబు లెంగి లావుపాలు నిం
కెంగిలన్ని వస్తువుల్ మహీతలాదిభూతముల్
ఎంగి లీసమస్తమున్ను యెంగిలం చెఱింగియున్
యెంగి లెంగి రంధు రేభ్యులీశ వేంకటేశ్వరా ॥ 34

కూటిమీఁది యాస తోల్గఁగూడుకల్గుపిమ్మటన్
హాటకంబు మీఁదియాస హాటకంబుగల్గినన్
బోటి మీఁదియాస దీని బూడిదైన బుద్ధికి
కోటి యాసపెట్టి తోరమేశ వెంకటేశ్వరా ॥ 35

బట్టబయలె యాత్మ గాలె ప్రాణవాయు వగ్ని యేఁ
వెట్ట శీతమయ్యె నీరు విస్తరింపఁ గేశవా
వట్టి మన్నె దేహ మెన్న వ్యర్థమైన దేసుమీ
యిట్టివే దశేంద్రియంబు లీశ వెంకటేశ్వరా ॥ 36

బొజ్జకైన పాటులన్ని బొమ్మలాటలే సుమీ
లజ్జలేనికాపురంబు లన్ని స్వప్నముల్ సుమీ
సజ్జనాప్తబంధుకోటి సంతకూటమే సుమీ
యిజ్జగంబు వెంకటేశ యింద్రజాలమే సుమీ ॥ 37

కన్నకన్న నీళ్లలోనఁ గాయ మేను ముంచుటల్
యెన్నియెన్ని గట్లచెట్ల కేను చుట్టివచ్చుటల్
వన్నెవన్నె కాళ్ల కేను వంగి వంగి మ్రొక్కుటల్
నన్ను నేను గన్న వెనుక నవ్వులాయె నోహరీ ॥ 38

మోహనాంగి నంచువచ్చి మ్రోలనిల్వ మాయయున్
ద్రోహి యంచుఁగానలేక దొడ్డసౌఖ్య మంచునో
ఊహ నేఁదలంచి నమ్మి యుర్విఁ బడ్డదుఃఖముల్
హాహరీ యదేమిచెప్పుదయ్య వెంకటేశ్వరా ॥ 39

పదరి చెదరి చంచలించు ప్రాణవాయువుల్ సదా
కదలమెదలనీక పట్టికట్టి నేర్పు గల్గినన్
ముదిమి గదిమి వృద్ధుఁడున్న ముద్దుబాలుఁడై కడున్
పొదలువదలునెదలు దివ్యభోగి వెంకటేశ్వరా ॥ 40

విప్పుగొప్పకన్నులున్ వివేకసౌకుమార్యముల్
మెప్పునొల్పు నాటపాటమెల్పు ప్రేమకార్యముల్
ఒప్పుమోహనాంగి చెల్మి నొద్దనుండి వేఁడినన్
ఒప్పుకున్నవాఁడె రాజయోగి వెంకటేశ్వరా ॥ 41

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీవేంకటేశ్వర దండకము

శ్రీమద్రమాకాంతకాంతోరురత్నప్రభాభానుసాహస్రదీవ్యత్కిరీ
టా జగత్త్రాణచింతాఘనధ్వాంతవిధ్వంసనస్ఫూర్త చంద్రార్కబింబద్యుతి
స్నిగ్ధబద్ధోజ్వలత్కుండలా పుండరీకోద్భవాఖండలేశానముఖ్యామరానంద
సందోహసంధానకృద్ఘుంఘుమధ్వానరాకేందుశోభాభిరమ్యాబ్జహస్తా సుర
ద్విట్ఛిరశ్ఛేదనోదారధారాపరిస్ఫూర్తినక్రాంగవిచ్ఛేదచక్రాయుధా దా
నవవ్రాతనిర్ధూననోద్యద్గదాదండఖడ్గోజ్వలత్కాండకాండాసనా యిందిరా
వాసవక్షోవినిక్షేపితాదర్శవత్కామనీయోజ్వలత్కౌస్తుభాలంకృతా భక్త
సస్యావళీభాగ్యవర్షోదితాసక్తనీలాభ్రసంభాసమానాంగసంఛన్నవిద్యుత్ప్ర
తప్తాంచనోదారదివ్యాంబరా నారదారాధితానీరజాతేక్షణా సారవేదాంత
విస్తారసాధస్థితా దేవదేవా మహాదేవవంద్యా జగత్పావనాలోకసంభావనాగ
ణ్యపుణ్యోదయాఓదయావేశ శ్రీశేషశైలేశ శ్రీవేంకటేశాభవద్దాసదాసా
నుదాసుండనో దేవ నీవేగతిం బ్రోచెదో యెట్లు రక్షించెదో నీదుచిత్తంబు
నాభాగ్యమీవేదయాదృష్టిరావే కృపంగావవే భక్తచింతామణీ మీయనం
తావరంబులన్ మీ చరిత్రంబులన్ విన్నవింపగ నే నేర్తునే పన్నగాధీశత
ల్పా భవద్భవ్యమాహాత్మ్యముల్ దివ్యమానుల్ సురాధీశనాగేశవాగీశు లె
న్న న్వితర్కింపలేరైన మీదివ్యనామంబు లెవ్వేళలన్ వర్ణనల్ సేయు భూ
దేవముఖ్యప్రసాదంబునన్ మీకటాక్షంబునన్ నేర్చిన ట్లే ప్రశంసింతు నా
కుం బ్రసన్నుండవై నన్ను మన్నింపవే కన్నతండ్రీ సుపర్ణాద్రిలీలన్ విడం
బించు శ్రీవేంకటాగంబునందుండి నిత్యోత్సవశ్రీలు చెన్నొందు మైసూరి

శ్రీ చిక్కదేవక్షమాపాలుపాలన్ బ్రసన్నుండవై కామితార్థంబులన్ బ్రేమతో నిత్తునం చామహారాజరాజ్యంబునన్ మేటియౌ కోటయై యొప్పులం దెప్పరంబైన యప్పామలూరీపురప్రాంతసీమా మహోదారమందార బృందంబులున్ జందనాశ్వత్థమాకందసాలంబులున్ గేతకీచంపకప్రాతభల్లాతకీచూతపోతంబులున్ దాలతక్కోలహింతాలజాలంబులున్ బూగపున్నాగజంబూపలాశంబులున్ నింబరంభాకపిత్థంబులున్ ద్రాక్షరుద్రాక్షఖర్జూరతాంబూలవల్లీలవంగంబులున్ నాళికేరాదినానావనీజాతసంతానముల్ కంతుసేనాపరిశ్రాంతి వారింపుచున్ వింతపుష్పంబు లావిర్భవంబంది శ్రీకాంతకున్ స్వాంతహారంబులై సంతతంబున్ దగం గాచి నిండారఁగాఁ బండి మెండైన లేదోఁపులున్ జక్రవాకీబకస్వచ్ఛహంసావళీ కుక్కుటానేకకోయిష్టికీరంబులున్ గేకిపైకాదినానావిహంగంబులున్ సింహశార్దూలదంష్ట్రిభ భల్లూక గోకర్ణ శాఖామృగేంద్రాది నానామృగానీకముల్ జోకలై యుండుపెన్ గోనలన్ గానలన్ హీరగోమేధికస్ఫారవైడూర్యమాణిక్య చంద్రోపలేంద్రాశ్మసాంద్రోరుముక్తాలసద్విద్రుమానీకసత్పుష్పరాగంబులన్ హెచ్చులౌ పచ్చలన్ మెచ్చులై యొచ్చటన్ జూచినన్ ముచ్చటల్ నించుశైలోచ్చయస్థానముల్ జాతిసేవంతివాసంతికామల్లికావల్లికల్ పెల్లుగా నల్లి యుల్లంబులన్ జల్లసేయం గళాసిల్లి భాసిల్లుకుంజంబులన్ దుమ్మెదల్ గ్రమ్మఱం గమ్మగాఁ ద్రిమ్మఱన్ ఘుమ్మనం బూచి బల్ముమ్మరంబైన పూరెమ్మలన్ జిమ్మచొక్కమ్మలౌ కమ్మఁదేనెల్ ప్రసాదమ్ములై యిమ్ములన్ నిండి పెల్లేఱులై పాఱ నేపారు పూఁదోఁటలన్ నీటుగా నొప్పునచ్చోటికిన్ మీఱు వేంచేయుటంజేసి భవ్యప్రభన్ నవ్యశేషాచలం బంచు నెంచంగ విఖ్యాతమౌ పట్టణం బయ్యె నం దందమౌ నిందుకాంతాశ్మరశ్మిన్ బ్రకాశమ్ములౌ మంటపవ్రాతముల్ మింటితో రాయుచున్ జంటలౌ గొప్పరాచప్పరాల్ చారుసౌధంబులున్ బొల్చి శ్రీకాకరంబైన ప్రాకారమధ్యంబునన్ హేమ

ధామంబునన్ నిల్చి భక్తాళికిన్ గామనీయప్రదుండై మఱిన్ జోళనేపాళ
బంగాళ కర్ణాట కాంధ్రాదిభవ్యన్న దేశప్రజల్ అప్పనిన్ గొల్వఁగాఁ దెప్ప
లౌకానుకల్ గొప్పముత్యంబులున్ మాడలున్ రూకలున్ మంచివస్త్రం
బులున్ వడ్డికాసుల్ వరా ల్దొడ్డుగాఁ గొంచు నల్దిక్కులం బిక్కటిల్లంగ
సాంద్రంబులౌ సింధురేంద్రంబులన్ స్యందనాందోళికాసైంధవాశ్వంబులన్
బొందుగా నెక్కి సామోదులై వచ్చుభూపాలకుల్ భూసురక్షత్రవిట్ఛూ
దజవ్రాతముల్ గీరుగంధమ్ములన్ జారుచేలంబులన్ గోరమీసంబులన్
జిట్టితాళంబులన్ బట్టినామంబులన్ మీసరంబైన వేసంబులన్ వేసటల్
మాని గోవింద గోవింద గోవింద యన్ దాసరుల్ తమ్మెటౌఘధ్వనుల్
ధిమ్మి ధిమ్మంచు మ్రోయన్ వెనన్ బెక్కులౌ మ్రొక్కుబళ్లన్ ముదం
బెక్కఁ బెన్మక్కువన్ వచ్చు నజ్జాతి నానానరశ్రేణిచే జాతరై యొప్పుచో
సారమైనట్టి కోనేరనన్ గీర్తిపిస్తారమై యొప్పు కాసారరాజంబునన్, నవ్య
కల్లోలఫేననంబులన్ నర్తనం బొప్పునావర్తముల్ గల్గి బల్బుగ్గలన్ వెగ్గలంబై
నయుర్విన్ జనుల్ చూడఁగా దివ్యగంగానదీతీర్థ ముప్పొంగుచో సేవ్యమా
నిష్టసంసిద్ధదం బంచు సంప్రీతచేతస్కులై వేదవేదాంగసంవేదులౌ విప్రు
లున్ విష్ణుతత్త్వజ్ఞులౌ వైష్ణవోత్తంసులున్ దీర్థరాజంబునన్ బ్రార్థనల్
సేయుచున్ గీర్తనల్ పాడుచున్ స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానకృత్యంబులం
దీర్చి శ్రీవాసుదేవార్చనల్ సేయ శాల్యన్న సూపాజ్యభక్ష్యాది భోజ్యం
బులన్ వారలన్ దృప్తులం జేసి రంతన్ దివానాథజాతాఖ్య నొప్పారు
నన్వాసరోత్తంససాయాంతవేళన్ గరుత్మంతవాహోత్సవంబంతఁ జెల్వొంది
శృంగారమై హారి కేయూరహారారి భూషావళుల్ దాల్చి పేరాణిముత్యంబు
చౌకట్లుకర్ణంబులం బెట్టి రంగుల్ దొరంగించు బంగారుచేలంబు చుంగారు
గాఁగట్టి చౌక్కమ్ములౌ కమ్మతావుల్ గుభాళించు పూదండ లొక్కు
మ్మడిన్ గంఠపీఠంబునన్ వైచి మేలైనకస్తూరిఫాలమ్మునం దిద్ది రత్న
ప్రభాభాసురంబైన కోటీరరాజంబు శీర్షంబునన్ మించుహర్షంబుతో

నుంచి శ్రీవత్సుఁడై శంఖచక్రంబులం బట్టి పక్షీంద్రుపై నెక్కి యక్షీణరో
చుల్ దిశాంతంబులం బర్వ దిర్వీధికిన్ సొంపు దీపింప వేంచేయువేళన్ నభ
స్సౌధపాళీసుపర్వాంగనాళుల్ ముదం బంది మందారసూనంబు లందంద
వర్షింపఁగాఁ గోట్లసంఖ్యైన దివ్వట్లు నిశ్రేణికాదీపికల్ గంధకజ్యోతు లిర్వం
కలన్ జీకటిన్ నూకి మధ్యాహ్నభావంబు దీపింపఁజేయంగ భేరీమృదంగాద్యు
దారధ్వనుల్ మ్రోయ భన్మంచు శంఖమ్ములొమ్మొమ్మ నినాదింప హెగ్గాళి
యల్ బెగ్గిలం బల్కఁ దీరైన కర్ణాటవీరుల్ తుటారింప తోరమ్ములౌ కొమ్ము
లీ రిమ్ములన్ మ్రోయ ధిందింధిమిధ్వానమై తమ్మటమ్ముల్ పురోగ
మ్ములై యొమ్మఁ బెన్నాద మొప్పార తప్పెట్లు చేచిట్టితాళంబులం బట్టి
కోణంగిదాసర్లు రాణింపఁగా నాడఁ జెంతన్ లసన్నాట్యశాలాంగనల్ తాళ
గానాదులన్ గేళికల్ సూప శ్రీవైష్ణవుల్ చెంగటన్ ద్రావిడామ్నాయ
ముల్ శ్రేవ వాచింప దండెల్ మఱిన్ గంచుతాళంబులం బట్టి సూళాది
నామావళుల్ హేలమై నాడుచున్ వీడుజోడొప్పఁగాఁ బాడు వైతాళి
కుల్ గల్గి శ్రీవేంకటేశా సురేంద్రస్తుతా హే షరా కంచు నంచంచలన్
గంచుకుల్ పల్క నాయాసముల్ మాని తాడించునప్పంచవాద్యధ్వనుల్
దిక్కటాహంబులందొక్కట న్నిండి ఘోషింప భూమండలేశుల్ వెస
న్గందుమెండైన శుండాలతండంబుల న్దేజితోనోజలౌ తేజులన్ రాజసంబొప్ప
గా నెక్కి యగ్రప్రదేశంబునన్ గుంపులై సొంపుమీఱంగ నేతేర బల్బా
లుగాఁ బట్టు పెల్లాలవట్టంబులున్ గుందనచ్ఛత్రసందోహముల్ చామర
వ్రాతముల్ నిండి దండన్విరాజింప సాంబ్రాణికాధూపసంఘంబు వాసింప
కర్ణాటకద్రావిడాంధ్రప్రజాకీర్ణవర్ణార్ణవోదీర్ణఘూర్ణస్వనంబుల్. ప్రపూర్ణం
బులై యెల్లెడం బెల్లుగా నిండి రంజిల్ల నిట్లొప్పు నప్పట్టణశ్రేణులం దెల్ల
వేంచేసి దేవాలయద్వారదేశంబునన్ నిల్చి నాగారివాహంబు వేగంబునన్
డిగ్గి బంగారుమున్మంటపంబందు వేడ్కల్ తరంగింప నాసీనులై షడ్రసా
న్నంబులున్ బంచకజ్జాయముల్ పక్వమైనట్టి నానాఫలంబుల్ నివేదింప

నామోదముం జెంది కర్పూరవీడెంబు లర్పింపఁగా నంది యార్త ప్రజాపాలనం
బొప్పఁ గావించి సంతుష్టచిత్తంబునన్ రత్నసౌధంబునన్ నూత్నజాతిప్ర
సూనోజ్జ్వలంబైన పర్యంకవర్యంబునం దిందిరం గూడి క్రీడావినోదంబులన్
వేడుకల్ గాంచు శ్రీవేంకటేశా భవద్భక్తుఁడం గాన నావిన్నవింపంగ
నైనట్టి యీదండకంబందు న్యూనాతిరిక్తాపశబ్ద క్రియాహీనముల్ గల్గినన్
దోషముల్ మాన్చి మాపాలివేల్పైన శ్రీరామచంద్రుండనై నీవె కైకొ
మ్ము మీకున్ సమర్పింప నేనెవ్వఁడన్ సర్వలోకాత్మకా సర్వభూతాత్మ
కా సర్వగా శర్వరీనాథకంజాప్తనేత్రా భవన్నవ్యచారిత్రముల్ గల్గి
చెల్వొందు నీదండకం బెవ్వరే విన్న వర్ణించినన్ వ్రాసినన్ సంతతాయు
ష్యముల్ చాలసౌభాగ్యముల్ పుత్రలాభంబులున్ మిత్రసందోహముల్
రాజపూజ్యంబు లారోగ్యముల్ నిత్యమాంగల్యముల్ నిత్యసంతోషము
ల్గల్గి యుండం గటాక్షించి తానన్ను రక్షించి తాపన్నగారిధ్వజా యుందు
తారార్కపర్యంత మీదండకం బందమై భూతలంబందుఁ జెన్నొంది
యుండంగఁ బాలింపుమీ యిందిరానాయకా మందరోద్ధారకా భక్తమం
దార తుభ్యం నమస్తే నమస్తే నమస్తే॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వర లఘుకృతులు

శ్రీ వేంకటేశ్వర దండకము

శ్రీమద్రమానాథసేవాసమాయాత దేవాసురవ్రాతమాణిక్యమాళిచ్ఛటా కాంతిజాల స్ఫుటీభూతనైజాంఘ్రి కంజాతయుగ్మంబు మన్మానసాంభోజ కింజల్క పీఠస్థలిన్ నిల్పియున్మత్కృపాలబ్ధమాధ్వీక మాధుర్యవాక్చాతురిన్ జాల వర్ణించెదన్ నీవువారాశిమధ్యంబునందుండి దిఙ్మండల వ్యాప్తచండప్రభా భాసమానుండవై యున్న దైత్యారి నీనాభికంజాతుఁడై నట్టియాధాత కౌతూహలం బంద డెందంబులో నెంచ మత్స్యాకృతిన్ మించి యబ్ధిం బ్రవేశించి యావీరదైత్యోగ్రవంశాంబుధిన్ సోమునిన్ సోమునిన్ ద్రుంచి మోదంబునన్ నాల్గువేదంబులన్ దెచ్చి వాగ్భర్తకున్ గర్తవై యుండి రక్షింపవే పిమ్మటన్ మేటితామేటి వేసంబునన్ మందరాధార మహా తోరమా భారమున్ దాల్చి మేల్ సూకరాకారమున్ బూని నక్రాదులన్ జాల ఘోరంబునున్ భీకరంబైన వారాశిలోఁ జొచ్చి దుర్వారగర్వోద్ధతుండౌ హిరణ్యాక్షు మర్దించి విశ్వంభరాభారమున్ గోర ముంగోఱ వే దాల్చి చంచద్గతిన్ మిక్కుటంబైన మే లుక్కు కంబంబునన్ దిక్కులన్ బెక్కు కాంతుల్ నితాంతంబుగన్ నిండ నుద్దండతన్ నారసింహాకృతిన్ బొందుగాఁ జెంది పంచాననం బుగ్రవేగంబుతో ధీరతన్ కుంభికుంభస్థలిన్ జించి చెండాడు చందంబునన్ మత్తదైత్యేంద్రుకుక్షిన్ విదారించి ప్రహ్లాదునాహ్లాదమున్ జేయవే వామనుండై బలిన్ గిట్టి పాదంబునన్ మెట్టి దట్టించి పాతాళమున్ జేర్చవే జామదగ్న్యుండవై రాజలోకంబు

ముర్యోడుమాలుల్ కుఠారాగ్రధారాహతిన్ దున్మి తూటాడవే కోటికం
దర్ప లావణ్యధిక్కార కృద్దివ్యతేజోవిరాజుండవై భానువంశాగ్రగణ్యుం
డవై రామచంద్రుండవై దేవసంఘంబులన్ గావ నారావణున్ లోక
విద్రావణున్ దండిమత్తేభ మంభోజముల్ ద్రుంచుభంగిన్ దురంబందు
శీవిన్ విభాళింపఁగానేసి యుద్గాఢమాహాస్త్రకంబుల్ తెగన్ దున్మి లోకైక
విఖ్యాత పితామఖోద్భూత సీతా సమేతుండవై వేడ్కఁ సాకేతపట్టంబు
నున్ జేరి పట్టాభిషిక్తుండవై మీఱి లోకంబులన్ గావవే దేవకీగర్భసం
భూతుఁడై చెన్నకల్యాణకృష్ణాభిధానంబునన్ రుక్మిణీ సత్యభా మాది
గోపాంగనా చిత్తకంజాతమిత్రుండవై యుండవే స్నిగ్ధబౌద్ధస్వరూపంబు
నన్ యాగభాగంబులన్ నీవు వాదార్చి కల్క్యావతారంబునన్ పారసీ
కాది దుర్జన్యసంఘంబులన్ ద్రుంచి సద్భక్తసంతానసంతానభూజోప
మానుండవై యొప్పి శ్రీశేషశైలాగ్రవాసుండవై యొక్కనాఁ డుల్లమం
దుల్లసిల్లంగ దేహంగనానీతగాంగేయకుంభాంతరన్యస్తదివ్యాంబుపూరం
బునన్ రంగుగా మంగళస్నానమున్ జేసి శృంగారమై తళ్కుబంగారు
చేలంపుఁ జుంగుల్ చెలంగన్ నిజాంగంబునన్ హాసుగావించి నిర్యత్న
నిర్యత్ప్రభాజాల సద్రత్నకోటీరమున్ నీటుగాఁదాల్చి బాలేందు సంకాశ
ఫాలస్థలీ న్యస్తకస్తూరినామంబుచే శిస్తుమీఱంగఁ జెల్వొంది శ్రీకార
వర్ణోపమానంబులై యున్న కర్ణంబులన్ స్వర్ణసత్కుండలోద్భూతకాంతి
చ్ఛటల్ గండపాలిన్ బ్రసారింపగా భాసురోదారతారాభహీరాది
సన్మౌక్తికోదారహారమ్ము లాకంధరం బంది సొంపొందఁ గీలించి నిర్వ
క్రతన్ దైత్యచక్రంబులన్ . విక్రమాటోపతన్ వ్రక్కలించేటిచక్రంబు
దుర్వృత్తమత్తారి దైన్యాతిదైన్యస్థితింగూర్ప నున్నట్టి వెన్నుండవై నిన్ను
చెన్నొందగాఁజూచు చింతామణీభామ నేమే విలోకాక్షి నేబాసు నీ
సద్గుణవ్రాతమెన్నంగ ముమ్మాటి కేచోటులన్ దీటు రానేరదే యంచు
తాఁగట్టిగా కౌగిటంజేర్చి మోవాని పల్ కెంపులన్ బారవశ్యంబు నొందించి

చాసీతిబంధంబుళన్ జాల రంజిల్లఁగాఁజేసి సంతోష సౌఖ్యాబ్ధిలోఁ దేలు
చున్ లేచి చింతామణీభామతోఁగూడ సానందతన్ అండజాధీశుపై నెక్కి
ముఖ్యాశ్రితానేక సద్భక్తసందోహముల్ గొల్వరంజిల్లగా వచ్చి పంద్రా
న్వయాంభోధిసంభూత కల్పద్రుమాకల్పు ప్రేమాద్రిరంగేంద్రు సన్మందిరా
వాసివై చాలఁబోషింపుచున్నుండి కల్యాణ కృష్ణ స్వరూపంబునన్ బొల్చు
శ్రీవెంకటేశా రమేశా కృపాదృష్టితోఁజూచి రక్షింపవే మమ్ము నీదం
డకం బుర్వి నాచంద్రతారార్కమైయుండు శ్రీశా నమస్తే నమస్తే నమః

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీరమాపరిణయము

శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ జిత్తమం దుంచి
భావించి తరిగొండపతిని బూజించి
శ్రీభారతిని హయగ్రీవునిఁ దలఁచి
ప్రాభవంబున గురుఁ బ్రస్తుతిచేసి
కరమర్థితో రమాకల్యాణసరణి
తెరగొప్ప రచియింతు ద్విపదకావ్యముగ
ఘనమైన తత్కథాక్రమ మెట్టి దనిన
వినరయ్య కవులార విద్వాంసులార.

నారాయణుని దేవతలు ప్రార్థించుట

నారాయణుఁడు జగన్నాథుఁ డచ్యుతుఁడు
క్షీరవారిధియందు శేషతల్పమున
యోగనిద్రారతి నురుతరానంద
సాగరమగ్నుఁడై శయనించి యుండ
అపు డచ్చటికి శంభుఁ డజుఁడు దేవతలు
తపసులు వచ్చి మోదంబు దీపింప
ముకుళితహస్తులై ముందట నిలిచి
యకలంకభక్తి ని ట్లనిరి వా రెల్ల
దేవదేవ సమస్తదేవతారాధ్య
నీ వింక నీయోగనిద్ర మేల్కొనవె

పరమాత్మ మ మ్మెల్లఁ బాలించుకొఱకు
నిరుపమం బగు యోగనిద్ర మేల్కొనవె
యనుచుఁ బ్రార్థింపఁగా నాదివిష్ణుండు
కను విచ్చి యందఱిఁ గలయ వీక్షించి
మందస్మితాస్యుఁడై మహితాత్ములార
యెందుకు వచ్చితి రిచ్చోటి కనిన
పరమాత్మ మీదివ్యపాదపద్మములు
సురుచిరభక్తితోఁ జూడ వచ్చితిమి
మమ్ము మన్నించి మామనవి పాలించి
సమ్మతంబుగ విను సత్యసంకల్ప
నిరత మిట్టి యోగనిద్ర నుండినను
శరణాగతుల నేలుసరణి యెట్లగును
సర్వజ్ఞుఁడవు సర్వశక్తియుక్తుఁడవు
నిర్వాణమయుఁడవు నిర్వికారుఁడవు
ఈ వున నీపాదకమలద్వయంబు
భావించి ని న్నాత్మపతిగాఁ దలంచి
సహజమహా నీశుద్ధసాత్త్వికకళయె
మహనీయతపము సమ్మతముగాఁ జేసి
పసిఁబూని జలరాశిపట్టియై పుట్టి
యొనర నిన్నె కోరుచున్న దిచ్చోట
నీవామె గాంచి పాణిగ్రహణంబుఁ
గావింపవే నిత్యకళ్యాణ యనిన
నవ్వుచు తరిగొండనరహరి వేడ్క
నివ్వటిల్లఁగ వారినిం జూచి పలికె:

నారాయణుని యనుగ్రహోక్తి

గరళకంధర పద్మగర్భాదు లెల్ల
సరవిని వినుఁ డొక్కసరణిఁ జెప్పెదను
భూలోకమున శేషభూధరమందు
నే లీల దీపింప నిలిచి యచ్చోట
వెంకటేశ్వరుఁ డన విఖ్యాతిఁ బొరది
పొంకంబుగా నుందు భూపాలుకరణి
మచ్చిక నలమేలుమంగాభిధాన
మిచ్చి సంప్రీతి నాయిందిరాసతిని
నేశీఘ్రముగను పాణిగ్రహణంబుఁ
జేసెద నని పల్కెఁ జిఱునవ్వు నవ్వి
గుఱుతుగా వారి వీడ్కొని ముదం బెసగ
పరమాత్ముఁ డం దుండి పెనమై వచ్చి

శ్రీహరి వేంకటాద్రికి విచ్చేయుట

శ్రీవరాహస్వామి చేకొనియున్న
శ్రీవెంకటాద్రిపైఁ జేరి వేడుకను
అప్పుడు శ్రీవరాహస్వామి నడిగి
తప్ప కాక్షేత్రంబు తా నాక్రమించి
నలువొప్పఁ దరిగొండనరసింహుఁ డనఁగ
విలసిల్లుచుండె శ్రీవెంకటేశ్వరుండు.

శ్రీహరి, బ్రహ్మాదులను క్షీరాబ్ధికడకుఁ గన్యనడుగఁ బంపుట

అంత నచ్చటికి బ్రహ్మాదులు వచ్చి
సంతోషచిత్తులై చక్రి నీక్షించి

వేదాంతసూక్తుల వినుతింప నగుచు
నాదినారాయణుం డట వారి కనియె
నోపంకజాసన ! యోఫాలనయన !
యోపాకశాసన ! యోవహానులార !
వెలుఁగుచు మీరువచ్చినచంద మెల్లఁ
దెలిసెను మీ, రింకఁ దీవ్రంబుగాను
క్షీరవారిధిఁ జేరి శ్రీరమాసతిని .
నేరీతినైన నా కిమ్మని యడిగి
నిరుపమలగ్నంబు నిశ్చయించుకొని
సరగున రమ్మన్న సంతసం బంది
హరియాజ్ఞ నడసి వారరుగుచుండగను
పాలగరుడి దీర్చిపచ్చనిమ్రాని
పైలీలతో. వెంటఁబట్టఁగాఁ జూపె
అదిమొదల్ శకునంబు లతిదివ్యములుగ
మది కిష్టముగ నయ్యె మార్గంబునందు
అందుకు సంతోష మధికంబుఁగాఁగ
నంద రాక్షీరాబ్ధి కరిగిన లేచి
వారికి నెదురుగా వచ్చి సాగరుఁడు
కూరిమి మీఱఁ దోడ్కొనివచ్చి నగుచు
మురియుచు మణిపీఠములమీఁద నుంచి
యిరవొందఁ బూజించి యిట్లని పలికె.

సముద్రుని సంప్రశ్నము

వరుసగాఁ బరమపావనులార ! నన్ను
కరుణించి వచ్చినకార్య మే మనిన

విని. వార లంద రావిమలమానసుని
గనుఁగొని పల్కి రుత్కంఠ నిట్లనుచు.

బ్రహ్మాదులు కన్యనడుగుట

వనరాశి యొకశుభవార్త చెప్పెదము
వినవయ్య నీ వది విశదంబుగాను
రహిమీఱ నాదినారాయణుం డిపుడు
మహియందు నత్యంతమహిమ దీపింప
అరుదైన వెంకటేశాభిధానమున
నరసి శేషాద్రిపై నిలిచి యున్నాఁడు
అతనికి నీపుత్రి యగు రమాసతిని
హిత మొప్ప నడుగ మే మిటకు వచ్చితిమి
అనిన ధన్యుఁడనైతి నని సాగరుండు
మనమున నుప్పొంగి మధుసూదనునకు
నిచ్చెద మత్కన్య నిపు డన్న వారు
మచ్చిక నతనిసన్మానంబుఁ జేసి
లలితమైనవివాహలగ్న మేర్పఱిచి
జలరాశి యొసఁగిన సకలవస్తువులు
చెలువొందఁ గైకొని శేషాద్రిఁ జేరి
జలజాక్షునకు మ్రొక్కి సరవి నిట్లనిరి

బ్రహ్మాదులు స్వామికి వివాహనిశ్చయ మెఱిఁగించుట

స్వామి సాగరుఁడు శ్రీసతిని మీ కొనగఁ
గామించుచున్నాఁడు ఘనభక్తి మీఱ
నటుగాన మిమ్ము నెయ్యంబుతో నిపుడె
తోడుకొనఁ బెండ్లికిఁ దర్లి రమ్మనియె

అన విని తరిగొండహరి నవ్వి వారిఁ
గనుఁగొని పల్కె నుత్కంఠ దీపింప

పెండ్లి పయనము

పనిఁబూని శంకరబ్రహ్మాదులార
పెనుపొందఁగాను నా పెండ్లికి మీరు
పరగ మీమీకుటుంబంబులతోడ
సరగున రమ్మనఁ జని వార లపుడు
తమతమసతులతో తమకుమారులతో
తమతమపరివారతతులతో మిగిడి
వచ్చినవారితో వరలగ్నమందు
హెచ్చుగా విహగేంద్రు నెక్కె నచ్యుతుఁడు
సరవి ననంతవిష్వక్సేనముఖ్య
పరివారవితతి సద్భక్తితోఁ గొలువ
ముద మొప్ప విఖనసముఖ్యసంయములు
విదితంబుగాఁ బరివేష్టించి పొగడ
హరివిరించిసురేశ్వ[రా]దులు చెలఁగి
విరవిగాఁ బద్మాక్షువెనువెంటఁ జనఁగ
వరుసగా ఘనశుభవాద్యముల్ మొరయ
తఱచైనమంగళద్రవ్యాళితోడఁ
జనిచని యాక్షీరజలరాశిచెంత
ఘనముగా నిలిచె నాక్రమము. సాగరుఁడు

వరపూజ

విని తనపరివారవితతులతోడఁ
దనరార శోభనద్రవ్యముల్ గొనుచు

దొరకొని మంగళతూర్యముల్ మ్రోయ
నరుదుగా దారపుత్రాదులతోడ
నలువొప్ప తరిగొండనరసింహుఁడైన
సలలితవెంకటాచలనివాసునకు
హెచ్చినభక్తితో నెదురుగా వచ్చి
సచ్చిగాఁ దగుపూజ లచటఁ గావించి
అందుండి బ్రహ్మరుద్రాదులతోడ
పొందుగా హరి నాత్మపురమున కపుడు
తోడుకొనిపోయి బంధుజనంబుతోడ
విడుదులలో నుంచి వేడ్కతో నంత
సహజలీలలఁ బరిచారకుల్ చెలఁగి
రహిమీఱఁ బచ్చతోరణములతోడ
మురువొప్ప ముత్యాల ముగ్గులతోడ
తరుచైనవింతచిత్తరువులతోడ
క్రమముగా నగరు శృంగారంబుచేసి
విమలమౌ కల్యాణవేదికనిండ
తలకొని మంగళద్రవ్యంబు లుంచి
పెలుచ బంగరుపెండ్లిపీఁటలు వెట్టి
కరమొప్ప ముత్యాలగద్దెలం దుంచి
పరువడి రత్నకంబళములఁ బఱచి
హరిరాక గోర్తఁగా నప్పు డందుండి
వరరత్నభూషణావళు లంబరములు
ధరియించి తోడ ముత్తయిదువల్ రాగ
గురుతుగా ముత్యాలగొడుగులనడుమ
ఘనతరంబుగ గంగ గౌతమి యమున

అనుపమతుంగభద్రాదు లైనట్టి
వననిధిభార్యలు వరవైభవముల
ననురాగమున శోభనాక్షతల్ గొనుచు
సలలితవాద్యఘోషంబులతోడ
వెలయగా హరియున్నవిడిదికి వచ్చి
కమనీయభక్తి నాకమలలోచనుని
సముచితక్రమములఁ జాలఁబూజించి
రహిమీఱఁ గుసుమహారముఁ గంఠమందు
విహితంబు గావించి వేడ్క రెట్టింప
తక్కనవారిని తగఁ బూజచేసి
ముక్కువ దీపింప మఱియిట్టు లనిరి.

పేరంటము పిలుపు

రయమున మామందిరమున కోగిరిజ !
ప్రియము మెప్ప రావమ్మ పేరంటమునకు
రామాలలామ భారతి నీవు వేగ
ప్రేమతో రావమ్మ పేరంటమునకు
మునివధూమణులార ముచ్చటమీఱ
పెనుపొంద రారమ్మ పేరంటమునకు
సిరి నొప్పుచుండు శచీదేవి నీవు
పెరిమతో రావమ్మ పేరంటమునకు
తెఱఁగొప్పఁ దక్కినదిక్పాలసతుల
మురిసి పేరంట మిమ్ముల మీరు రాగె
గరుడగంధర్వాది కామినీమణులు
మెరసి పేరంటంబు మీ రెల్ల రారె
అని వారు పేరంట మందఱిఁ బిలువ

పెండ్లి యేర్పాట్లు

నొనర సాగరసోము లుచితక్రమముల
అచ్చుటబ్రహ్మరుద్రాదులతోడ
మచ్చికతో నాత్మమందిరంబునకు
గొనికొని వారిని దోడ్కొని వచ్చి యచట
మునుల సమ్మతమున ముదము దీపింప
భయభక్తు లెసగ నాపంకజోదరుని
ప్రియము మీఱ వివాహపీఠముం దుంచి
వలనొప్ప తక్కినవారి నందరిని
నలు వొప్ప విహితాసనంబులం దుంచి
విలసితమూరులై వెలయునిశ్శేష
జలజాసనాదులు సభికులు గాఁగ
పరగ శ్రీపార్వతీభారతీప్రముఖ
తరుణులు పెండ్లిముత్తైదువల్ గాగ
వరుసగా నందు వివాహకృత్యములు
పొరిపొరి నాకస్యపుఁడు నెరవేర్ప
మంగళస్నానాదిమహితకృత్యములు
సాంగంబుగాఁ జేసి సకలోత్సకములు
నలు వొప్పగాను పుణ్యాహవాచనము
విలసితస్నాతక వేదవ్రతములు
చేసి కాశీయాత్ర శ్రీహరి సనగ
వాసిగాఁ దోయధి వచ్చి ప్రార్థించి
కపటనాటక నీవు కాశికేఁగెదవె
యిపుడు నాసుతను నీ కిచ్చెద ననుచు

మగుడితోడ్కొనిపోయి మందిరమందు
జగదీశ్వరుని నిల్పి సంప్రీతి నపుడు

స్వామి కళ్యాణము

అనుపమంబైన కన్యావరణంబు
మునివరుల్ జరుపఁగా మురిసి సాగరుడు
పనిఁబూని భక్తితోఁ బంకజాక్షునకు
మనము రంజిల్లగా మధుపర్క మిచ్చి
నవ్యభూషణములు నవ్యవస్త్రములు
దివ్యగంధంబులు దివ్యమాల్యములు
కమలాక్షునకు రమాకన్యకామణికి
ప్రముదంబుతో సమర్పణ మొప్పఁ జేసి
ఘనముగా నారమాకన్య నాహరికి
తనవధూయుక్తుఁడై దానంబు చేసె
కర మొప్ప నారమాకన్యకామణిని
కరుణించి హరికరగ్రహణంబుచేసె
నిరుపమంబగుదరనిభకంఠమందు
సురుచిరమంగళసూత్రంబుఁ గట్టె
సరసతమీఱ శ్రీసతిశిరంబందు
తఱచైన వేడ్కతోఁ దలఁబ్రాలువోసె
జలజాక్షుశిరముపై జలరాశికన్య
పొలుపొందఁ దలఁబ్రాలు పోసె నీరీతి
అక్షతారోపణ మైమఱపిమ్మటను
లక్షణవతియైన లక్ష్మితోఁ గూడ
సలలితవెంకటాచలవాసుఁ డనఁగ

నలువొప్ప తరిగొండనారసింహుండు
అలరుచు లాజహోమాదికృత్యములు
వలనొప్ప వేర్వేర వరుసగా నడిపె
నురుతరంబుగ నాలుగోనాఁటిరాత్రి
వరుసగా నిజబంధువర్గంబుతోడ
పొలుపొందఁ దరిగొండపురిధాముఁ డనఁగ
విలసిల్లుచున్న శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు
అలమేలుమంగతో ననురాగ మెసఁగ
సలలితమాణిక్య సదనమధ్యమున

బువ్వముబంతి

పేరైనబంగారుపీఁటలమీఁద
కోరి బువ్వముబంతిఁ గూర్చుండె నపుడు
గణుతింప నాగంగ గౌతమి యమున
మణికర్ణికయును నర్మద తుంగభద్ర
మొదలైన జలరాశి ముఖ్యకామినులు
సదమలచిత్తలై సంతోష మెసఁగ
ఘలుఘల్లు మని కాళ్లగజ్జె లందియలు
వలనొప్ప మ్రోయఁగా వచ్చి వేడుకను
పరగ నచ్చోటఁ బైఁడిపళ్లెరా లుంచి
గరిమతోఁ బ్రాతాభిఘారఁ బుఁ జేసి
బహువిధభక్ష్యముల్ పక్వశాకములు
విహితదివ్యాన్నముల్ వింతపచ్చళ్లు
తఱచైనఘృతము దుగ్ధములు తేనియలు
పెరు గూరుఁగాయలు ప్రియముగాఁ దెచ్చి

వరుసగా వడ్డించి వాసించుజలము
కరమొప్పు సౌవర్ణకలశాళి నిండ
నించి యందుంచి రానీరజోదరుని
గాంచి నవ్వుచు నీలకంఠుఁ డిట్లనియె.
జలజాక్ష నీవు మాజలరాశియింటి
కలుములచెలిఁ బెండ్లి గైకొన్నకతన
ననమానసౌఖ్యంబు లబ్బె నీ కిచట
పొసఁగ నాఁకలి దీర భుజియింపవోయి
మీనరూపము దాల్చి మెండుగా జలము
పానంబు జేసినప్పటివలెఁ గాదు
ఈనిర్మలాన్నంబు నిచ్చట నీవు
పూని యాకలి దీఱ భుజియింపవోయి
పరగఁ దాఁబేలివై స్వల్పజంతువుల
నరుదుగా భక్షించినటువలెఁ గాదు
అలర నీకుడుములు నతిరసంబులును
పొలుపొందఁ దృప్తిగా భుజియింపవోయి
దొరకొని పందివై తుంగగడ్డలను
గరగర న్నమలినకైవడి గాదు
కరజికాయలు వడల్ గారె లిడ్డెనలు
పొరిపొరి రుచులుగా భుజియింపవోయి
పూని నృసింహరూపున దైత్యురక్త
పానంబుఁ జేసినప్పటిరీతి గాదు
తెలివీనో నిప్పుడు తేనెపానకము
నలువొప్ప నీవు పానముసేయువోయి
నలలితంబుగ బ్రహ్మచారి వ్రతముల

నలసీ యీవఱకు గృహస్థుండై నావు
విమలాత్మ నియమముల్ విడిచి యీవేళ
భ్రమదీర నన్నియు భక్షింపవోయి
లలిని బ్రహ్మఋషిత్వరాజఋషిత్వ
ములఁ గాయపండ్లు నిమ్మగ మెక్కి దాన
తనియక వెన్నముద్దలు ముచ్చిలించి
తిని దిగంబరుఁడవై తిరిగిననాఁటి
బడలిక దీఱ నీపరమాన్న మెల్ల
తొడరి నీవాచేరతోఁ ద్రావవోయి
కలికితనమున నాఁకలి దీరఁబోదు
కులుకుతో నిపుడు సంకోచింపవలదు
భువి నెన్నఁదగుభక్ష్యభోజ్యాదులైన
వివిధపదార్థముల్ వింతగా నిపుడు
ముజ్జగంబుల కాదిమూల మైనట్టి
బొజ్జనిండఁగ నీవు భుజియింపవోయి
అన విని తరిగొండ హరి నవ్వి శివునిఁ
గని యిట్టు లనియె బల్ గారడంబునను
పన్నగాభరణ ! యీపగిది నాతప్పు
లెన్నద వెపుడు నిన్నెఱుఁగనే నేను
చక్కని పునుకకంచంబు చేపట్టి
మెక్క నెక్కడ బిచ్చమెత్తినఁ గాని
ఆఁకలి దీరక యలనాఁడు విషము
గైకొని మెక్కిన కైవడి గాదు
ఇప్పు డీదివ్యాన్న మిష్టంబుగాను
మెప్పుగా భుజియింపు మేము సూడఁగను

మును నీవు ఘనభూతముల సంహరించి
దనరార మెక్కి యంతట నైనఁగాని
పరితృప్తిఁ జెందక పావనుండైన
చిరుతొండభక్తుని శిశుమాంసంబు
భక్షించినటుగాదు బహురుచుల్ గాను
భక్షించు మిప్పుడీ భక్ష్యంబు లన్ని
అనలునిఁ గంటిలో నణఁచి యున్నావు
గనుక నీకాఁకలి ఘనముగా నుండు
కావున నిచ్చోట గలపదార్థములు
నీవె బోసేయుము నేఁడు సిగ్గేల
యెల్లవా రెఱుఁగ నీ వీడిగదాని
కల్లుకుండను మ్రుచ్చుగతి డాఁగినావు
గాన మాలిన్యంబు గల దది పాయుఁ
బూని మాయెంగి లిప్పుడు నీవు గుడువు
అని భుక్తశేషాన్న మతఁ డారగించు
కనకపాత్రంబులోఁ గ్రక్కున నైచె
శంకరుఁ డది చూచి సంతసం బంది
పంకజోదరునితోఁ బలికె నిట్లనుచు
తోయజనయన తుత్తుకుఁ దాళలేక
బోయదా నెంగిలి బోసేసినావు
కావున దోషంబు గల దది పాయు
నీవు నాయెంగిలి నేఁ డారగించు
అని హారిపళ్లెర మందు శంకరుడు
తనభుక్తశేషంబు తప్పక వేసె
అది సూచి శ్రీవిష్ణుఁ డానంద మొంది

మదనారి నీక్షించి మగుడి యిట్లనియె.
పరమేశ నీశీలభావంబు పూర్వ
మరుదుగా బోయకన్నప్పకే తెలుసు
నిపుడు నేఁ జెప్పిన నిందున్నవారు
నిపుణత దీపింప నిన్ను నవ్వెదరు
తనరార నాసహోదరిని పార్వతిని
గనుఁగొని ఖ్యాతు నీగౌరవం బిచట
అని పల్క విని శివుఁ డంబుజోదరుని
గనుఁగొని పల్కె నుత్కంఠ ని ట్లనుచు
జలజాక్ష వినుము నీచపలత్వసరణి
గనుఁగొన గోపసుందరులకే తెలుసు
నే నిందుఁ జెప్పిన నిన్ను నవ్వెదరు
గాన చెప్పను రమాకన్యను జూచి
కాచెద నేఁడు నీగౌరవం బనుచు
సూచింప హరి హరుఁ జూచి యిట్లనియె
నిటలాక్ష వినుము నీనిశ్చలత్వంబు
దిటమైన మోహినీదేవికే తెలుసు
చలపాది నీకామసంకల్పసరణి
లలిమీఱ బ్రహ్మాదులకు నెల్లఁ దెలుసుఁ
జెలఁగి యిం దామాట చెప్పిన నీకు
తలవంపు లని నేఁడు తాళియున్నాఁడ
అని యిట్లు హరిహరు లన్యోన్యముగను
మొనసి భాషింపుచు మఱియు నప్పరిని
అలహరిభుక్తశేషాన్నభక్ష్యములు
చెలు వొప్పఁ గైగొనిశీతాద్రి తనుజ

వరుస నచ్చటి పంక్తివారి కందరికి
పరమాన్నంబునఁ బంచి వడ్డించి
సిరి కిట్లు లనియె నోచిగురాకుఁబోఁడి
శిర మరవాంచి బోసేయకున్నావు
చక్కెరపొంగలి సకలభక్ష్యములు
మొక్క సంకోచ మేమిటికి నీ విపుడు
కులుకుముద్దుల పెండ్లికూతుర వీవె
పొలుపొంద నివియెల్ల భుజియింపవలయు
అని నవ్వుచుండగా నదిచూచి యమున
పనిఁబూని హిమశైలబాలకి ట్లనియె.
నేమమ్మ పార్వతి యీపసిబిడ్డ
నీమాట లన్న నిన్నెవరు మెచ్చెదరు
పిన్నది నీవు చెప్పినపదార్థములు
పన్నుగా నొకటైన భక్షింపలేదు
మునుకొని బ్రహ్మాండముల నీనినావు
కనుక నీకడు పతి ఘనముగానుండు
అటుగాన భక్ష్యభోజ్యాదు లెన్నైన
పటుతీవ్రముగ నీవు భక్షింపఁ గలవు
కొంకక నీ విందుఁగోరినవెల్ల
నింక వడ్డించెద మివు డారగించు
అనినఁ బార్వతి నవ్వి యమున నీక్షించి
మొనలేని ముదముతో నిట్లని పలికె
నోయత్తగారు మీ కోనరఁ గూఁతురని
పాయక మద్దత్తు పట్టఁగాఁ జేసి
బాలిక చిట్లూని పాలచట్లూని

పాలు ద్రాగ దటంచుఁ బలికితి రిపుడు
బాలికయైనయీపరమపూరుషుని
తాలిమితోఁ గూర్చి తప మెట్లు చేసె
పరగ మాయన్నయీ బ్రహ్మాండమయుని
గుఱుతుగా వలపించుకొన నెట్లు నేర్చె
విశదంబుగాను భావింప మీతనయ
పసిబిడ్డ యెట్లగు బహుసూత్రధారి
అదియెట్లనంటె మహాసాత్వికులకె
పొదుపైన గర్వంబు పుట్టింప నేర్చు
కపటంబుతో కాలగతుల భావించి
యెపుడు పేదలనైన హెచ్చింపనేర్చు
మునుకొని హెచ్చించి మోసంబు చేసి
ధనమదాంధులనైనఁ దగ్గింపనేర్చు
నీపెండ్లికూఁతురే యెల్లజాతులను
చాపల్యమున మించి చరియింపుచుండు
కావునఁ బసిబిడ్డ గాదు మీమాట
లీవేళఁ గాదననేల నాకడుపు
గొప్ప యంటిరి, నేను కోరిన వెల్ల
నిప్పుడు వడ్డింప కేల దాచెదరు
అన విని తుంగభద్రాదులు నగుచు
ఘనపదార్థము లన్ని గ్రక్కునఁ దెచ్చి
రాసులు వోసి పార్వతిని వీక్షించి
బోసేయుమనశైలపుత్రి యి ట్లనియె.
నొనర వడ్డించితిరో యత్తగారు
పనిఁబూని యాఁకలి పాయునే దీన

షీకొని మీరు వడ్డించిన వెల్ల
ప్రాకటంబుగ నొక్కపంటికి రావు
పొలుపొంద ననుఁ దృష్టిఁ బొందింత మనుచు
పలికితి రదియు దబ్బఱ లాయెఁ గాని
చెలువొప్ప మాయన్న శేషాద్రిమీఁద
పులిహోగిరము మంచిపొంగళ్లు ఘృతము
పొసగ దధ్యోదనంబు బకాళభాతు
ససమానరుచి మనోహరము లిడ్డెనలు
అతిరసంబులు దోసె లప్పముల్ వడలు
ప్రతిలేని శర్కర పరమాన్నములను
మెచ్చి తా భుజియించు మీయట్టివారు
వచ్చిన నన్న మవాఁగా నొసగు
అటువంటిఘనుఁడు మీయల్లురికంబు
నెటువలె సైరించు విదిసేఁల చాలు
పెనుపొంద మీరింత పేదవారైతె
ఘన మేమి మీ రమాకన్య నెత్తుకొని
వెంకటాద్రికి వచ్చి వెలయుమాయన్న
కంకితముగ వివాహముఁ జేసి యుచటఁ
గలపదార్థములు మీకడుపుల నిండ
చెలువంబు నిండ బోసేసి రారాదె
ఉప్పు కప్పులు చేఁప లుండు మీయింట
తప్పఁగ ఘనపదార్థంబు లెక్కడివి
అప్పుడు డంబార్థమై మమ్ము నిటకు
రప్పించి కడుపులు రట్టు చేసితిరి
పొలుపొంద మీభక్ష్యభోజ్యాదు లిపుడు

లలిమీఁద మాకుఁజాలవు నిక్కముగను
పూని మమ్మును దృష్టి పొందింపలేక
దీనత్వమున నోడితిరి మీర లనిన
విని నీలకంఠుండు వికవిక నవ్వి
తనసతి నీక్షించి తగ నిట్టు లనియె.
పార్వతి మీయన్న బ్రహ్మాండకుక్షి
సర్వభక్షకుఁ డిది సత్యంబు గనుక
కడుపు నిండదు వంటకం బెంతైన
కడఁకతో జలధికిఁ గలపదార్థములు
ఉప్పుతో సంతతం బూరుచున్నట్టి
కప్పలు చేఁపలు గలవంటి వపుడు
కావున వారికి గలపదార్థములె
యీవేళ వడ్డింతు రెన్నైన నవియు
మెండుగా మీయన్న మెక్కిన కడుపు
నిండుఁ దక్కినవెల్ల నీవారగించు
చెలియ మీయన్నకు శేషాద్రిమీఁగ
కలిగియున్నవి వడ్డికాసులు కనుక
వేరైన చేరుడుబియ్య మన్నంబు
సార మింపుగలేని చప్పిడన్నంబు
కాటుపోయిన పంటిగంజిసాదంబు
మేటిగా బోసేసి మెరయుచునుండు
అటువంటివారి శ్రీయలఘుదివ్యాన్న
మెటువలె సైరించు నిదియేల చాలు
నిప్పుడు మీయన్న కిదిచాలదంటె
తెప్పింతు నామంచి తిరుపణాచాలు

అని కేరడముఁ జేసినటువంటి విభుని
గనుఁగొని హిమశైలకన్య యిట్లనియె.
స్వామి మాజలజాక్షుసంపద దెలిసి
యీమాడ్కి మీరంటె యేమి చెప్పెదను
మాయన్న తిరుపణామధు సంతతంబు
పాయక భుజియించు భక్తాళికోడ
తెరగొప్ప నటుగాన తిరుణాచాలు
వారికి సయింప వయ్యాని రొందుఁ గాని
తెప్పింపుఁ డటువంటి తిరుపణాచాలు
మెప్పుగాఁ గ్రోలును మీచెల్లె లనిన
నగి యిట్లు పలికె నానాగకంకణుఁడు
నగజ మాలక్ష్మి ని ట్లనినందు కిపుడు
సుదతి మీయన్న చూచుచు నుండఁగాన
యదె చూడు నీచెంప లదర వేసెదను
సరవి నాచెల్లెలి సత్కటాక్షమున
నరులలో మీయన్న నడిమికి వచ్చె
అదిగాక గుణహీనుఁ డై నట్టివాఁడు
కుదురుగా నేటికి గుణవంతుఁ డయ్యె
చెలఁగి మాచెల్లెలిఁ జేపట్టెఁ గనుక
వెలయు మీయన్నకు విరి వింత గలిగె
అంతకు ముందు ముచ్చైచ్చ డాఁగియుండ
నింతగా మీయన్న యెవరికిఁ దెలుసు
అన విని తరిగొండహరి మహేశ్వరునిఁ
గనుఁగొని పల్కె నుత్కంఠ దీపింప
నందివాహన నీవు నాసహోదరిని

మందుఁడవై యిన్ని మాట లాడితివి
మున్ను నాచెల్లె లిమ్ముగ నిన్నుఁ గలసి
మన్నించి నీకింత మహిమ గల్పించె
అప్రమాణుఁడవు నీవై యుండఁగాను
సప్రమాణునిఁ జేసి జగతిలో నిలిపె
అరయ ననాకారి వై యున్న నీకు
మరి సుందరాకారమహిమ గావించె
వెలయు మాచెల్లెలి వీక్షింపకున్నఁ
దెలియదే నీపరదేశిత్వసరణి
అనఘ నీచెల్లెలే యధికారా లనుచుఁ
దనర నాచెల్లెలిఁ దక్కువయనుచు
పలికితి వపు డెంతో ప్రౌఢుఁడవుగను
నెలవొప్ప విను మైతె నీచెల్లెరీతి
యొకచో నుండినచోట నుండక తిరిగి
జనులను వంచించుచపలాత్మురాలు
కావున మాశైలకన్యకసాటి
యేవిధంబునఁ గల్గ దీమాట లేల
అప్పుడు నీవు నెయ్యంబుతో మాకు
దెప్పింతు నంటివి తిరుపణాచాలు
తప్పక మాకిట తనివి దీరగను
.తెప్పించు మది యెంత తెప్పించఁగలవొ
నాకడు పందునై నను నిండకున్న
నీకుఁ జంద్రునికళ నిపుడు దాగింతు
చల్లనితిరుపణాచాలు ద్రావుటనె
తొలిటినుండి చందురునకు నీకు

తెల్లగా నుండెడి దేహంబు గలిగె
కల్లగా దీమాటః కన్య మీసొమ్ము
ఇంక మాట్లాడకు మింతియే చాలు
శంకర బోసేయు సంతసంబునను
అని పకపక నవ్వె నప్పు డాహరిని
గనుఁగొని పలికె సాగరుఁడు నవ్వుచును
జలజాక్షి నీవును శర్వాణివిభుఁడు
బలవంతు లానందభరితు లన్నిటను
ఒక్క రొక్కరికన్న నుత్తమోత్తములు
తక్కక మీకు భేదము లేదు గనుక
మొనసి నవ్వులకు బల్ ముచ్చట మీఱు
ననుకొంటి రీమాట లానందముగను
జలజాక్ష మితిలేని జలజభాండములు
పాలుపొంద నెపుడు నీబొజ్జలో నుండు
కావున నీకు నాఁకలి దీరఁ దృప్తి
గావింప మే మెంత గలవార మరయ
మాకుఁ గల్గినయంతమాత్ర మీవేళ
చేకొని నీవు భుజింపవే యనిన
జలజాసనాదు లాజలరాశి మాట
కలరుచు మేలు మే లనిమెచ్చి రపుడు
హరిహరుల్ ముదమంది రందరితోడ
పరిపాటిఁ దృప్తిగా భుజియించి లేచి
పరిశుద్ధముగఁ గరప్రక్షాళనములు
వెరవొప్ప నయ్యె నావేళనందరికి
విలసితలీలల విడెము లిప్పించి

తలకొని యిష్టకథావినోదములు
సలలితవెంకటాచలవాసుఁ డనఁగి
నలువొప్పఁ దరిగొండ నారసింహుండు
అమితసంతోషమగ్నాత్ముఁడై చెలగి
కొమ రొప్పఁగా నందుఁ గొలువు గూర్చుండె
శ్రీవెంకటేశుఁ డాశ్రితజనావనుఁడు
పావనాచారుఁడు బ్రహ్మాండమయుఁడు
పన్నగశయనుండు భవవిదూరుండు
నన్నేలు తరిగొండ నారసింహుండు
అంత నచ్చటనుండి హాటకకలశ
మొంతయుఁ బ్రీతితో నెలమి నెత్తుకొని
వేఱొక్కవిడిదికి వేడ్కతో నరిగె
నారీతి దెలిసి గంగాదులైనట్టి
సాగరాంగన లెల్ల సకలోత్సవముల
వేగ శ్రీలక్ష్మిని వెంటఁ బిల్చుకొని
వింతగా హరియున్నవిడిదికిఁ బోయి
సంతోషమున రమాసతిచేత నపుడు
విహితంబుగా నాదివిష్ణుదేవునకు
రహిని సర్వోపచారములు చేయించి
పిలువు నీపతి నని ప్రేరేపఁ దాను
కిలికించితాపాంగకించిదానమిత
యగుచు నాయకునిమో మల్లనఁ జూచి
నగ గుల్కఁ బిలిచె నవ్వనిత యిట్లనుచు
జలజాతనయన నాస్వామి యిచ్చటికి
యలసి వచ్చిన దేమి యానతీవోయి!

నిపుణత్వ మెఱుఁగక నే నిందుఁ జేయు
నపచారములకు నీ వలిగి వచ్చితివో
వెలయ మజ్జనకు నివ్వేసాలచేత
నళికింపఁ దలఁచి నేఁ డలిగి వచ్చితివో
నెట్టన మాతల్లి నీకు వడ్డించి
నట్టియన్నము ఛాల కలిగి వచ్చితివో
ప్రాకటంబుగ సర్వభక్ష్యావళి మెక్కి
యాఁకలి దీర కి ట్లలిగి వచ్చితివో
వన్నెగాఁ జెల్లెలౌపార్వతి కచట
నన్నంబు సాల కి ట్లలిగి వచ్చితివో
తిరుపణాచార్యునఁ జెప్పింతు ననిన
హారుని వాక్యముల కి ట్లలిగి వచ్చితివో
పేదవారింటిలోఁ బెండ్లి యాడితిని
యాదాయ మే మని యలిగి వచ్చితివో
అనఘ పెండ్లికిఁ దీసి నప్పట్లు దీర్తు
నని విచారమున ని ట్లలిగి వచ్చితివో
సారిదిగా వడ్డికాసులు గూడఁబెట్టి
పరగ వరాల నేర్పఱుప వచ్చితివో
చాల నీ కుపదలు సమకూర్పఁగలము
లే లక్ష్య మే మింక లేచి రావోయి
బుస్సుబుస్సున నల్కఁబూని వచ్చితిని
లెస్సాయె నిఁకఁ జాలు లేచి రావోయి
బాలునిరీతి నిబ్బంగి నల్గుదురె
లీలా వినోదుఁడై లేచి రావోయి
మెలమి మాలోఁ దప్పు లెన్ని గల్గినను

తోఁలగి రాఁదగునె ముద్దుల స్వామి యిపుడు
అపరాధములు గాచునటువంటి నీకు
కపట మేమిటికిఁ జక్కనిముద్దుసామి
తటుకున వెన్నముద్దలు ప్రుచ్చిలించి
నటువలెఁ గలశ మిం దవలీలగాను
చెలఁగుచు నేఁడు ప్రుచ్చిలి తెచ్చినావు
వలనొప్ప శిష్యుఁడు నవ్వఁడె ముద్దుసామి
మొనసి నీకంచంబు ప్రుచ్చిలించుటకు
పనిఁబూని బలునగుబొల్లయ్యె ననుచు
సిగ్గుతో పార్వతి శివుఁ జూచి వెఱచి
తగ్గుచున్నది సహోదరి దిక్కు చూడ
శివుఁడు చంద్రుఁడు నీవు చేసినపసికి
యవిరళంబుగఁ జాల హాస్యంబు సేయ
తలచుచున్నా రింక దయజేసి లేచి
నెలవొప్ప రావోయి నీకు మ్రొక్కెదను
మహానీయు శేషహోమముఁ జేయవలయు
విహితంబుగా లేచి వేగ రావోయి
యెదురు సూచెదరు బ్రహ్మేంద్రాదు లచట
సదమలచరిత నాస్వామి రావోయి
నలువొప్ప నెయ్యైన నన్ను మన్నించి
సలలితహృదయ నాస్వామి రావోయి
అని యిట్లు ప్రార్థించునటువంటిసతిని
గని హరి దరహాసకలితాస్యుఁ డగుచు
యిందిర కరపద్మ మింపొందఁ బట్టి
యందుండి కదలి మహావైభవమున

వచ్చి తత్పూర్వవివాహాపీఠమున
హెచ్చుగాఁ గూర్చుండి యిందిరతోడ
మహానీయశేషహోమముఁ జేసి యపుడు
సహజంబులై చెల్లు సకలకృత్యములు
వరుసగా నెరవేర్చి వరలగ్నమందు
హరి తోయధిపుఁ జూచి యమర నిట్లనియె
మామ సోముఁడు మీరు మా యత్తగారు
శ్రీమహాలక్ష్మిని జెలఁగి తోడ్కొనుచు
అజరుద్రనిర్జరేంద్రాదులతోడ
భుజగశైలమున కిప్పుడు వచ్చి యిచట
గలవిశేషములు మీకన్నులఁ జూచి
యలర మీసుతను మమ్మాశీర్వదించి
మగుడి వత్తురు రండి మావెంట ననఁగ
యగజాధిపతిముఖ్యు లంద ఱారీతిఁ
బ్రియముతో రండని పిలువఁగా జలధి
భయభక్తు లెసగఁ దప్పక సమ్మతించి
వివిధభూషణములు వివిధాంబరములు
వివిధంబులగువస్తువితతులు దెచ్చి
హరికి రమాకన్యకపుడు నొప్పించి
మఱిమఱి సంతోషమగ్నుఁడై చెలఁగి
హరిపద్మభవనిర్జరాదుల వారి
వరవధూమణులను వరుసఁ బూజించి
బహురత్నభూషణాంబరము లర్పించి
సహజ బుగాను శ్రీసతికి వేడుకను
పరగ ముత్యపుటొడిఁబ్రాలు గట్టించి

మురిపంబు మీఱ నాముద్దుపట్టికిని
అరణంబుగాను దివ్యాశ్వబృందముల
కరిరథావళులను గలపదార్థముల
దాసదాసీజనతతులతో నిచ్చి
వాసుదేవునివెంట వచ్చె నత్తఱిని
అలరార బ్రహ్మరుద్రాదు లందుండి
నలువొప్ప నిజవాహనము లెక్కి రపుడు
సంతోషచిత్తుఁడై జలజలోచనుఁడు
వింతగా నందఱ వేడ్కఁ దోడ్కొనుచు
అతివతో గరుడవాహనముపై నెక్కి
హితబంధుజనపురోహితులు సేవింప
తొలఁగక మంగళతూర్యముల్ మొరయఁ
జెలువంబు రెట్టింప శేషాద్రిఁ జేరి
సులలిత మైనట్టి శుభలగ్నమందు
వెలయఁగా నగరు ప్రవేశించి యచట
షోఁడిమితో నంతఁ బురహారాదులకు
వేడుక దీపింప విందు చేయించి
పరగ శ్రీపార్వతీపరమేశ్వరాది
వరదంపతుల కెల్ల వరుసగా నపుడు
తనరారఁ జందన తాంబూలములను
కనకాంబరములను గరుణ నిప్పించి
హరి వీడుకొల్ప బ్రహ్మాదు లందుండి
మురియుచు నిజపురంబులఁ జేరి రంత
జలరాశి పైనమై జలజాక్షు మాకు
సెలవిమ్ము కలుములచెలితోడ ననిన

ఓ మామ ! మీకన్య నొకక్షణంబైన
నీమీఁద విడిచి నే నిం దుండలేను
అటుగాన సిరిని నే నంపఁగాఁ జాల
నెటులైన నోర్చి నీ వీఁకఁ బోయిరమ్ము
అని హరి పల్కఁ జింతాక్రాంతుఁ డగుచు
వనధి యి ట్లనియెను వనజాక్షుఁ జూచి
శ్రీపన్నగాద్రీశ చిదచిద్ద్వయేశ
పాపాహివిహగేంద్ర పటుకృపాసాంద్ర
సర్వేశ్వరుఁడ వీవు సర్వాత్మ వీవు
సర్వసాక్షివి నీవు సద్బ్రహ్మ వీవు
కావున నీ వెఱుంగనినీతి గలదె
భావింప శ్రీసతి ప్రౌఢ గా దిపుడు
యీపసిబిడ్డ నిం దిరవుగా నుంచి
యీపట్లఁ బోను కా కెట్లాడు మాకు
నిపుడె మ మ్మెడఁబాసి యీచిన్నిబాల
నిపుణత్వమున నిందు నిలువ నెట్లోపు
మాయింట నాటలే మరగినయబల
మీయింటఁ బనులలో నొలఁగ నెట్లోపు
పొసగ బ్రహ్మాండరూపుని నొప్ప మిమ్ము
వినువక సేవించువిధము లేమెఱుఁగు
చాలఁ దల్లులచెంతఁ జనవుగా నుండు
నీలేమ భయభక్తు లెఱుఁగునే యిపుడు
కావున దయచేసి కమల నీమాటు
మావెంట నంపవే మహితాత్మ యనిన
వనజోదరుఁడు నవ్వి వకుళమాలికను

కనుసన్న సేసి సాగరుదిక్కుఁ జూపె
వకుళమాలిక హరివాంఛితం బెఱిఁగి
యకలంకముగఁ బల్కె నబ్ధి నీక్షించి
జలధి నీబహుజన్మసంస్కారమహిమ
వలన నియ్యాదిదేవత కూఁతు రయ్యె
వేదాంతవేద్యుఁడై విశ్వాత్మకుఁడైన
ఆదిమహావిష్ణు వల్లుఁడై వెలసె
కావున నీభాగ్యగౌరవ మహిమ
భావించఁ దరమె యాబ్రహ్మకునైన
నెమ్మది నటుగాన నీవు నీసుతను
సమ్మతి నుంచుమీ స్వామిచెంగటను
అలర మీకన్నె నే నధికంబుగాను
కలుముల చెలి నిందు గారవించెదను
హరికటాక్షము గల్గునపుడు మీసుతకు
గురుసౌఖ్యములకుఁ దక్కువ లేదు గనుక
సంతోషమున రమాసతిని మాస్వామి
చెంతనే నిల్పుఁడీ చింత యేమిటికి
అనఘ యీస్వామి చిత్తానుగుణ్యమున
మనకు వర్తించుట మర్యాద యనిన
సాగరుఁ డామాట సమ్మతించుకొని
వేగ భార్యలకు నవ్విధము బోధించి
అమ్మ రమ్మని సిరి నంకపీఠమున
నెమ్మదితో నుంచి నెమ్మోము నిమిరి
ఓయమ్మ యిచట నిన్నుంచి పోమ్మనుచు
మాయల్లుఁడైన యీమధుసూదనుండు

పలుకుచున్నాఁడు నీపతియాజ్ఞలోనె
నిలువు నీవిచ్చుటనే సమ్మతమున
కలికంఠి నీపతి కనుసన్నలోనె
మెలఁగుచు మాకు నెమ్మని గీర్తి దెమ్మ
వనజాక్షి యిచ్చుటి వకుళమాలికను
మనము రంజిల్లఁగా మన్నింపుచుండ
పతి నీవ్వుఁ డెపుడు కోపము చేసినపుడు
హితవులు సెప్పి న వ్వోలమిఁ దోఁపించు
పన్నుగా వచ్చినభక్తకోటులకు
నన్నపానము లిచ్చి యపుడాదరించు
అలరి మున్నటిరీతి నాట్లాడవలదు
పొలుపొందఁ బెత్తనంబు వహించియుండు
పరఁగ నింతైన లోభగుణంబు లేక
వరము లందరికి నవారిగా నిమ్మ
వెలయు నీపతి యొకవేళ నవ్వులకుఁ
జెలఁగి తగ్గించి హెచ్చించినఁగాని
కలగ కత్తఱిని తగ్గక హెచ్చకపుడు
పొలుపుగా నొకవిధంబున సేవసేయు
మకుటిలానందాత్మఁ డైనందువలన
నొకవేళ సంతోష ముప్పొంగఁ గాను
నీపతి పరభామినీసక్తుఁడైనఁ
గోపంబు లేక మక్కువను మన్నించు
మొనర నహంకార మొకవేళనైన
జనియింప నీకు నీస్వాంతంబునందు
పరగఁ గాంతల కెల్లఁ బతిభక్తిదక్క

నిరతంబు మఱి యొక్క నియమంబు గలదె
వరపతివ్రతయైన వనితకు జగము
కరతలామలకంబుగాఁ గానవచ్చు
గావునఁ బతిభక్తి ఘనముగా నాత్మ
భావించి నీవు నీపతిఁ గొల్చియుండు
ఈపరమాత్మున కిల్లాలవైన
నీపుణ్యమహిమ వర్ణింప నావశమె
తల్లి నే నినుఁ గాంచి ధన్యుండ నైతి
చల్లఁగా వర్ధిల్లు సర్వకాలంబు
పొలుపొంద మే మింకఁ బోయి వచ్చెదము
నిలువు నీపతిచెంత నీవు వేడుకను
అని బుజ్జగించి నెయ్యంబు రెట్టింప
తనవధూమణుల నందఱఁ జేరఁ బిలచి
వారిచే శ్రీరమావనిత కావేళ
కూరిమి బహురత్నకోటు లిప్పించి
మఱియొప్పఁ గౌస్తుభముఖ్యసన్మణులు
హరికి సమర్పించి యతిభక్తిఁ బెంచి
చెలువొప్పఁ జక్రికి సిరి నొప్పగించి
బలుజాలి మాలితోఁ బలికె నిట్లనుచు
శ్రీశేషగిరివాస చిరదరహాస
వాసిగా నామీఁద వాత్సల్య ముంచి
పసిబిడ్డయైన నాపట్టిని నీవు
కుశలంబుగా నేలుకొనుచు సత్కృపను
తప్పొప్పులను దిద్దిదయను మన్నించి
యుప్పతింపక ప్రోచు టుచిత మీసతిని

నీలనిభాకార నీళ్లలో ముంచు
పాలలో ముంచు నీభారి మీమీఁద
అని యొప్పఁజెప్పఁ జింతాక్రాంతుఁడైన
వనధి కిట్లని పల్కె వాసుదేవుండు
ఓమామ మీపట్టి నుచితంబుగాను
ప్రేమతో మీరు చెప్పిన చందముననె
పరిపాలనముఁ జేతు ప్రఖ్యాతిమీఱ
నురమునం దిడుకొని యుందు సంతతము
స్వాంతంబులో నీవు సంతసంబందు
చింతింప వలదని చెప్పి శ్రీసతిని
మన్నించి కౌస్తుభమణితోడ నపుడు
పన్నుగా వక్షంబుపైఁ నుంచుకొనె
అంత సాగరునకు నతనిభార్యలకు
సంతోష మెసగ నాజలజాంబకుండు
బహుదివ్యభూషణాంబరము లిప్పించి
విహితసత్కరుణతో వీడ్కొల్పె వారు
నిజనివాసముఁ జేరి నిరతంబు హరిని
భజియింపుచుండి రాపద్మాక్షుఁ డిచట
నెలవుగా నానందనిలయంబునందు
వలనొప్పఁగా శ్రీనివాసాఖ్య నమరి
అరుదుగా బ్రహ్మోత్సవాదుల మఱియు
నిరుపమానములైన నిత్యోత్సవముల
పరంముఁడు సంతోషభరితుఁడై చాలఁ
బరుస నాకర్షించి బహుభాగ్యములను
వరుసగాఁ గైకొని నారికి వివిధ

వరము లిచ్చుచు మహావాత్సల్యమునను
నాపాలి తరిగొండనరసింహుఁ డగుచు
శ్రీపన్నగాద్రిపై స్థిరముగా వెలసి
నాపెన్నిధానమై నైజమోక్షంబు
చూపుచు ననుఁ దనసొమ్ము చేసికొని
కుదురుగా నన్నేలుగురుఁడు తా నగుచు
ముదమొప్పఁ దత్త్వార్థములను దెల్పుచును
అలుమేలుమంగతో నానందముగను
సులలితలీలల సుఖియింపుచుండె
అనియిట్లు శేషాచలాధీశుఁడైన
కనకాంబరుని పేరఁ గమలేశు పేర
వలనొప్పఁగా నందవరకులోద్భవుఁడు
చెలువొందు నమలవాసిష్ఠగోత్రుండు
వసుధలో కాసాలవంశవర్ధనుడు
రసికుఁడౌ కృష్ణార్యరమణి మంగాంబ
సుతవెంగమాంబ భాసురభక్తితోడ
ప్రతిలేని శ్రీరమాపరిణయం బనెడి
వరకృతి ద్విపదకావ్యముగా రచించి
నరు లెన్నఁ దరిగొండనరసింహుఁడైన
సదమలవెంకటాచలపతిదివ్య
పదయుగళికి సమర్పణము గావించె
కోరి సుబ్రహ్మణ్యగురుకటాక్షమున
సారమై యీకృతి సార్వకాలంబు
భూచక్రమున మహాపుణ్యులు చదువ
నాచంద్రతారార్కమై యుండుఁ గాత.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం
ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.
తిరుపతి.
ప్ర. 250 22—10—48.

13606